

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
40-048 Katowice, ul. Kościuszki 30

Województwo Śląskie
Europejski Region Przedsiębiorczości 2021-2022

Rynek pracy w województwie śląskim w 2021 r.

Katowice, marzec 2022 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Pracujący	3
2.1 Aktywność zawodowa - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności.....	6
3. Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego	9
3.1 Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie	9
3.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego.....	11
3.3 Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2021 r.	12
4. Struktura bezrobocia rejestrowanego	14
4.1 Bezrobotne kobiety.....	14
4.2 Bezrobotni zamieszkali na wsi	19
4.3 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy.....	22
4.4 Bezrobotni według wieku	23
4.5 Bezrobotni według poziomu wykształcenia	24
4.6 Bezrobotni według stażu pracy	24
4.7 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	25
4.8 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	26
4.9 Bezrobotni według grup zawodów i specjalności	28
5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	33
5.1 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, w tym bezrobotni do 25 roku życia	34
5.2 Długotrwale bezrobotni	36
5.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia	37
5.4 Bezrobotni niepełnosprawni.....	38
5.5 Pozostałe kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	39
6. Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu. Aktywizacja bezrobotnych	40
6.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	40
6.2 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów	41
6.3 Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy	43
6.4 Programy stażowe oraz przygotowanie zawodowe dorosłych.....	44
6.5 Zatrudnienie subsydiowane	46
6.6 Prace społecznie użyteczne	48
6.7 Pozostałe formy aktywizacji zawodowej.....	48
6.8 Dodatki aktywizacyjne.....	50
7. Pasywne działania urzędów pracy. Bezrobotni z prawem do zasiłku.....	50
8. Wydatki z Funduszu Pracy, z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przeznaczone na walkę z negatywnymi skutkami epidemii koronawirusa.....	51
9. Cudzoziemcy na śląskim rynku pracy	56
10. Sytuacja w górnictwie	59
10.1 Pracujący w sekcji Górnictwo i wydobywanie – dane statystyczne GUS	59
10.2 Bezrobotni według zawodów związanych z górnictwem - dane statystyczne WUP w Katowicach.	59
10.3 Sytuacja na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym w perspektywie do 2025 roku w opiniach przedsiębiorców - badanie sondażowe WUP w Katowicach	62
11. Podsumowanie	66
12. Spis tabel	69
13. Spis wykresów	70

1. Wstęp

Opracowanie „Rynek pracy w województwie śląskim w 2021 r.” zawiera roczne podsumowanie sytuacji na śląskim rynku pracy w odniesieniu do danych wojewódzkich i poszczególnych powiatów. Rok 2021 w gospodarce był czasem łagodzenia negatywnych skutków pandemii koronawirusa. Po prawie dwóch latach od jej wybuchu widać, że sytuacja na śląskim rynku pracy jest dość stabilna. Publikacja opisuje charakterystykę najważniejszych wyników uzyskanych w oparciu o dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego oraz wskaźniki aktywności zawodowej ludności. Opracowanie składa się z części opisowej oraz tabelarycznej. W części opisowej przedstawiono podstawowe informacje na temat osób pracujących oraz omówiono zjawisko bezrobocia, jego rozmiary, strukturę, a także scharakteryzowano wybrane kategorie osób zarejestrowanych. W kolejnej części zaprezentowano działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu obejmujące aktywizację bezrobotnych z zastosowaniem różnorodnych form wsparcia, jak również opisano jeden z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy, czyli Fundusz Pracy. W informacji uwzględniono także opis sytuacji cudzoziemców na śląskim rynku pracy oraz uwarunkowania występujące w górnictwie. Część tabelaryczna jest uzupełnieniem części opisowej analizy i składa się z aneksu statystycznego, prezentującego dane w układzie powiatów województwa śląskiego. Przy sporządzaniu opracowania oparto się przede wszystkim na danych zawartych w obowiązkowej sprawozdawczości o rynku pracy, której podstawą prawną jest ustawa o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. 2021 r. poz. 955, 1641). Ponadto korzystano z informacji i opracowań Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Statystycznego w Katowicach oraz informacji dostępnych na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia.

2. Pracujący

Z aktualnych dostępnych danych na temat pracujących wynika, iż według stanu na 31 grudnia 2020 roku w całym województwie śląskim pracowało 1 749 185 osób, co stanowiło 11,2% ogółu pracujących w kraju – było to o 28 058 osób mniej niż na koniec 2019 roku. W ujęciu rocznym liczba pracujących spadła w całej Polsce o 0,6%, w regionie o 1,6%. Na spadek liczby pracujących mają między innymi wpływ zmiany demograficzne. W województwie śląskim w ciągu roku odnotowano zmniejszenie liczby osób w wieku produkcyjnym o ponad 41 tys.

Wykres 1 Pracujący (faktyczne miejsce pracy). Stan 31.12. (w tys. osób)

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych
Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG PKD2007, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 24 stycznia 2022 r.

Ponad połowa pracujących w 2020 roku w naszym województwie to mężczyźni (54,2%; 948,1 tys.). Kobiety w liczbie 801,0 tys. stanowiły 45,8% pracujących w regionie. Na przestrzeni ostatnich lat udział kobiet wśród wszystkich pracujących pozostaje na zbliżonym poziomie.

W województwie śląskim w 2020 r. struktura pracujących według sekcji PKD kształtowała się następująco: przetwórstwo przemysłowe (21,5%); handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (15,5%); edukacja (7,8%); transport i gospodarka magazynowa (6,7%); budownictwo oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (po 6,5%); oraz

rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (5,8%). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera tabela 1.

Tabela 1 Pracujący (faktyczne miejsce pracy) według sekcji. Stan 31.12.2020 r.

Sekcje PKD	Polska		Śląskie	
	Liczba	Udział w ogółem	Liczba	Udział w ogółem
Pracujący ogółem	15 682 242	100%	1 749 185	100%
w tym:				
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2 375 799	15,1%	101 612	5,8%
B – Górnictwo i wydobywanie	144 353	0,9%	80 378	4,6%
C – Przetwórstwo przemysłowe	2 792 512	17,8%	375 201	21,5%
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	109 789	0,7%	14 574	0,8%
E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	164 914	1,1%	23 416	1,3%
F – Budownictwo	1 008 685	6,4%	113 379	6,5%
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 332 465	14,9%	270 371	15,5%
H – Transport i gospodarka magazynowa	938 028	6,0%	116 697	6,7%
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	294 080	1,9%	30 146	1,7%
J – Informacja i komunikacja	405 224	2,6%	41 716	2,4%
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	344 318	2,2%	34 621	2,0%
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	212 303	1,4%	26 518	1,5%
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	732 835	4,7%	78 490	4,5%
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	573 800	3,7%	72 752	4,2%
O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	652 484	4,2%	64 758	3,7%
P – Edukacja	1 204 399	7,7%	136 594	7,8%
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	917 274	5,8%	113 226	6,5%
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	155 668	1,0%	19 193	1,1%
S – Pozostała działalność usługowa; T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	323 312	2,1%	35 543	2,0%

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych
 Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG
 PKD2007, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory
 wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 24 styczeń 2022 r.

W województwie śląskim w 2020 roku największy wzrost liczby pracujących odnotowano w sekcjach: Informacja i komunikacja (o 1 756 osób); działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 925 osób); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 812 osób). W opisywanym okresie, w dwunastu sekcjach PKD odnotowano spadek liczby pracujących. Najbardziej liczba pracujących spadła w sekcji Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (o 9 163 osoby) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 8 108 osób). O 3 610 osób zmniejszyła się liczba pracujących w sekcji górnictwo i wydobywanie oraz o 3 284 osoby w sekcji działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.

W opisywanym okresie spadła liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców. Analizując sytuację naszego regionu na tle pozostałych województw stwierdzamy, że w zdecydowanej większości jednostek terytorialnych notowana jest niższa liczba pracujących, przypadających na 1000 mieszkańców. Równocześnie, bez względu na rok sprawozdawczy, w naszym regionie omawiany wskaźnik jest każdorazowo wyższy od średniej krajowej. Dokładne dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli 2.

Tabela 2 Liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców, stan 31.12. (uszeregowano malejąco, według ostatniej kolumny)

Jednostka terytorialna	2019 r.	2020 r.
POLSKA	255	252
MAZOWIECKIE	316	313
WIELKOPOLSKIE	285	283
DOLNOŚLĄSKIE	276	277
ŚLĄSKIE	279	275
ŁÓDZKIE	253	252
MAŁOPOLSKIE	250	249
POMORSKIE	253	249
KUJAWSKO-POMORSKIE	232	229
LUBUSKIE	236	229
OPOLSKIE	221	219
PODKARPACKIE	221	217
ZACHODNIOPOMORSKIE	218	215
PODLASKIE	201	200
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	203	199
ŚWIĘTOKRZYSKIE	196	193
LUBELSKIE	191	189

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS, BDL: Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD, Podgrupa: Pracujący na 1000 ludności, Wymiary: Pracujący; Lata

Z danych publikowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach¹ wynika, iż przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim w grudniu 2021 r. wyniosło 761,8 tys. osób i było niższe w porównaniu z grudniem 2020 r. o 0,9%.

W większości sekcji odnotowano spadek przeciętnej liczby zatrudnionych. Największy wystąpił w następujących kategoriach: górnictwo i wydobywanie o 5,0%, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz obsługa rynku nieruchomości o 4,4%. Natomiast wzrost omawianego wskaźnika nastąpił w sekcjach: informacja i komunikacja o 5,2%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna o 2,5%, handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz transport i gospodarka magazynowa o 1,4% oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja o 0,2%.

Tabela 3 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2021 r.

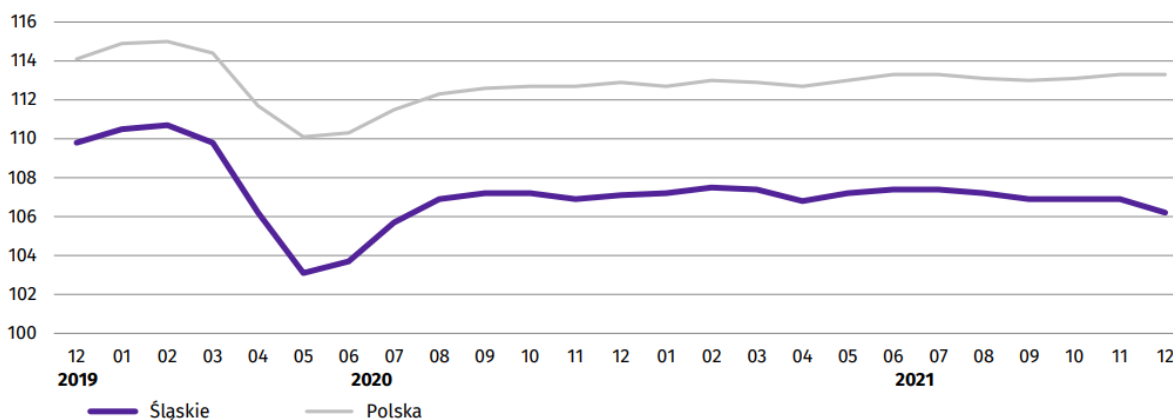
Wyszczególnienie	XII 2021 r.		I – XII 2021 r.	
	w tys.	XII 2020 r. = 100%	w tys.	I – XII 2020 r. = 100%
OGÓLEM	761,8	99,1	771,6	100,0
w tym:				
Przemysł	424,9	98,1	434,8	99,8
górnictwo i wydobywanie	73,1	95,0	76,3	97,1
przetwórstwo przemysłowe	323,4	98,7	329,9	100,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	9,2	95,6	9,4	96,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	19,1	100,2	19,2	101,6
Budownictwo	51,2	98,6	51,9	95,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	112,3	101,4	110,7	101,5
Transport i gospodarka magazynowa	55,2	101,4	55,3	102,3
Zakwaterowanie i gastronomia	10,5	98,1	10,2	93,6

¹ W tej części wykorzystano opracowanie Urzędu Statystycznego w Katowicach pt. „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2021 r.”

Wyszczególnienie	XII 2021 r.		I – XII 2021 r.	
	w tys.	XII 2020 r. = 100%	w tys.	I – XII 2020 r. = 100%
Informacja i komunikacja	21,1	105,2	20,5	105,7
Obsługa rynku nieruchomości	13,2	95,6	13,3	96,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	24,3	102,5	24,1	101,2
Administrowanie i działalność wspierająca	35,3	98,1	36,6	103,3

źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2021 r.”

Wykres 2 Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Przeciętne miesięczne 2015 = 100

źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2021 r.”

2.1 Aktywność zawodowa - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności²

Rozdział ten opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w cyklu kwartalnym, metodą obserwacji ciągłej. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy i więcej. Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne.

Od I kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany w stosunku do obowiązującej do końca 2020 roku metodologii dotyczą przede wszystkim:

- zakresu podmiotowego – zasadniczą częścią badania są objęte osoby w wieku 15-89 lat (do IV kw. 2020 r. były to osoby w wieku 15 lat i więcej), dla pozostałych członków gospodarstwa domowego, tj. osób w wieku poniżej 15 lat i powyżej 89 lat, zbierane są wyłącznie informacje dot. ogólnej charakterystyki gospodarstwa domowego,
- definicji pracujących,
- sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy - pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo (m.in. w zakresie brzmienia i kolejności zadawania pytań),
- zakresu przedmiotowego badania (częściowa wymiana zmiennych).

W związku z powyższym dane BAEL od I kw. 2021 r. nie mogą być porównywane z poprzednimi okresami.³

² Źródłem informacji dla tego rozdziału są: opracowanie GUS „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2021 r.”, „BAEL – uwagi ogólne”, „Pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo (wyniki wstępne BAEL) w czwartym kwartale 2021 r.” oraz dane opublikowane w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

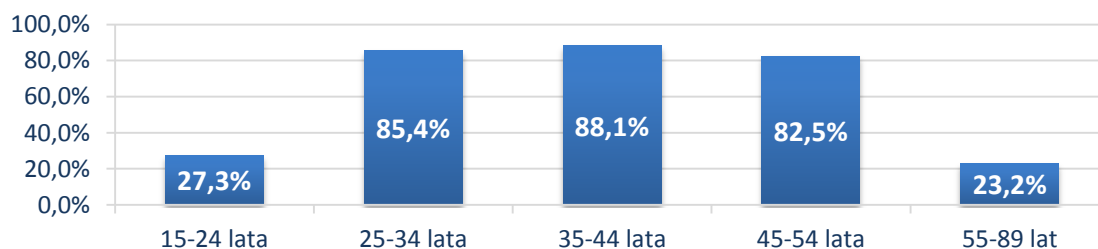
Tabela 4 Aktywność ekonomiczna ludności w 2021 r.

Wyszczególnienie	I kwartał	II kwartał	III kwartał
ludność w wieku 15-89 lat	3 559 tys.	3 551 tys.	3 543 tys.
aktywni zawodowo	1 917 tys.	1 949 tys.	1 978 tys.
pracujący	1 855 tys.	1 885 tys.	1 924 tys.
bezrobotni	63 tys.	65 tys.	54 tys.
bierni zawodowo	1 642 tys.	1 602 tys.	1 564 tys.
współczynnik aktywności zawodowej	53,9%	54,9%	55,8%
wskaźnik zatrudnienia	52,1%	53,1%	54,3%
stopa bezrobocia	3,3%	3,3%	2,7%

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Aktywność ekonomiczna ludności wg miejsca zamieszkania.

Z danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wynika, że w III kwartale 2021 r. w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 - 89 lat wynosiła 3 543 tys. osób i stanowiła 11,9% omawianej zbiorowości w kraju. Liczba osób aktywnych zawodowo wyniosła 1 978 tys. Wśród aktywnych zawodowo pracujący to 1 924 tys. osób (97,3%), a liczba bezrobotnych 54 tys. (zaledwie 2,7%).

Na koniec III kwartału 2021 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie śląskim osiągnął wartość 54,3% i był niższy o 2,1 p. proc. od wysokości wskaźnika w kraju. Czynnikiem bardzo silnie różnicującym aktywność zawodową jest wiek badanych osób. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia występuje w grupie wiekowej od 35 do 44 lat i wynosi 88,1%.

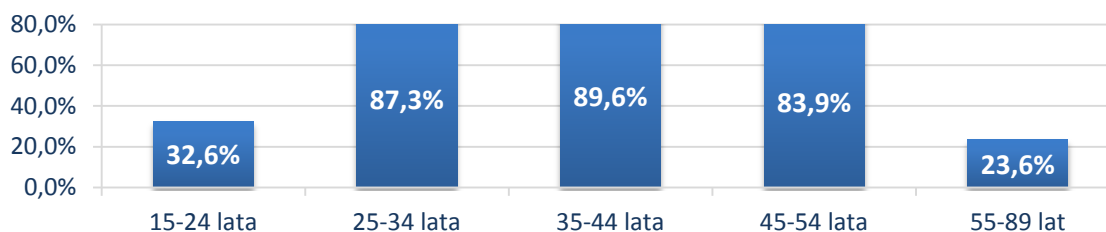
Wykres 3 Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku w III kwartale 2021 r.

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku i płci.

W województwie śląskim odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej (o 2,4 p. proc). Wskaźnik ten osiągnął wartość 55,8%. Biorąc pod uwagę płeć, wyższy współczynnik zanotowano dla mężczyzn (63,1%), niż dla kobiet (49,2%). Na zróżnicowanie współczynnika aktywności zawodowej ma wpływ między innymi wiek oraz wykształcenie.

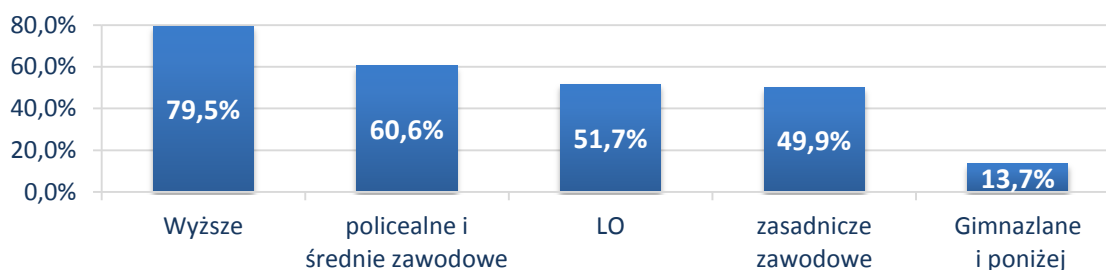
³ Szczegółowe informacje odnośnie badania: plik BAEL – uwagi ogólne. Plik w formacie PDF dostępny na stronie internetowej GUS (<https://katowice.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/praca-wynagrodzenie/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-w-województwie-slaskim-2021-iii-kwartal-2021,2,39.html>)

Wykres 4 Wysokość współczynnika aktywności zawodowej według grup wieku w III kwartale 2021 r.

źródło: Opracowanie własne, na podstawie publikacji GUS Katowice „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2021 r.”

Wykres 5 Wysokość współczynnika aktywności zawodowej w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia w III kwartale 2021 r.

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Współczynnik aktywności zawodowej według poziomu wykształcenia

W III kwartale 2021 r. zbiorowość pracujących w województwie liczyła 1 924 tys. osób. Mężczyźni stanowili 53,7% ogółu pracujących. Większość zatrudnionych pracowała w miastach tj. 76,5% ogólnej liczby pracujących. Najliczniejsze grupy zawodowe wśród pracujących to: specjaliści (21,2%), technicy i inny średni personel (16,6%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (14,8%), pracownicy usług i sprzedawcy (12,4%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (12,2%), natomiast najmniej liczną grupę zawodową stanowili rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (1,8%).

Według wyników BAEL w III kwartale 2021 r. zbiorowość bezrobotnych w wieku 15-74 lata w województwie śląskim liczyła 54 tys. osób, w tym 32 tys. mężczyzn oraz 22 tys. kobiet.

Osoby biernie zawodowo w III kwartale 2021 r. to 1 564 tys. osób co stanowiło 44,1% ludności w wieku 18-89 lat. Zgodnie z wynikami badania na 1000 pracujących przypadało 841 osób bezrobotnych w wieku 15-74 lata i biernych zawodowo w wieku 15-89 lat.

Według metodologii BAEL, w III kwartale 2021 r. stopa bezrobocia w województwie śląskim wyniosła 2,7% i była jedną z niższych w kraju. Szczegółowe dane w podziale na płeć i miejsce zamieszkania przedstawia tabela 5.

Tabela 5 Stopa bezrobocia w poszczególnych kwartałach 2021 r.

Wyszczególnienie	I kwartał	II kwartał	III kwartał
ogółem	3,3%	3,3%	2,7%
mężczyźni	3,2%	3,5%	3,0%
kobiety	3,4%	3,1%	2,4%
miasto	3,7%	3,3%	2,3%
wieś	1,8%	3,3%	4,2%

źródło: Opracowanie własne, na podstawie publikacji GUS Katowice Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w I, II oraz III kwartale 2021 r.

Ze wstępnych wyników badania opublikowanych na stronach Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż województwo śląskie w IV kwartale 2021 r. znajdowało się na 11 miejscu w kraju pod względem najwyższego współczynnika aktywności zawodowej, 7 miejscu pod względem

najwyższego wskaźnika zatrudnienia oraz 4 miejscu pod względem najniższej stopy bezrobocia. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6 Wybrane wskaźniki Badania Ekonomicznego Ludności w IV kwartale 2021 r.

województwa	współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 15-89 lat	wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-89 lat	stopa bezrobocia osób w wieku 15-89 lat*
dolnośląskie	59,5%	57,2%	3,8%
kujawsko-pomorskie	57,3%	55,0%	3,9%
lubelskie	56,5%	54,3%	4,0%
lubuskie	55,8%	55,1%	-
łódzkie	57,6%	55,8%	3,1%
małopolskie	56,5%	54,8%	3,0%
mazowieckie	61,7%	60,3%	2,3%
opolskie	57,8%	56,5%	-
podkarpackie	53,4%	51,6%	3,5%
podlaskie	56,2%	55,0%	2,0%
pomorskie	59,9%	58,9%	1,7%
śląskie	56,5%	55,2%	2,4%
świętokrzyskie	56,0%	54,1%	3,5%
warmińsko-mazurskie	55,5%	53,5%	3,7%
wielkopolskie	60,3%	58,7%	2,6%
zachodniopomorskie	57,1%	54,9%	4,0%

*Zgodnie z definicją bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata.

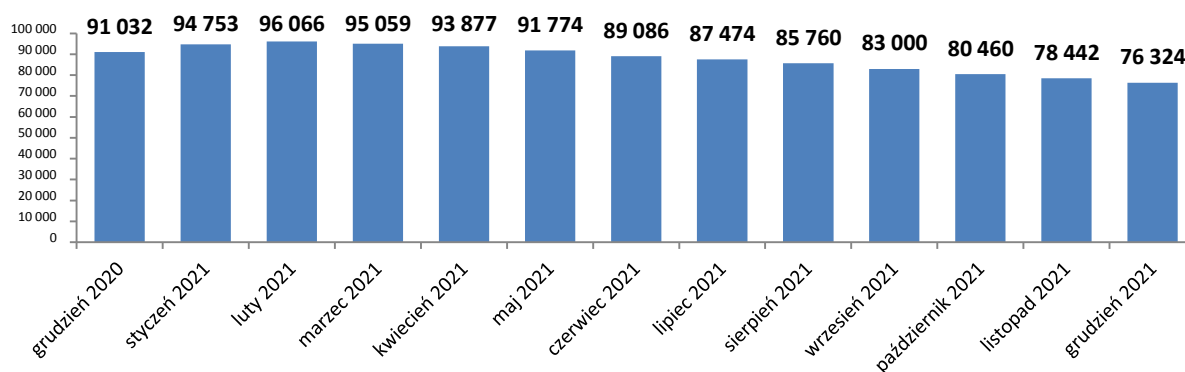
źródło: Opracowanie własne, na podstawie publikacji GUS „Pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo (wyniki wstępne BAEL) w czwartym kwartale 2021 r. Tablice w formacie XLSX” (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/pracujacy-bezrobotni-i-bierni-zawodowo-wyniki-wstepne-bael-w-czwartym-kwartale-2021-r-,12,50.html>)

3. Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego⁴

3.1 Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego w końcu grudnia 2021 r. wyniosła 76 324 osoby. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o 14 708 osób (dynamika spadku 16,2%). Między styczniem a grudniem 2021 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 18 429 osób, tj. o 19,4% (31.01.2021 r. – 94 753 osoby). Tak duży spadek bezrobocia spowodowany był między innymi otwieraniem gospodarki i znoszeniem ograniczeń wprowadzanych z powodu wybuchu pandemii COVID-19.

Wykres 6 Liczba bezrobotnych w województwie śląskim – stan na koniec miesiąca

W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Na koniec 2021 roku największą liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Sosnowcu (4,3 tys. osób),

⁴ Dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego przedstawione w opracowaniu pochodzą ze sprawozdań o rynku pracy MRiPS-01 wraz z wybranymi załącznikami oraz ze sprawozdania MRiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

w Katowicach i Częstochowie (po 3,9 tys. osób). Na przeciwnym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (479 osób), Świętochłowice (594 osoby) oraz Żory (810 osób).

W ujęciu rocznym spadek liczby bezrobotnych miał miejsce w prawie wszystkich powiatach (35 jednostek) z wyjątkiem Katowic, gdzie odnotowano nieznaczny wzrost liczby bezrobotnych o 100 osób. Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych stwierdzamy, że bezrobocie najbardziej obniżyło się w: Zabrze (o 1 063 osoby), powiecie żywieckim (o 943 osoby) oraz w Częstochowie (o 849 osób). Zaś najwyższa dynamika spadku była w Świętochłowicach (o 32,7%), powiecie bieruńsko – lędzińskim (o 32,5%), Rybniku (o 31,2%), Tychach (o 30,6%), Siemianowicach Śląskich (o 29,6%) oraz powiecie zawierciańskim (o 29,2%).

Na spadek poziomu i dynamiki bezrobocia bezpośredni wpływ miało odmrażanie gospodarki po obostrzeniach spowodowanych pandemią (ograniczenia w przemieszczaniu, restrykcyjne limity ilości osób w sklepach czy też zawieszanie działalności poszczególnych branż) oraz wsparcie w utrzymaniu miejsc pracy poprzez rozwiązania pomagające pracodawcom w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej.

Tabela 7 Dynamika spadku liczby bezrobotnych w powiatach (2020 r. – 2021 r.)

Województwo/podregiony	Bezrobotni stan 31.12.		Spadek/wzrost (w osobach)	Dynamika 31.12.2020 r. = 100%
	2020 r.	2021 r.		
Województwo śląskie razem	91 032	76 324	-14 708	-16,2
w tym:				
Świętochłowice	883	594	-289	-32,7
Bieruńsko-lędziński	710	479	-231	-32,5
Rybnik	2 469	1 698	-771	-31,2
Tychy	1 903	1 321	-582	-30,6
Siemianowice Śląskie	1 311	923	-388	-29,6
Zawierciański	2 819	1 996	-823	-29,2
Zabrze	3 757	2 694	-1 063	-28,3
Rybnicki	1 256	936	-320	-25,5
Ruda Śląska	1 453	1 098	-355	-24,4
Wodzisławski	3 359	2 545	-814	-24,2
Żory	1 063	810	-253	-23,8
Żywiecki	3 982	3 039	-943	-23,7
Chorzów	1 808	1 387	-421	-23,3
Jastrzębie - Zdrój	1 983	1 561	-422	-21,3
Bielski	2 694	2 151	-543	-20,2
Piekary Śląskie	1 295	1 053	-242	-18,7
Bielsko-Biała	2 832	2 320	-512	-18,1
Częstochowa	4 732	3 883	-849	-17,9
Mikołowski	1 775	1 463	-312	-17,6
Bytom	4 591	3 806	-785	-17,1
Pszczyński	1 757	1 464	-293	-16,7
Częstochowski	3 628	3 045	-583	-16,1
Mysłowice	1 734	1 514	-220	-12,7
Będziński	3 570	3 124	-446	-12,5
Lubliniecki	1 678	1 473	-205	-12,2
Sosnowiec	4 890	4 307	-583	-11,9
Cieszyński	3 875	3 446	-429	-11,1
Myszkowski	1 843	1 670	-173	-9,4
Kłobucki	2 629	2 412	-217	-8,3
Dąbrowa Górnicza	2 860	2 655	-205	-7,2
Tarnogórski	3 326	3 128	-198	-6,0
Jaworzno	1 500	1 423	-77	-5,1
Gliwice	3 380	3 255	-125	-3,7
Raciborski	2 006	1 936	-70	-3,5
Gliwicki	1 883	1 817	-66	-3,5
Katowice	3 798	3 898	100	2,6

3.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego

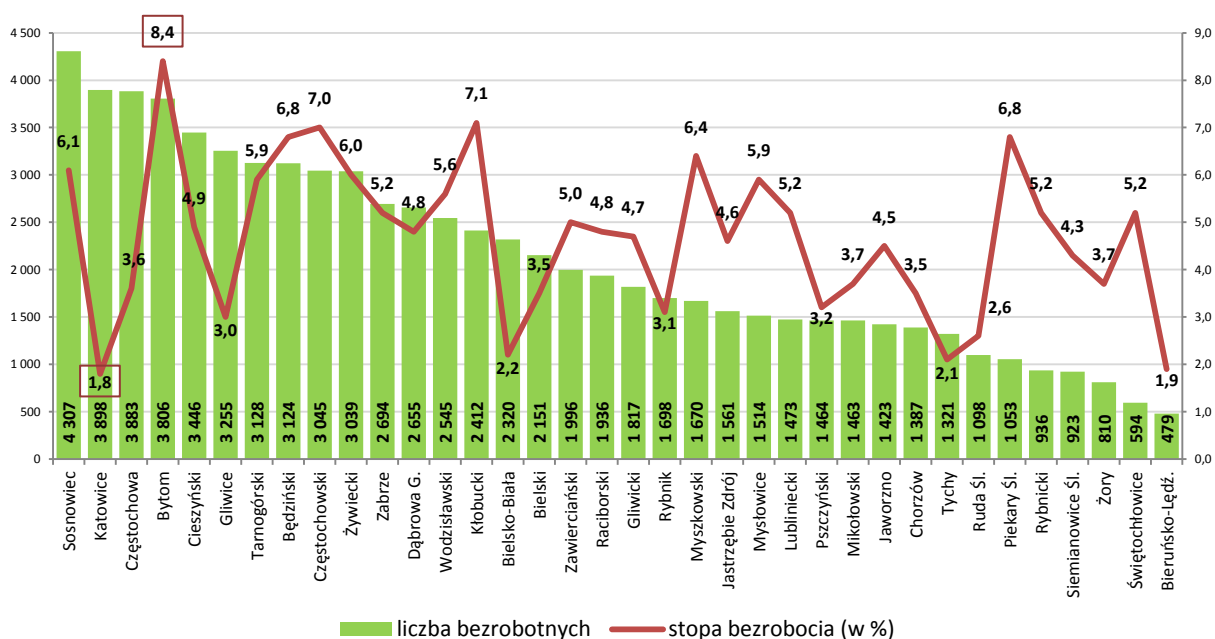
W stosunku do sytuacji sprzed roku natężenie opisywanego zjawiska, mierzone wysokością stopy bezrobocia rejestrowanego, wyraźnie spadło. Według stanu na 31.12.2021 r. stopa bezrobocia w Śląskiem wynosiła 4,2% (kraj 5,4%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,7 p. proc. (31.12.2020 r.: 4,9%). Bez względu na rok sprawozdawczy natężenie bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie należy do najniższych w kraju. W końcu roku województwo śląskie nadal znajdowało się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (3,1%).

W naszym regionie utrzymuje się także duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia. W końcu grudnia 2021 r. najniższą stopę bezrobocia odnotowano w Katowicach i wynosiła ona 1,8% (31.12.2020 r. - 1,7%). Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 8,4% (31.12.2020 r. – 10,1%). Powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2021 r. różnica aż 6,6 p. proc.

Najbardziej wysokość stopy bezrobocia zmniejszyła się w Świętochłowicach (o 2,4 p. proc.), powiecie zawierciańskim i Zabrze (po 1,9 p. proc.). Znacznie obniżył się ten wskaźnik także w: Siemianowicach Śląskich, powiecie żywieckim, rybnickim i wodzisławskim (po 1,7 p. proc.). Miasto Katowice było jedynym powiatem w województwie, gdzie odnotowano wzrost stopy bezrobocia (o 0,1 p. proc.).

Wykres 7 ilustruje lokalne zróżnicowanie zjawiska bezrobocia tak, co do liczby bezrobotnych jak i stopy bezrobocia.

Wykres 7 Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego wg stanu na koniec grudnia 2021 r.

3.3 Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2021 r.

W 2021 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 111 967 osób, czyli o 19 604 mniej niż rok wcześniej, tj. o 14,9%. Najwięcej rejestracji odnotowano we wrześniu 2021 r. (10 596), natomiast najmniej w maju (8 022).

Wśród napływających do bezrobocia w okresie od stycznia do grudnia 2021 r. panie stanowiły ponad połowę rejestrujących się w urzędach pracy (52,9%) i było to o 0,9 p. proc. więcej niż rok wcześniej. Zdecydowana większość osób, które zarejestrowały się w ciągu roku w PUP legitymowała się stażem pracy, było to aż 88,6%. Osoby rejestrujące się bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 30,9% napływających do bezrobocia, a osoby bez doświadczenia zawodowego 18,7%.

Tabela 8 Liczba osób rejestrujących się w śląskich urzędach pracy w latach 2020 i 2021 r.

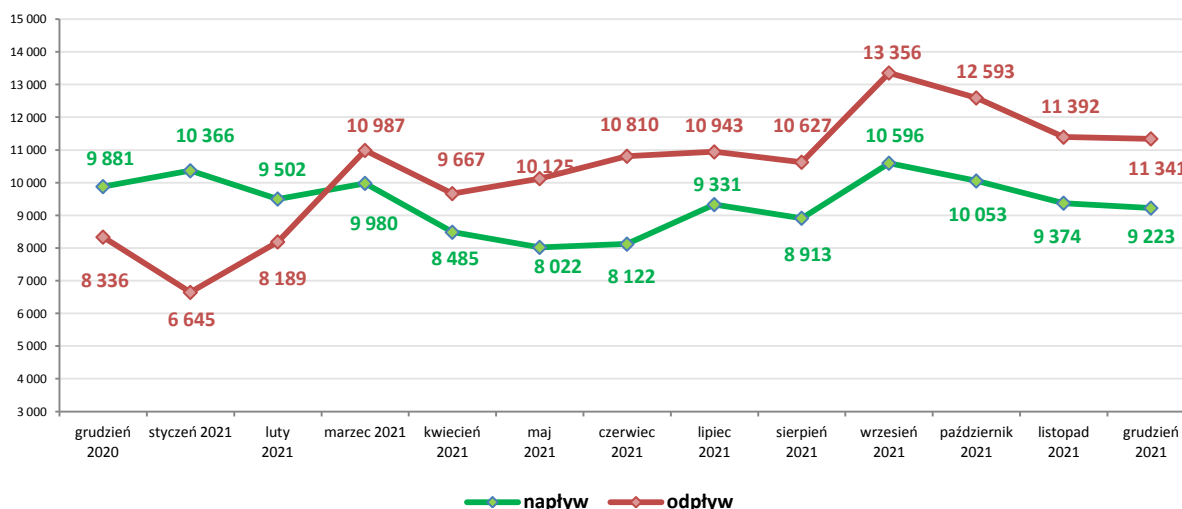
Wyszczególnienie	2020 r.	udział	2021 r.	udział	Wzrost/spadek	
Ogółem	131 571	100%	111 967	100%	-19 604	-
w tym poprzednio pracujące	118 347	89,9%	99 190	88,6%	-19 157	-1,4%
Zamieszkali na wsi	28 363	21,6%	24 212	21,6%	-4 151	0,1%
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	8 988	6,8%	8 196	7,3%	-792	0,5%
Cudzoziemcy	337	0,3%	398	0,4%	61	0,1%
Bez kwalifikacji zawodowych	36 922	28,1%	34 552	30,9%	-2 370	2,8%
Bez doświadczenia zawodowego	22 183	16,9%	20 915	18,7%	-1 268	1,8%

Biorąc pod uwagę nowo zarejestrowanych w 2021 r. według wieku ponad połowę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 25 do 49 lat (68 490 osób, tj. 61,2%; w stosunku do 2020 r. spadek o 0,2 p. proc.). Natomiast najmłodsze osoby w wieku od 18 do 24 lat to 19,7% napływu (22 031 osób; w stosunku do 2020 r. wzrost o 0,7 p. proc.), a osoby powyżej 50 roku życia 19,2% (21 446 osób; w stosunku do 2020 r. spadek o 0,3 p. proc.).

Od stycznia do grudnia 2021 r. z rejestrów wyłączono 126 675 bezrobotnych, tj. o 19 615 osób więcej niż rok wcześniej (2020 r. – 107 060 osób). Kobiety stanowiły 53,1% odpływu (67 265 osób). W 2020r. udział pań kształtował się na nieco niższym poziomie tj. 52,4%.

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych w całym 2021 roku ze śląskich urzędów pracy wyrejestrowano o 14 708 osób więcej niż zarejestrowano.

Wykres 8 Wykres napływ i odpływ bezrobotnych od grudnia 2020 do grudnia 2021 - ogółem

W grudniu 2020 r. oraz styczniu i lutym 2021 r. widoczna była tendencja wzrostowa bezrobocia w województwie śląskim. Dopiero od marca 2021 r. obserwowana jest przewaga osób, które

wyrejestrowywały się z powiatowych urzędów pracy w stosunku do napływu bezrobotnych, co przełożyło się bezpośrednio na systematyczny spadek stopy bezrobocia w regionie.

W 2021 r. z tytułu podjęcia zatrudnienia wyrejestrowano 73 630 bezrobotnych co stanowiło 58,1% całego odpływu (rok wcześniej 66 258, tj. 61,9%). Z tytułu podjęcia pracy niesubsydiowanej wyłączono 63 505 osób, czyli o 4 120 osób więcej niż 2020 roku. W ramach podjęć pracy subsydiowanej wyłączono 10 125 bezrobotnych, czyli o 3 252 osoby, tj. o 47,3% więcej niż w rok wcześniej. Pozytywnym aspektem jest zauważalny wzrost liczby osób aktywizowanych przez powiatowe urzędy pracy. W 2021 r. liczba bezrobotnych wyłączonych z rejestrów z powodu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wyniosła 21 149 osób⁵, czyli 6 479 osób więcej niż w roku poprzednim. W ramach aktywizacji bezrobotnych dużo częściej niż w roku poprzednim korzystali oni z możliwości rozpoczęcia stażu (7 555 osób), podjęcia działalności gospodarczej (3 864 osoby) oraz prac interwencyjnych (2 412 osób).

W 2021 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 18 170 osób (tj. 14,3% odpływu). Rok wcześniej liczba osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy i utraciły z tego tytułu status bezrobotnego była niższa (11 557 osób tj. 10,8% odpływu). Szczegółowe dane dotyczące przyczyn wyłączeń z rejestrów bezrobotnych w 2020 i w 2021 roku przedstawia tabela 9.

Tabela 9 Główne przyczyny odpływu z bezrobocia – bezrobotni ogółem oraz bezrobotne kobiety

Przyczyny odpływu		Bezrobotni ogółem				Bezrobotne kobiety			
		2020 r.	2021 r.	Spadek/ wzrost osoby	Dynamika 2020 r.=100%	2020 r.	2021 r.	Spadek/ wzrost osoby	Dynamika 2020 r.=100%
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku sprawozdawczym		107 060	126 675	19 615	18,3	56 141	67 265	11 124	19,8
z tego z przyczyn	podjęcia pracy - cały rok	66 258	73 630	7 372	11,1	35 389	39 881	4 492	12,7
	niesubsydiowanej	59 385	63 505	4 120	6,9	31 920	34 821	2 901	9,1
	subsidiowanej	6 873	10 125	3 252	47,3	3 469	5 060	1 591	45,9
	prac interwencyjnych	1 466	2 412	946	64,5	884	1 423	539	61,0
	robót publicznych	670	937	267	39,9	396	566	170	42,9
	podjęcia działalności gospodarczej	2 806	3 864	1 058	37,7	1 296	1 719	423	32,6
	w tym bonu na zasiedlenie	10	7	-3	-30,0	3	5	2	66,7
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 209	1 879	670	55,4	537	824	287	53,4
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	258	280	22	8,5	149	159	10	6,7
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	86	293	207	240,7	39	155	116	297,4
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	115	215	100	87,0	62	101	39	62,9
	inne	263	245	-18	-6,8	106	113	7	6,6
	rozpoczęcia szkolenia	1 413	2 086	673	47,6	547	852	305	55,8
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	207	194	-13	-6,3	68	77	9	13,2
rozpoczęcia stażu	5 123	7 555	2 432	47,5	3 892	5 707	1 815	46,6	
w tym w ramach bonu stażowego	11	42	31	281,8	9	26	17	188,9	
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	4	3	-1	-25,0	2	2	0	0,0	

⁵ Dane całoroczne za 2021 r. ze sprawozdania MRiPS – 01, suma wybranych kategorii wyłączeń tj.: podjęcia pracy subsydiowanej, podjęcia stażu, podjęcia szkolenia, rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych oraz rozpoczęcia prac społecznie użytecznych.

Przyczyny odpływu	Bezrobotni ogółem				Bezrobotne kobiety			
	2020 r.	2021 r.	Spadek/ wzrost osoby	Dynamika 2020 r.=100%	2020 r.	2021 r.	Spadek/ wzrost osoby	Dynamika 2020 r.=100%
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	1 257	1 380	123	9,8	602	662	60	10,0
w tym w ramach PAI	35	49	14	40,0	17	26	9	52,9
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1418	2 018	600	42,3	632	975	343	54,3
niepotwierdzenia gotowości do pracy	11 557	18 170	6 613	57,2	4 625	7 456	2 831	61,2
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	5 408	6 515	1 107	20,5	3 487	4 396	909	26,1
podjęcia nauki	339	342	3	0,9	193	194	1	0,5
osiągnięcia wieku emerytalnego	1 940	2 188	248	12,8	985	1 126	141	14,3
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	658	742	84	12,8	290	319	29	10,0
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 148	1 446	298	26,0	728	939	211	29,0
innych	10 537	10 600	63	0,6	4 769	4 813	44	0,9

4. Struktura bezrobocia rejestrowanego

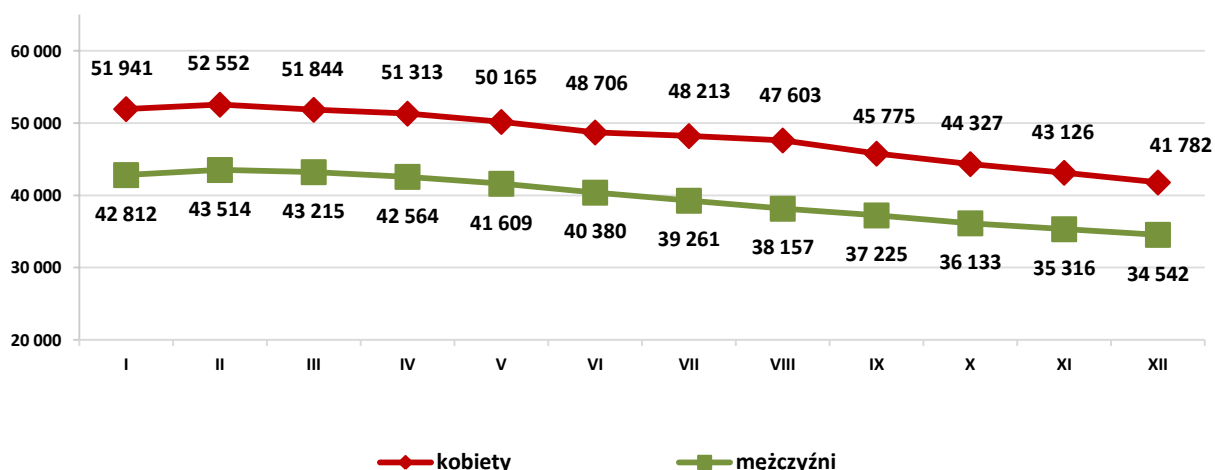
Głównymi cechami różnicującymi bezrobotnych są: płeć, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), wiek, poziom wykształcenia oraz rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy.

4.1 Bezrobotne kobiety

Liczba zarejestrowanych kobiet w 2021 r. zarówno w Polsce jak i w naszym regionie malała. Według stanu na 31.12.2021 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowane były 41 782 kobiety, co stanowiło 54,7% ogółu bezrobotnych (w kraju udział ten był niższy i wynosił 53,8%).

W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 8 069 osób, tj. o 16,2% (2020 r. – 49 851, tj. 54,8%). Uwzględniając ujęcie miesięczne w 2021 r. najniższy poziom bezrobocia wśród kobiet odnotowano w grudniu (41 782 osoby), a najwyższy w lutym (52 552 osoby).

Wykres 9 Bezrobotni według płci w województwie śląskim, stan na koniec danego miesiąca 2021 r.

W subpopulacji bezrobotnych kobiet, większość stanowiły panie, które dotychczas pracowały. Ich liczba na koniec 2021 r. wynosiła 36 881, tj. 88,3% wszystkich zarejestrowanych pań. W stosunku do poprzedniego roku, nastąpił spadek liczby bezrobotnych, w tym kobiet, które wcześniej pracowały o 6 923 panie (2020 r. – 43 804, tj. 87,9%). Jednak jak wynika z przedstawionych danych udział bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących wzrósł w stosunku do roku 2020 o 0,4 p. proc.

Spada liczba kobiet, które rejestrują się w urzędach pracy, a dotychczas nie pracowały. W 2021 r. liczba pań w tej kategorii wyniosła 4 901, tj. 11,7% wszystkich zarejestrowanych kobiet i w stosunku do 2020 r. zmniejszyła się o 1 146 osób, tj. o 19,0%. Na koniec grudnia 2021 r. 6 084 kobiety, tj. 14,6% wszystkich bezrobotnych pań, posiadało uprawnienie do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim wartość wskaźnika spadła o 3,2 p. proc. Wśród mężczyzn wskaźnik uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych był niższy i wynosił 11,0%.

Struktura bezrobotnych kobiet

według wieku

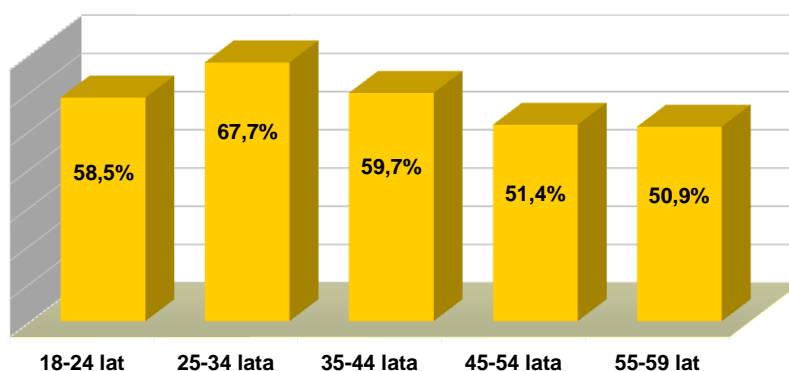
Według stanu na koniec 2021 r. wśród zarejestrowanych pań co trzecia była w wieku 25 – 34 lata (29,9%) oraz 35 – 44 lata (29,6%), a zaledwie co dziesiąta w wieku 18 - 24 lata (10,2%). W ciągu roku we wszystkich kategoriach wiekowych nastąpił spadek zarówno liczby bezrobotnych kobiet jak i poziomu bezrobocia, przy czym liczba bezrobotnych pań zmniejszyła się najbardziej wśród kobiet w wieku 25 – 34 lata (o 3 150), a największą dynamikę spadku odnotowano wśród najmłodszych kobiet, czyli wśród pań w wieku od 18 do 24 lat (o 28,8%).

Tabela 10 Struktura bezrobotnych kobiet według wieku, stan na koniec grudnia

Wiek	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2020 r.=100%
18 – 24 lata	5 987	12,0	4 261	10,2	-1 726	-28,8
25 – 34 lata	15 636	31,4	12 486	29,9	-3 150	-20,1
35 – 44 lata	13 968	28,0	12 386	29,6	-1 582	-11,3
45 – 54 lata	9 249	18,6	8 194	19,6	-1 055	-11,4
55 – 59 lat	5 011	10,1	4 455	10,7	-556	-11,1
Ogółem	49 851	100,0	41 782	100,0	-8 069	-16,2

Biorąc pod uwagę udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim to na koniec grudnia 2021 r. najwyższy odsetek kobiet notowano w grupie wiekowej 25 – 34 lata (67,7%), z kolei najniższy udział występował wśród bezrobotnych pomiędzy 55 a 59 rokiem życia (50,9%). Podobna sytuacja występowała w roku 2020 (25-34 lata – 66,5%; 55-59 lat – 49,8%).

Wykres 10 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na wiek, stan 31.12.2021 r.

według poziomu wykształcenia

Według stanu na koniec 2021 r. wśród zarejestrowanych pań co czwarta legitymowała się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym (24,7%) oraz gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (24,5%), a co szósta wykształceniem wyższym (17,7%). Najmniejszą grupę stanowiły panie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (13,1%). W 2021 roku we wszystkich kategoriach nastąpił spadek zarówno liczby bezrobotnych kobiet jak i poziomu bezrobocia, przy czym liczba bezrobotnych pań zmniejszyła się najbardziej wśród kobiet

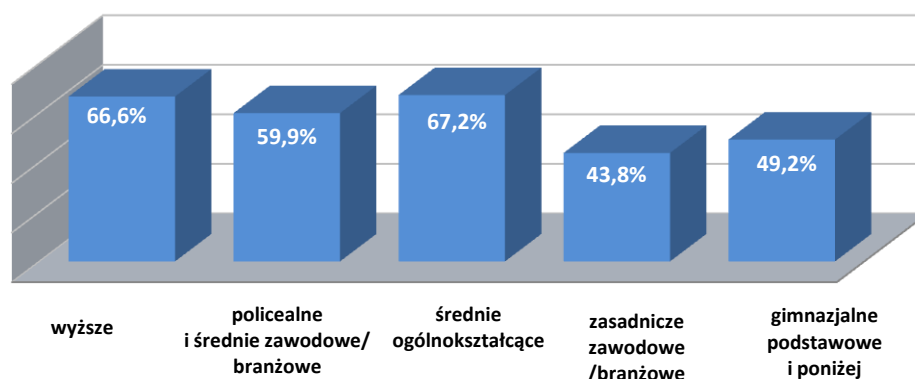
z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym (o 1 842), a największą dynamikę spadku odnotowano wśród kobiet z wykształceniem wyższym (o 19,2%).

Tabela 11 Struktura bezrobotnych kobiet według poziomu wykształcenia, stan na koniec grudnia

Poziom wykształcenia	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2020 r = 100%
wyższe	9 147	18,3	7 387	17,7	-1 760	-19,2
policealnie i średnie zawodowe/branżowe	12 155	24,4	10 313	24,7	-1 842	-15,2
średnie ogólnokształcące	6 663	13,4	5 487	13,1	-1 176	-17,6
zasadnicze zawodowe/branżowe	10 010	20,1	8 340	20,0	-1 670	-16,7
gimnazjalne/podstawowe i poniżej	11 876	23,8	10 255	24,5	-1 621	-13,6
Ogółem	49 851	100,0	41 782	100,0	-8 069	-16,2

Wśród ogółu zarejestrowanych odsetek bezrobotnych kobiet rośnie wraz z poziomem wykształcenia: od 43,8% wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym do 66,6% z wykształceniem wyższym i 67,2% ze średnim ogólnokształcącym, co może oznaczać, że wykształcenie dające zawód na poziomie średnim lub wyższym nie chroni kobiet przed utratą pracy.

Wykres 11 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia, stan 31.12.2021 r.

według czasu pozostawania bez pracy

Na koniec 2021 r. największą grupę bezrobotnych kobiet notowano wśród pań pozostających bez pracy co najmniej 12 miesięcy, przy czym panie pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy stanowiły 24,5%, a pozostające w rejestrach urzędów pracy 12 – 24 miesiące 21,8%. Najmniej liczną grupę stanowiły kobiety pozostające bez pracy do 1 miesiąca (8,0%).

W ciągu roku wśród bezrobotnych kobiet w czterech kategoriach według czasu pozostawania bez pracy odnotowano spadek zarówno ich liczby jak i dynamiki poziomu bezrobocia, największy miał miejsce wśród pań pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 4 923 osoby, tj. o 43,0%). W pozostałych dwóch kategoriach notowano wzrost liczby i dynamiki poziomu bezrobocia, zwłaszcza wśród bezrobotnych pań pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (o 1 491 kobiet, tj. o 17,1%). Szczegółowe dane opisuje tabela 12.

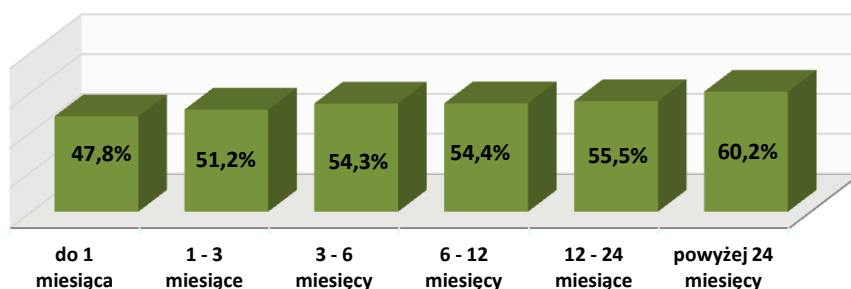
Tabela 12 Struktura bezrobotnych kobiet według czasu pozostawania bez pracy, stan na koniec grudnia

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2020 r. = 100%
do 1 m-ca	3 539	7,1	3 331	8,0	-208	-5,9
1 – 3 m-cy	8 475	17,0	6 751	16,2	-1 724	-20,3
3 – 6 m-cy	8 693	17,4	5 834	14,0	-2 859	-32,9
6 – 12 m-cy	11 453	23,0	6 530	15,6	-4 923	-43,0

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2020 r. = 100%
12 – 24 m-cy	8 961	18,0	9 115	21,8	154	1,7
pow. 24 m-cy	8 730	17,5	10 221	24,5	1 491	17,1
Ogółem	49 851	100,0	41 782	100,0	-8 069	-16,2

Na koniec grudnia 2021 r. kobiety zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy na Śląsku stanowiły ponad połowę wszystkich bezrobotnych w prawie każdej kategorii według czasu pozostawania bez pracy. Wyjątkiem są bezrobotne kobiety pozostające bez pracy krócej niż jeden miesiąc, w tej grupie odsetek pań wynosił 47,8%.

Wykres 12 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, stan 31.12.2021 r.

Im dłuższy czas pozostawania bez pracy tym wyższy odsetek kobiet w poszczególnych kategoriach. Najwyższy udział kobiet notowano w kategoriach osób pozostających najdłużej bez pracy, tj. od 12 do 24 miesięcy (55,5%) oraz powyżej 24 miesięcy (60,2%), co może świadczyć o większych trudnościach ze znalezieniem zatrudnienia wśród kobiet niż wśród mężczyzn.

według stażu pracy

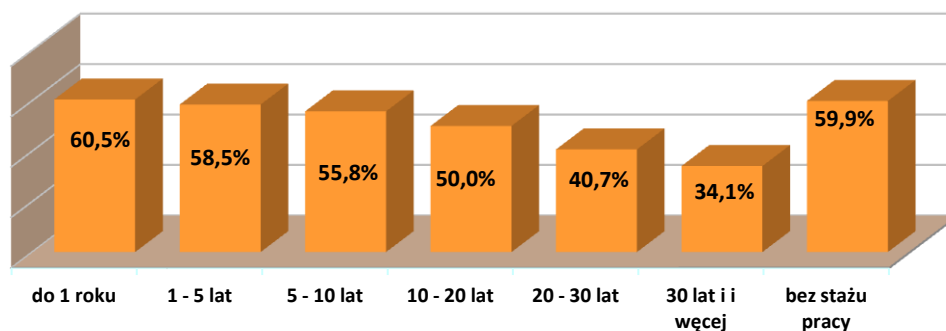
Na koniec 2021 r. niemal połowę zarejestrowanych kobiet stanowiły panie legitymujące się krótkim stażem pracy, do 5 lat (tj. 48,6%), a panie ze stażem pracy 30 lat i więcej to zaledwie 2,3% bezrobotnych kobiet. Wśród zarejestrowanych co dziesiąta nie posiada żadnego stażu pracy. W analizowanym roku wśród bezrobotnych kobiet we wszystkich kategoriach odnotowano spadek zarówno ich liczby jak i dynamiki poziomu bezrobocia. Największy spadek liczby zarejestrowanych pań notowano w grupie ze stażem pracy od 1 do 5 lat (o 2 073), ale największy spadek dynamiki poziomu bezrobocia w grupie z najdłuższym stażem, tj. 30 lat i więcej (o 22,0%). Wśród pań nie posiadających w ogóle stażu pracy dynamika spadku była również wysoka i wynosiła 19,0% (1 146 osób).

Tabela 13 Struktura bezrobotnych kobiet według stażu pracy, stan na koniec grudnia

Staż pracy	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2020 r. = 100%
Do 1 roku	11 577	23,2	9 813	23,5	-1 764	-15,2
1 – 5 lat	12 541	25,2	10 468	25,1	-2 073	-16,5
5 – 10 lat	7 781	15,6	6 633	15,9	-1 148	-14,8
10 – 20 lat	7 142	14,3	6 127	14,7	-1 015	-14,2
20 – 30 lat	3 556	7,1	2 899	6,9	-657	-18,5
30 lat i więcej	1 207	2,4	941	2,3	-266	-22,0
bez stażu	6 047	12,1	4 901	11,7	-1 146	-19,0
Ogółem	49 851	100,0	41 782	100,0	-8 069	-16,2

Na koniec grudnia 2021 r. w pięciu kategoriach według posiadanego stażu pracy, bezrobotne kobiety stanowiły co najmniej połowę wszystkich bezrobotnych. Jedynie w dwóch przedziałach od 20 do 30 lat oraz 30 lat i więcej, odsetek pań wynosił poniżej 50% (odpowiednio: 40,7%; 34,1%). Najwyższy udział kobiet notowano w kategoriach osób posiadających bardzo krótki staż pracy lub nieposiadających go w ogóle, tj. do 1 roku (60,5%) oraz bez stażu pracy (59,9%), co może łączyć się ze sprawowaniem opieki nad osobami zależnymi.

Wykres 13 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na staż pracy, stan 31.12.2021 r.

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na wojewódzkim rynku pracy

Analizując grupę bezrobotnych kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w roku 2021, mimo ogólnego spadku bezrobocia, w dwóch kategoriach odnotowano wzrost liczby kobiet, największy wśród kobiet niepełnosprawnych (o 131 osób) oraz kobiet długotrwale bezrobotnych (o 43 osoby). Również dynamika wzrostu wystąpiła właśnie wśród niepełnosprawnych pań o 5,1% oraz wśród długotrwale bezrobotnych kobiet o 0,2%. W pozostałych kategoriach notowano spadek zarówno ich liczby jak i dynamiki poziomu bezrobocia, przy czym najwyższy spadek liczby bezrobotnych pań notowano w grupie do 30 roku życia (o 3 570 osób). Z kolei największa dynamika spadku miała miejsce w kategorii najmłodszych kobiet do 25 roku życia (o 28,8%). Szczegółowe dane zawarto w tabeli 14.

Tabela 14 Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na śląskim rynku pracy, stan na koniec grudnia

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.	
	liczba	udział w ogółem	liczba	udział w ogółem	osoby	Dynamika 2020 r. = 100%
Kobiety do 30 roku życia	13 602	34,6%	10 032	29,1%	-3 570	-26,2
w tym: kobiety do 25 roku życia	5 987	15,2%	4 261	12,4%	-1 726	-28,8
Kobiety długotrwale bezrobotne	22 240	56,5%	22 283	64,7%	43	0,2
Kobiety powyżej 50 roku życia	9 500	24,2%	8 364	24,3%	-1 136	-12,0
Kobiety korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	811	2,1%	717	2,1%	-94	-11,6
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	12 694	24,2%	10 821	31,4%	-1 873	-14,8
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	124	0,3%	99	0,3%	-25	-20,2
Kobiety niepełnosprawne	2 560	6,5%	2 691	7,8%	131	5,1
Kobiety w szczególnej sytuacji ogółem	39 334		34 460		-4 874	-12,4

* Dane liczbowe oraz odsetki nie sumują się, gdyż jedna bezrobotna kobieta może kwalifikować się do kilku kategorii jednocześnie

Przestrzenne zróżnicowanie poziomu bezrobocia wśród zarejestrowanych kobiet

W województwie śląskim na koniec 2021 r. utrzymywało się przestrzenne zróżnicowanie liczby bezrobotnych kobiet, tylko w powiecie gliwickim ich liczba pozostała na poziomie z ubiegłego roku, tj. 1 011 pań. W pozostałych powiatach odnotowano spadek poziomu bezrobocia wśród kobiet, najwyższy w Zabrze (o 571 pań), a najniższy w Gliwicach (o 33 panie).

W porównaniu z rokiem 2020 w czternastu powiatach wystąpiło zmniejszenie udziału kobiet w całej populacji bezrobotnych. Największy spadek odnotowano w Rudzie Śląskiej (o 8,1 p. proc.), Katowicach (o 3,5 p. proc.) oraz w Chorzowie (o 3,2 p. proc.). Z kolei w dwudziestu dwóch powiatach udział pań wśród ogółu zarejestrowanych zwiększył się, a największy wzrost wystąpił

w Rybniku (o 3,6 p. proc.) oraz w powiatach: będzińskim, myszkowskim, pszczyńskim i wodzisławskim (po 2,5 p. proc.).

W 2021 r. w całym województwie udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych nieznacznie zmniejszył się z 54,8% w 2020 r. do poziomu 54,7%. W trzech powiatach odnotowano nadreprezentację mężczyzn wśród ogółu zarejestrowanych: w Katowicach (48,9% udziału kobiet), w powiecie będzińskim (49,7%) oraz w Sosnowcu (49,9%). Jak wynika z danych, w ciągu całego roku najbardziej sprzyjającym miesiącem w podejmowaniu pracy przez kobiety był styczeń, w którym udział podjęć pracy osiągnął poziom 68,6%.

Tabela 15 Płynność bezrobocia w 2021 r. – napływ i odpływ kobiet w województwie śląskim oraz liczba wyłączeń z tytułu podjęcia pracy

Miesiące	Napływ Kobiet	Odpływ Kobiet	w tym: podjęcia pracy	
			Liczba kobiet	% odpływu
Styczeń	5 564	3 474	2 382	68,6
Luty	4 912	4 301	2 787	64,8
Marzec	5 253	5 961	3 395	57,0
Kwiecień	4 370	4 901	2 968	60,6
Maj	4 132	5 280	3 259	61,7
Czerwiec	4 248	5 707	3 421	59,9
Lipiec	5 086	5 579	3 112	55,8
Sierpień	4 805	5 415	2 909	53,7
Wrzesień	5 843	7 671	4 619	60,2
Październik	5 417	6 865	3 918	57,1
Listopad	4 907	6 108	3 565	58,4
Grudzień	4 659	6 003	3 546	59,1

Analizując sytuację w powiatach zaobserwowano, że w ciągu całego roku najwyższa liczba bezrobotnych kobiet, które podjęły pracę odnotowana została w dużych miastach, to jest w: Częstochowie (2 176 pań), Sosnowcu (1 964 panie) i Katowicach (1 772 panie). Z kolei najwyższy udział kobiet z tytułu podjęcia pracy w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji bezrobotnych kobiet odnotowano w powiecie mikołowskim (67,4%) oraz w miastach: Dąbrowie Górniczej i Katowicach (po 67,3%).

4.2 Bezrobotni zamieszkali na wsi

W Śląskiem większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (58 047 osób, tj. 76,1%). W końcu grudnia 2021 r., co czwarty bezrobotny zarejestrowany w powiatowych urzędach pracy województwa był mieszkańcem terenów wiejskich (18 277 osób, tj. 23,9%; 2020 r. - 21,5 tys. osób tj. 23,7%).

Przestrzenne zróżnicowanie poziomu bezrobocia wśród zarejestrowanych mieszkańców wsi

W województwie śląskim na koniec 2021 r. utrzymywało się przestrzenne zróżnicowanie poziomu bezrobocia wśród mieszkańców wsi, przy czym w sześciu na siedemnaście powiatów ziemskich odnotowano, co najmniej 1 000 osób bezrobotnych w tej kategorii, tj. w powiecie częstochowskim (2 619 osób), żywieckim (2 506), kłobuckim (1 884), cieszyńskim (1 813), bielskim (1 444) i pszczyńskim (1 023), a więc głównie na północy i południu Śląska. Natomiast udział bezrobotnych mieszkańców wsi wśród ogółu zarejestrowanych wynoszący co najmniej 50% odnotowano w ośmiu powiatach: częstochowskim (86,0%), żywieckim (82,5%), kłobuckim (78,1%), pszczyńskim (69,9%), bielskim (67,1%), lublinieckim (62,3%), rybnickim (55,0%) oraz cieszyńskim (52,6%). W pozostałych mamy do czynienia z nadreprezentacją bezrobotnych mieszkańców miast.

W porównaniu z 2020 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych mieszkańców wsi we wszystkich powiatach ziemskich województwa śląskiego, przy czym najwyższy w powiatach: częstochowskim (o 455 osób), bielskim (o 352) i zawierciańskim (o 307), a najniższy w powiatach: raciborskim (o 8), gliwickim (o 13) i bieruńsko-lędzińskim (o 33).

Zmniejszenie udziału bezrobotnych mieszkających na wsi w populacji zarejestrowanych wystąpiło w pięciu powiatach, największe w powiecie lublinieckim (o 2,8 p. proc.), a najmniejsze w powiecie kłobuckim (o 0,2 p. proc.). Z kolei w dwunastu powiatach ich udział zwiększył się, a największy

wzrost odnotowano w powiatach: bieruńsko-lędzińskim (o 2,6 p. proc.), pszczyńskim (o 2,5 p. proc.) oraz będzińskim (o 1,6 p. proc.).

Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi w województwie śląskim

według płci

Nadal cechą charakterystyczną bezrobocia na wsi jest jego feminizacja. Udział kobiet w subpopulacji bezrobotnych mieszkańców wsi wynosi 55,2% i jest wyższy o 1 p. proc. w stosunku do 2020 r., przy jednoczesnym spadku poziomu bezrobocia o 1 579 pań i dynamiki bezrobocia o 13,5%. Także wśród mężczyzn zamieszkałych na wsi odnotowano spadek zarówno poziomu i dynamiki bezrobocia jak i ich udziału w omawianej subpopulacji, przy czym spadek poziomu i dynamiki bezrobocia był większy niż wśród kobiet (o 96 osób; o 3,5 p. proc.). Natomiast spadek udziału mężczyzn wyniósł 1 p. proc.

Jedynie w powiecie będzińskim udział pań w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi wynosił 49,5%, w pozostałych osiągał poziom powyżej 50%. Najwyższy był w powiatach: wodzisławskim (64,3%), mikołowskim (64,0%) i pszczyńskim (63,0%).

Tabela 16 Bezrobotni zamieszkali na terenach wiejskich według płci

Płeć	Zarejestrowani stan 31.12.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.		Udział do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2020 r.	2021 r.	w osobach	udział	31.12.2020 r.	31.12.2021 r.
kobiety	11 668	10 089	-1 579	-13,5%	54,2%	55,2%
mężczyźni	9 863	8 188	-1 675	-17,0%	45,8%	44,8%
Ogółem	21 531	18 277	-3 254	-15,1%	100,0%	100,0%

według poziomu wykształcenia

Na koniec grudnia 2021 r. co trzeci zarejestrowany mieszkaniec wsi legitymował się wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (29,2%), a zaledwie co dziesiąty wykształceniem średnim ogólnokształcącym (9,6%). Z analizy danych wynika, że struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według poziomu wykształcenia jest niemal taka sama jak w roku poprzednim.

W porównaniu do końca 2020 r. wśród bezrobotnych mieszkańców wsi odnotowano spadek zarówno liczby jak i dynamiki poziomu bezrobocia, przy czym największy spadek liczebności w tej kategorii notowano wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (o 1 075 osób), a dynamiki wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 18,8%).

Tabela 17 Bezrobotni zamieszkali na terenach wiejskich według poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia	Zarejestrowani stan 31.12.		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.		Udział do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2020 r.	2021 r.	w osobach	udział	31.12.2020 r.	31.12.2021 r.
wyższe	2 924	2 452	-472	-16,1%	13,6%	13,4%
policealne i średnie zawodowe/branżowe	5 148	4 395	-753	-14,6%	23,9%	24,0%
średnie ogólnokształcące	2 157	1 752	-405	-18,8%	10,0%	9,6%
zasadnicze zawodowe/branżowe	6 413	5 338	-1 075	-16,8%	29,8%	29,2%
gimnazjalne/podstawowe i poniżej	4 889	4 340	-549	-11,2%	22,7%	23,8%
Ogółem	21 531	18 277	-3 254	-15,1%	100,0%	100,0%

według wieku

Bezrobotni mieszkańcy terenów wiejskich to głównie osoby w tzw. wieku mobilnym, to jest w przedziale wiekowym od 18 do 44 lat (62,7%). W stosunku do 2020 r. ten udział zmniejszył się o 1,3 p. proc. Według stanu na koniec 2021 r., tak jak rok wcześniej, co piąty bezrobotny był w wieku od 45 do 54 lat (19,9%; 2020 r. – 19,2%). W ciągu roku zwiększył się odsetek osób, które ukończyły 55 rok życia (17,5%; rok wcześniej 16,8%). Wśród bezrobotnych mieszkańców wsi we wszystkich kategoriach według wieku na koniec 2021 r. odnotowano spadek zarówno ich liczebności jak i dynamiki poziomu bezrobocia. W ujęciu rocznym najwyższą dynamikę spadku bezrobocia obserwowano wśród zarejestrowanych w wieku 18 – 24 lata (25,5%), a liczebności wśród bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata (1 091).

Tabela 18 Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku, stan 31.12.

Wiek	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.		Udział ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2020 r.	2021 r.	w osobach	udział	2020 r.	2021 r.
18 – 24 lata	3 073	2 288	-785	-25,5%	14,3%	12,5%
25 – 34 lata	5 836	4 745	-1 091	-18,7%	27,1%	26,0%
35 – 44 lata	4 862	4 425	-437	-9,0%	22,6%	24,2%
45 – 54 lata	4 136	3 631	-505	-12,2%	19,2%	19,9%
55 – 59 lat	2 352	2 025	-327	-13,9%	10,9%	11,1%
60 lat i więcej	1 272	1 163	-109	-8,6%	5,9%	6,4%
Ogółem	21 531	18 277	-3 254	-15,1%	100,0%	100,0%

według stażu pracy

Zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadała doświadczenie związane z pracą zawodową (89,7%; niewielki wzrost w stosunku do 2020 r. o 0,2 p. proc.). Wśród poprzednio pracujących najliczniej reprezentowani (podobnie jak w 2020 r.) byli bezrobotni legitymujący się krótkim okresem zatrudnienia, od 1 roku do 5 lat (25,3%). W ujęciu rocznym ich udział nieco wzrósł (o 0,1 p. proc.) mimo, że ich liczebność spadła (o 802 osoby, tj. o 14,8%). W końcu 2021 r., co dziesiąty bezrobotny zamieszkujący tereny wiejskie nie posiadał stażu pracy (10,3%). W ujęciu rocznym dynamika spadku zarejestrowanych w tej kategorii wyniosła 16,2%. Znacząco, bo aż o 22,5% spadła także liczba bezrobotnych, legitymujących się stażem pracy 30 lat i więcej.

Tabela 19 Bezrobotni zamieszkali na wsi według stażu pracy, stan 31.12.

Staż pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.		Udział ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2020 r.	2021 r.	w osobach	udział	2020 r.	2021 r.
Do 1 roku	3 872	3 234	-638	-16,5%	18,0%	17,7%
1 - 5 lat	5 420	4 618	-802	-14,8%	25,2%	25,3%
5 - 10 lat	3 414	2 972	-442	-12,9%	15,8%	16,3%
10 - 20 lat	3 501	3 050	-451	-12,9%	16,3%	16,7%
20 - 30 lat	2 113	1 773	-340	-16,1%	9,8%	9,7%
30 lat i więcej	954	739	-215	-22,5%	4,4%	4,0%
Bez stażu pracy	2 257	1 891	-366	-16,2%	10,5%	10,3%
Ogółem	21 531	18 277	-3 254	-15,1%	100,0%	100,0%

według czasu pozostawania bez pracy

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi tylko w jednej kategorii według czasu pozostawania bez pracy, to jest wśród osób pozostających w rejestrach urzędów pracy powyżej 24 miesięcy odnotowano wzrost poziomu bezrobocia i jego dynamiki (o 689 osób, tj. o 17,8%). W pozostałych notowano spadek poziomu i dynamiki bezrobocia.

Największą grupę bezrobotnych w tej subpopulacji odnotowano wśród pozostających bez pracy, co najmniej 12 miesięcy (8 301 osób, tj. 45,4%). Odsetek bezrobotnych w tej grupie wzrósł o 10,1 p. proc. w stosunku do 2020 r. Wśród bezrobotnych pozostających bez pracy do 3 miesięcy, mimo spadku ich liczby (o 661 osób) odnotowano wzrost udziału w ogólnej liczbie zarejestrowanych mieszkańców wsi (o 0,8 p. proc.). Jedynie w grupie pozostających bez pracy od 3 do 12 miesięcy notowano spadek zarówno ich liczby jak i udziału w całej subpopulacji (o 3 280 osób; o 10,9 p. proc.).

Tabela 20 Bezrobotni zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, stan 31.12.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.		Udział ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2020 r.	2021 r.	w osobach	udział	2020 r.	2021 r.
do 1 m-ca	1 687	1 495	-192	-11,4%	7,9%	8,2%
1 – 3 m-cy	3 599	3 130	-469	-13,0%	16,7%	17,1%
3 – 6 m-cy	3 578	2 494	-1 084	-30,3%	16,6%	13,6%
6 – 12 m-cy	5 053	2 857	-2 196	-43,5%	23,5%	15,6%

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2020 r.		Udział ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2020 r.	2021 r.	w osobach	udział	2020 r.	2021 r.
12 – 24 m-cy	3 753	3 751	-2	-0,1%	17,4%	20,5%
pow. 24 m-cy	3 861	4 550	689	17,8%	17,9%	24,9%
Ogółem	21 531	18 277	-3 254	-15,1%	100,0%	100,0%

4.3 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W końcu 2021 r. zbiorowość bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy liczyła 3 543 osoby, co stanowiło 4,6% ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim (5,2% bezrobotnych poprzednio pracujących). W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 1 506 osób, tj. o 29,8%, zmniejszył się również udział osób zwalnianych z przyczyn zakładu pracy wśród wszystkich zarejestrowanych (31.12.2020 r.: 5 049 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, tj. 5,5% ogółu bezrobotnych; 6,2% poprzednio pracujących).

W końcu grudnia 2021 r. wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 61,4% stanowiły kobiety (2 175 osób). W ujęciu rocznym ich liczba spadła o 895 osób, przy jednoczesnym wzroście ich udziału w opisywanej kategorii bezrobotnych o 0,6 p. proc. (2020 r. – 3 070, tj. 60,8%). W przypadku mężczyzn spadek liczby zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w ujęciu rocznym był niższy niż w przypadku kobiet i wyniósł 611 osób. Analizując wielkość strumieni napływu i odpływu w ciągu całego roku należy zauważyć, że liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy rejestrujących się w urzędach pracy, niestety zdecydowanie przewyższała liczbę osób wyrejestrowanych z bezrobocia z tytułu podjęcia zatrudnienia. W 2021 r. zarejestrowały się w województwie śląskim 5 004 osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 4,5% całego napływu do bezrobocia (2020 r. – 8 032 osoby, tj. 6,1%). W tym samym czasie z powodu podjęcia pracy wyłączono z ewidencji 4 138 osób tej kategorii, tj. 5,6% ogółu podjęć pracy (2020 r. – 4 249 osób, tj. 6,4% ogółu podjęć pracy).

Od lutego 2021 roku notowano stopniowy spadek liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy. Udział omawianej grupy bezrobotnych również zmniejszał się lub utrzymywał na tym samym poziomie, tylko w sierpniu ubiegłego roku odnotowano wzrost tego wskaźnika o 0,1 p. proc. Te wyniki mogą wskazywać, że mimo trwającej pandemii COVID-19 kondycja ekonomiczna firm nieznacznie się poprawiła.

Tabela 21 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2021 r.

Okresy	Napływ w okresie sprawozdawczym			Odpływ z tytułu podjęcia pracy			Stan w końcu okresu				
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	poprzedni miesiąc = 100%	% wśród ogółu bezrobotnych
2020 ¹⁾ r.	8 032	4 675	3 357	4 249	2 382	1 867	X	X	X	X	X
Grudzień 2020 r.							5 049	3 070	1 979	100,7	5,5
2021 ¹⁾ r.	5 004	3 070	1 934	4 138	2 425	1 713	X	X	X	X	X
styczeń	576	379	197	299	166	133	5 217	3 208	2 009	103,3	5,5
lut	389	230	159	361	216	145	5 096	3 128	1 968	97,7	5,3
marzec	399	242	157	417	233	184	4 816	2 966	1 850	94,5	5,1
kwiecień	337	189	148	370	200	170	4 528	2 793	1 735	94,0	4,8
maj	349	216	133	374	211	163	4 344	2 702	1 642	95,9	4,7
czerwiec	425	268	157	364	224	140	4 217	2 607	1 610	97,1	4,7
lipiec	380	216	164	323	177	146	4 053	2 499	1 554	96,1	4,6
sierpień	473	293	180	270	144	126	4 035	2 509	1 526	99,6	4,7
wrzesień	416	260	156	396	252	144	3 839	2 372	1 467	95,1	4,6
październik	439	272	167	387	234	153	3 722	2 309	1 413	97,0	4,6
listopad	391	238	153	296	183	113	3 598	2 224	1 374	96,7	4,6
grudzień	430	267	163	281	185	96	3 543	2 175	1 368	98,5	4,6

¹⁾ Dane za 12 miesięcy

Szczególną formą zwolnień z przyczyn zakładu pracy są zwolnienia grupowe. W 2021 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim przedsiębiorcy zgłosili zamiar zwolnienia w trybie tak zwanych „grupówek” 2 339 pracowników (2020 r. – 6 934 osoby). W tym samym czasie w województwie w ramach zwolnień grupowych pracę straciło 1 866 osób (2020 r. – 2 800 osób). W ujęciu rocznym liczba zwolnionych w tym trybie spadła o 934 osoby, tj. o 33,4%.

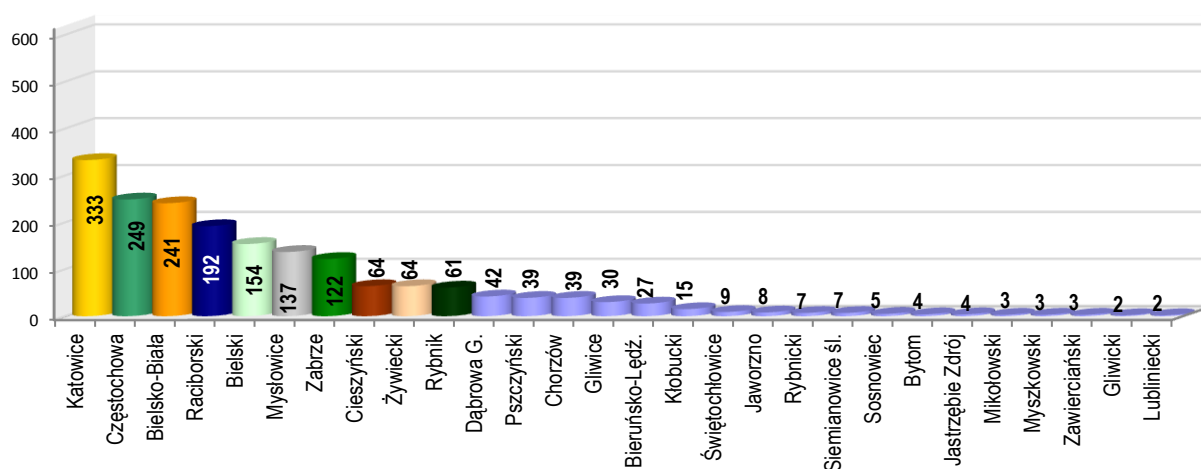
W 2021 r. zwolnienia grupowe zostały dokonane w 28 powiatach województwa śląskiego; w 8 powiatach takich zwolnień nie odnotowano (będzińskim, częstochowskim, tarnogórskim, wodzisławskim oraz w Piekarach Śląskich, Rudzie Śląskiej, Tychach i Żorach).

Miasta o największej liczbie osób zwolnionych w trybie zwolnień grupowych to: Katowice (333 osoby), Częstochowa (249 osób) i Bielsko-Biała (241 osób) oraz powiaty: raciborski (192 osoby) i bielski (154 osoby).

W województwie śląskim najwięcej osób zwolnionych pochodziło z zakładów pracy działających w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe - 946
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 328
- transport i gospodarka magazynowa - 139
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - 119
- budownictwo – 94.

Wykres 14 Zwolnienia grupowe dokonane w 2021 r. według powiatów (w osobach)

4.4 Bezrobotni według wieku

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy pod względem struktury wieku, w ujęciu rocznym uległa pewnym zmianom. W 2021 r. odnotowano spadek liczby zarejestrowanych we wszystkich przedziałach, wyodrębnionych ze względu na wiek. Największy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w grupie wiekowej 25 - 34 lata (o 5 076) i w grudniu 2021 roku co czwarty bezrobotny pochodził właśnie z tej kategorii wiekowej (24,2%). Natomiast największą dynamikę spadku poziomu bezrobocia notowano wśród najmłodszych zarejestrowanych (o 27,0%).

Tabela 22 Liczba bezrobotnych według wieku

Wiek	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2020 r.	
	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		osoby	Dynamika 31.12.2020 r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem	91 032	100,0%	76 324	100,0%	-14 708	-16,2
18 – 24 lat	9 989	11,0%	7 288	9,5%	-2 701	-27,0
25 – 34 lat	23 519	25,8%	18 443	24,2%	-5 076	-21,6
35 – 44 lat	23 753	26,1%	20 753	27,2%	-3 000	-12,6
45 – 54 lat	18 016	19,8%	15 955	20,9%	-2 061	-11,4
55 – 59 lat	10 064	11,1%	8 757	11,5%	-1 307	-13,0
60 lat i więcej	5 691	6,3%	5 128	6,7%	-563	-9,9

Według stanu na 31.12.2021 r. największą liczbę bezrobotnych w wieku od 18-34 lat odnotowano w: powiecie cieszyńskim (1 294 osoby), Katowicach (1 240 osób), Bytomiu (1 224 osoby) oraz w powiecie tarnogórskim (1 114 osób), a najmniejszą w powiecie bieruńsko-lędzińskim (176) oraz w Świętochłowicach (217). Najwyższy udział bezrobotnych w wieku do 34 lat wystąpił w powiatach: kłobuckim (43,8%), wodzisławskim (40,3%), Jastrzębiu - Zdroju (40,3%) oraz w Rudzie Śląskiej (40,0%), a najniższy w powiecie będzińskim (27,8%) i w Częstochowie (28,0%).

4.5 Bezrobotni według poziomu wykształcenia

W analizowanym okresie struktura wykształcenia bezrobotnych nie uległa znaczącym zmianom. Nadal w województwie śląskim ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem poniżej średniego.

W 2021 r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia. Najwyższą dynamikę spadku odnotowano w grupie osób z wykształceniem wyższym (19,2%), a wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym odnotowano największy spadek liczby zarejestrowanych (o 3 809 osób). Dokładne dane dotyczące omawianej kwestii zawarto w tabeli 23.

Tabela 23 Liczba bezrobotnych według wykształcenia

Poziom wykształcenia	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2020 r.	
	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		osoby	Dynamika 31.12.2020r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem bezrobotni	91 032	100,0%	76 324	100,0%	-14 708	-16,2
wyższe	13 722	15,1%	11 085	14,5%	-2 637	-19,2
policealne i średnie zawodowe/branżowe	20 374	22,4%	17 208	22,5%	-3 166	-15,5
średnie ogólnokształcące	9 832	10,8%	8 160	10,7%	-1 672	-17,0
zasadnicze zawodowe/branżowe	22 838	25,1%	19 029	24,9%	-3 809	-16,7
gimnazjalne /podstawowe i poniżej	24 266	26,7%	20 842	27,3%	-3 424	-14,1

Według stanu na 31.12.2021 r. najwyższą liczbę bezrobotnych z wyższym wykształceniem odnotowano w: Częstochowie (871 osób), Katowicach (799), Sosnowcu (650) oraz Gliwicach (579). Najmniejszą liczbę bezrobotnych tej kategorii notowano w: Świętochłowicach (74), Piekarach Śląskich (93), Żorach (97) oraz w powiecie rybnickim (86) i bieruńsko-lędzińskim (92). Natomiast najwyższy udział osób z wyższym wykształceniem wśród bezrobotnych wystąpił w: Tychach (22,5%), Częstochowie (22,4%), Bielsku – Białej (21,5%) oraz w Katowicach (20,5%). Z kolei w Bytomiu tylko 7,3% zarejestrowanych legitymowało się wykształceniem wyższym. Równie niskie udziały obserwowano w Zabrze (8,7%), Piekarach Śląskich (8,8%) i powiecie rybnickim (9,2%).

4.6 Bezrobotni według stażu pracy

Zdecydowana większość śląskich bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2021 r. – 68 139 osób, tj. 89,3% ogółu zarejestrowanych), a tylko co dziewiąty nie posiadał doświadczenia zawodowego (8 185 osób, tj. 10,7%). W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 12 965 osób, tj. o 16,0%, natomiast nieco wzrósł ich procentowy udział wśród ogółu zarejestrowanych (o 0,2 p. proc.). Równocześnie odnotowano znaczny spadek liczby bezrobotnych bez stażu pracy. W ujęciu rocznym ich liczba spadła o 1 743 osoby, tj. o 17,6%.

Tabela 24 Struktura bezrobotnych według stażu pracy

Staż pracy	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2020 r.	
	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		osoby	Dynamika 31.12.2020r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem bezrobotni	91 032	100,0%	76 324	100,0%	-14 708	-16,2
Do 1 roku	19 168	21,1%	16 223	21,3%	-2 945	-15,4
1 – 5 lat	21 539	23,7%	17 904	23,5%	-3 635	-16,9
5 – 10 lat	13 958	15,3%	11 881	15,6%	-2 077	-14,9
10 – 20 lat	14 255	15,7%	12 247	16,0%	-2 008	-14,1
20 – 30 lat	8 664	9,5%	7 123	9,3%	-1 541	-17,8
30 i więcej	3 520	3,9%	2 761	3,6%	-759	-21,6
bez stażu	9 928	10,9%	8 185	10,7%	-1 743	-17,6

Od kilku lat wśród bezrobotnych najwięcej osób legitymuje się stażem pracy od jednego do pięciu lat. Jednocześnie należy zauważyć, iż w analizowanym okresie ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych uległ niewielkiemu zmniejszeniu. Natomiast wzrost udziału odnotowano tylko w grupie bezrobotnych ze stażem pracy od 5 do 20 lat. Nieliczna jest zbiorowość bezrobotnych ze stażem pracy powyżej 30 lat, w ciągu roku właśnie ta grupa charakteryzowała się najwyższą dynamiką spadku tj. o 21,6%.

4.7 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Szczególnym aspektem bezrobocia, mającym bezpośredni wpływ na sytuację ekonomiczną interesantów powiatowych urzędów pracy jest czas pozostawania bez zatrudnienia.

Według stanu na 31.12.2021 r. w województwie śląskim tylko co jedenasty zaewidencjonowany pozostawał w rejestrach w okresie krótszym niż jeden miesiąc (9,1%; 6 975 osób). Niekorzystnym zjawiskiem jest, że w ujęciu rocznym wzrósł udział bezrobotnych pozostających w rejestrach nieprzerwanie przez 2 lata i dłużej (o 7,0 p. proc.) oraz odsetek bezrobotnych pozostających w rejestrach od 12 do 24 miesięcy⁶ (o 4,7 p. proc.). Jednocześnie jedynie w tych grupach wiekowych notowano wzrost poziomu i dynamiki bezrobocia, najwyższy w grupie osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (o 3 027 osób, tj. o 21,7%). Przy czym najwyższy spadek liczby bezrobotnych i dynamiki bezrobocia notowano w grupie osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 10 113 osób, tj. o 45,7%).

Dane liczbowe umożliwiające analizę zmian w ujęciu rocznym, zawarto w tabeli 25.

Tabela 25 Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych				Spadek/wzrost w stosunku do 31.12.2020 r.	
	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		osoby	Dynamika 31.12.2020 r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem bezrobotni	91 032	100,0%	76 324	100,0%	-14 708	-16,2
do 1 m - ca	7 400	8,1%	6 975	9,1%	-425	-5,7
1 – 3 m-cy.	16 205	17,8%	13 198	17,3%	-3 007	-18,6
3 – 6 m-cy	16 074	17,7%	10 745	14,1%	-5 329	-33,2
6 – 12 m-cy	22 117	24,3%	12 004	15,7%	-10 113	-45,7
12 – 24 m-cy	15 280	16,8%	16 419	21,5%	1 139	7,5
pow. 24 m-cy	13 956	15,3%	16 983	22,3%	3 027	21,7

⁶ Osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie ponad 12 miesięcy klasyfikowane są jako długookresowo (długoterminowo) bezrobotne. Statystyka bezrobocia rejestrowanego identyfikuje także osoby, które pozostają bez pracy przez 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 24 miesięcy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nazywane są osobami długotrwale bezrobotnymi, i należą do osób „będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”. W praktyce „długotrwale bezrobotny” może przeplatać okresy krótkotrwałej pracy zawodowej oraz bezrobocia. Zbiorowość długotrwale bezrobotnych opisana została w dalszej części analizy.

Długookresowe bezrobocie sprawia, że dezaktualizują się kwalifikacje i umiejętności zawodowe osób pozostających bez pracy, biorąc pod uwagę np. ciągły postęp technologiczny lub automatyzację pracy. Jednym z najważniejszych elementów przeciwdziałania długoterminowemu bezrobociu jest jak najszybsza aktywizacja zawodowa osób pozostających w rejestrach urzędów pracy.

W końcu grudnia 2021 r. do kategorii tej kwalifikowały się w województwie śląskim 33 402 osoby (w tym 16 419 osób pozostawało w rejestrach nieprzerwanie przez okres od 12 do 24 miesięcy, a 16 983 osoby nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy).

4.8 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Bezrobotni absolwenci (czyli bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki) to według stanu na koniec grudnia 2021 r. 1 879 osób, tj. 2,5% ogółu zarejestrowanych (31.12.2020 r. – 3,0%). W stosunku do 2020 r. liczebność tej kategorii spadła o 848 osób, tj. o 31,1%. Wśród bezrobotnych absolwentów, tak jak do tej pory, dominowały kobiety – 54,4%. Należy zauważyć, iż bezrobocie absolwentów cechuje sezonowość. Liczba zarejestrowanych znacząco spada w miesiącach wiosenno – letnich, gdyż część zaewidencjonowanych traci wtedy status absolwenta. Sytuacja bezrobotnych absolwentów na wojewódzkim rynku pracy pozostaje stabilna i zbliżona do tej z roku poprzedniego.

Tabela 26 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, stan 31.12.

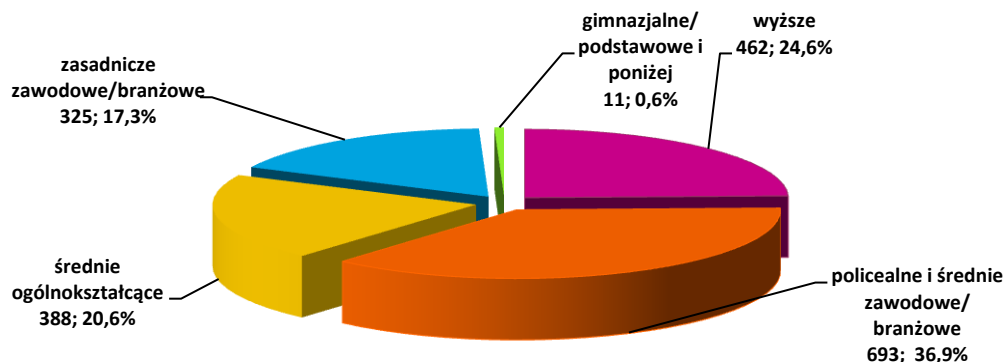
miesiąc/rok	2020 r.		2021 r.	
	Osoby	Udział wśród ogółu	Osoby	Udział wśród ogółu
styczeń	2 376	3,3%	3 059	3,2%
luty	2 460	3,4%	3 150	3,3%
marzec	2 411	3,4%	3 027	3,2%
kwiecień	1 665	2,1%	1 486	1,6%
maj	1 889	2,3%	1 634	1,8%
czerwiec	1 319	1,5%	1 197	1,3%
lipiec	1 354	1,5%	1 141	1,3%
sierpień	1 543	1,7%	1 328	1,5%
wrzesień	2 149	2,4%	1 863	2,2%
październik	2 626	3,0%	2 154	2,7%
listopad	2 731	3,1%	2 106	2,7%
grudzień	2 727	3,0%	1 879	2,5%

Według stanu na 31.12.2021 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w powiecie cieszyńskim (110 osób, co stanowiło 3,2% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie), kłobuckim (106 osób, tj. 4,4%), żywieckim (93 osoby, tj. 3,1%) oraz wodzisławskim (92 osoby, tj. 3,6%). Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w powiecie: gliwickim (12 osób, 0,7%), bieruńsko-łędzimskim (14 osób, tj. 2,9%) oraz w Świętochłowicach (14 osób, tj. 2,4%).

Statystyka bezrobocia rejestrowanego umożliwia szczegółową analizę danych dotyczących struktury wykształcenia zarejestrowanych absolwentów.

Zdecydowana większość bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki legitymuje się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym (36,9%). Tylko sporadycznie w rejestrach pozostają absolwenci gimnazjów lub szkół podstawowych, co wynika przede wszystkim z obowiązku kontynuowania nauki szkolnej do 18 roku życia.

Wykres 15 Bezrobotni absolwenci szkół według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2021 r.

W końcu grudnia 2021 r. bezrobotni absolwenci zarejestrowani w śląskich powiatowych urzędach pracy najczęściej reprezentowali następujące zawody: fryzjer, sprzedawca, technik informatyk, mechanik pojazdów samochodowych, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik logistyk i kucharz.

Tabela 27 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było, ponad 20 absolwentów według stanu na 31.12.2021 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (absolwenci)					
		Napływ absolwentów od stycznia do grudnia		Wzrost/spadek w stosunku do 2020 r.	Liczba absolwentów wg stanu na 31.12.		Wzrost/spadek liczby absolwentów w stosunku do 31.12.2020 r.
		2020 r.	2021 r.		2020 r.	2021 r.	
Ogółem		8 988	8 196	-792	2 727	1 879	-849
z tego zawody, w których na koniec grudnia 2021 r. było zarejestrowanych co najmniej 20 absolwentów							
514101	Fryzjer	341	300	-41	120	76	-44
522301	Sprzedawca	290	224	-66	76	67	-9
351203	Technik informatyk	257	214	-43	77	55	-22
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	157	115	-42	55	40	-15
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych	176	126	-50	74	33	-41
333107	Technik logistyk	152	151	-1	49	32	-17
512001	Kucharz	172	112	-60	66	32	-34
422402	Technik hotelarstwa	94	89	5	18	28	10
331403	Technik ekonomista	220	170	-50	47	24	-23
311204	Technik budownictwa	76	60	-16	27	21	-6
751201	Cukiernik	69	60	-9	29	20	-9

W 2021 r. wśród bezrobotnych absolwentów dominowały osoby młode, poniżej 25 roku życia (83,2%, w 2020 r. – 80,3%). Ich udział w omawianej subpopulacji zwiększył się o 2,9 p. proc.

Ponad połowa absolwentów to osoby bez stażu pracy (53,0%; w 2020 r. – 56,3%), przy czym w ujęciu rocznym odnotowano spadek ich udziału o 3,3 p. proc. Największą grupę absolwentów stanowiły osoby pozostające bez pracy krótko do 3 miesięcy tj. 67,2%, a ich udział zwiększył się o 1,8 p. proc. w stosunku do 2020 r.

Struktura bezrobocia absolwentów według wykształcenia, stażu pracy, wieku i czasu pozostawania bez pracy była zbliżona do roku poprzedniego (szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 28).

Tabela 28 Struktura bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Wyszczególnienie		Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki ogółem			
		osoby		udział	
		31.12.2020 r.		31.12.2021 r.	
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1 miesiąca	447	16,4%	365	19,4%
	1 – 3 miesięcy	1 335	49,0%	899	47,8%
	3 – 6 miesięcy	771	28,3%	492	26,2%
	6 – 12 miesięcy	174	6,4%	123	6,5%
wiek	18 - 24 lat	2 190	80,3%	1 563	83,2%
	25 - 34 lat	430	15,8%	255	13,6%
	35 - 44 lat	66	2,4%	42	2,2%
	45 - 54 lat	31	1,1%	19	1,0%
	55 - 59 lat	9	0,3%	0	0,0%
	60 lat i więcej	1	0,0%	0	0,0%
wykształcenie	wyższe	766	28,1%	462	24,6%
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	957	35,1%	693	36,9%
	średnie ogólnokształcące	545	20,0%	388	20,6%
	zasadnicze zawodowe/branżowe	436	16,0%	325	17,3%
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	23	0,8%	11	0,6%
staż pracy ogółem	do 1 roku	692	25,4%	517	27,5%
	1 do 5 lat	409	15,0%	312	16,6%
	5 do 10 lat	48	1,8%	26	1,4%
	10 do 20 lat	23	0,8%	21	1,1%
	20 do 30 lat	12	0,4%	7	0,4%
	30 lat i więcej	8	0,3%	0	0,0%
	bez stażu	1 535	56,3%	996	53,0%
Ogółem województwo śląskie		2 727	100,0%	1 879	100,0%

4.9 Bezrobotni według grup zawodów i specjalności

Wszyscy bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy przyporządkowywani są do odpowiedniej grupy zawodowej, zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności. Według stanu na koniec grudnia 2021 r. zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiadała określony zawód/specjalność – 65 639 osób, tj. 86,0% (2020 r. – 78 714 osób tj. 86,5%). Z kolei 10,7 tys. osób bezrobotnych, tj. 14,0% zostało zakwalifikowanych do grupy bezrobotnych *bez zawodu*.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich. Poziom bezrobocia w województwie śląskim na dzień 31.12.2021 r. na poziomie grup wielkich zawodów prezentuje tabela 29⁷.

Tabela 29 Liczba bezrobotnych według wielkich grup zawodów

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani - stan na 31.12.2021 r.				
		ogółem	udział w ogółem	kobiety	udział wśród kobiet	udział kobiet w ogółem według grup zawodów
-	Bez zawodu	10 685	14,0%	6 325	15,1%	59,2%
0	Siły zbrojne	35	0,05%	0	0,0%	0,0%
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	1 120	1,5%	528	1,3%	47,1%

⁷ W Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na poziomie najbardziej zagregowanym wyróżniamy 10 wielkich grup zawodowych. Na kolejnym, drugim szczeblu wyróżniamy duże grupy zawodowe. Bardziej szczegółowo dzielimy zawody na grupy średnie (poziom III) oraz grupy elementarne (poziom IV). Dla potrzeb analitycznych najczęściej korzystamy z zawodów zagregowanych na poziomie grup elementarnych. Możliwa jest też analiza na poziomie zawodów i specjalności (poziom V – kod sześciocyfrowy).

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani - stan na 31.12.2021 r.				
		ogółem	udział w ogółem	kobiety	udział wśród kobiet	udział kobiet w ogółem według grup zawodów
2	Specjaliści	6 826	8,9%	4 470	10,7%	65,5%
3	Technicy i inny średni personel	8 389	11,0%	4 769	11,4%	56,8%
4	Pracownicy biurowi	4 937	6,5%	3 487	8,3%	70,6%
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	16 401	21,5%	13 506	32,3%	82,3%
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	692	0,9%	439	1,1%	63,4%
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14 625	19,2%	3 316	7,9%	22,7%
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4 891	6,4%	1 243	3,0%	25,4%
9	Pracownicy wykonujący prace proste	7 723	10,1%	3 699	8,9%	47,9%
Razem województwo śląskie		76 324	100,0%	41 782	100,0%	54,7%

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, iż w populacji bezrobotnych najczęściej reprezentowane są osoby posiadające zawody z grupy wielkiej „5”, tj. *Pracownicy usług i sprzedawcy* – 21,5% ogółu zarejestrowanych (2020 r. - 21,3%). W tej grupie, podobnie jak w 2020 r., wśród pozostających bez pracy najwięcej bezrobotnych było wśród sprzedawców, kucharzy, fryzjerów i robotników gospodarczych. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 300 osób stanowiły 86,1% bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „5” (14 118 osób).

Tabela 30 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 300 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 5 – Pracownicy usług i sprzedawcy

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "5"
522301	Sprzedawca	7 440	45,4%
512001	Kucharz	1 669	10,2%
514101	Fryzjer	1 251	7,6%
515303	Robotnik gospodarczy	1 074	6,5%
513101	Kelner	572	3,5%
523002	Kasjer handlowy	524	3,2%
524902	Doradca klienta	523	3,2%
522305	Technik handlowiec	432	2,6%
513202	Barman	330	2,0%
541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	303	1,8%
5	Razem „Pracownicy usług i sprzedawcy”	16 401	100,0%

Drugą najliczniejszą zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy wielkiej „7”, tj. *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, stanowiące 19,2% ogółu (2020 r. – 19,5%). Jest to dość zróżnicowana kategoria, w której najliczniejsze zawody i specjalności to: ślusarze, krawcy i murarze. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 300 osób stanowiły prawie połowę bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „7” (7 042 osoby, tj. 48,2%).

Tabela 31 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 300 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "7"
722204	Ślusarz	1 513	10,3%
753105	Krawiec	914	6,2%
711202	Murarz	807	5,5%
751201	Cukiernik	677	4,6%
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	607	4,2%
751204	Piekarz	466	3,2%
752205	Stolarz	438	3,0%
723105	Mechanik samochodów osobowych	346	2,4%
753303	Szwaczka ręczna	333	2,3%
722314	Tokarz w metalu	329	2,2%
713102	Malarz budowlany	306	2,1%
741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	306	2,1%
7	Razem „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”	14 625	100,0%

Trzecia pod względem liczebności wielka grupa zawodowa to bezrobotni sklasyfikowani, jako *Technicy i inny średni personel*. Bezrobotni z tej grupy stanowili 11,0% ogółu zaewidencjonowanych w województwie śląskim (2020 r. – 11,1%). Wśród zarejestrowanych techników najliczniejsze zawody i specjalności to: technik ekonomista, technik mechanik i technik informatyk. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 200 osób stanowiły prawie połowę bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „3” (4 189 osób, tj. 49,9%).

Tabela 32 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 200 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 3 – Technicy i inny średni personel

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "3"
331403	Technik ekonomista	846	10,1%
311504	Technik mechanik	548	6,5%
351203	Technik informatyk	399	4,8%
332203	Przedstawiciel handlowy	343	4,1%
334306	Technik administracji	319	3,8%
311204	Technik budownictwa	300	3,6%
313904	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	279	3,3%
331301	Księgowy	249	3,0%
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	247	2,9%
311303	Technik elektryk	242	2,9%
311408	Technik elektronik	212	2,5%
311937	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	205	2,4%
3	Razem „Technicy i inny średni personel”	8 389	100,0%

Nie można również pominąć grupy *Pracownicy przy pracach prostych* (grupa wielka „9”), której członkowie stanowili 10,1% ogółu (2020 r. – 10,1%). Grupę osób o niskich kwalifikacjach zawodowych najliczniej reprezentowały następujące zawody/specjalności: pomocniczy robotnik budowlany, sprzątaczką biurową, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 200 osób stanowiły ponad połowę bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „9” (4 978 osób, tj. 64,5%).

Tabela 33 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 200 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 9 – Pracownicy wykonujący prace proste

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "9"
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 616	20,9%
911207	Sprzątaczką biurową	854	11,1%
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	631	8,2%
932101	Pakowacz ręczny	543	7,0%
941201	Pomoc kuchenna	436	5,6%
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	342	4,4%
932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	330	4,3%
933304	Robotnik magazynowy	226	2,9%
9	Razem „Pracownicy wykonujący prace proste”	7 723	100,0%

W końcu grudnia 2021 r. bezrobotni o wysokich kwalifikacjach zawodowych, sklasyfikowani w grupie wielkiej „2” tj. *Specjaliści* stanowili 8,9% ogółu (2020 r. – 9,3%). W opisywanej grupie najliczniej reprezentowani byli: specjaliści ds. marketingu i handlu, ekonomiści oraz pedagodzy. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 100 osób stanowiły jedną trzecią bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „2” (2 119 osób, tj. 31,0%).

Tabela 34 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 100 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 2 – Specjaliści

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "2"
243106	Specjalista ds. marketingu i handlu	294	4,3%
263102	Ekonomista	291	4,3%
235921	Pedagog	228	3,3%
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	198	2,9%
242217	Specjalista administracji publicznej	193	2,8%
242190	Pozostali specjaliści ds. zarządzania i organizacji	191	2,8%
242113	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	181	2,7%
242108	Specjalista do spraw logistyki	121	1,8%
264302	Filolog języka nowożytnego	109	1,6%
241304	Specjalista bankowości	106	1,6%
263304	Politolog	104	1,5%
251902	Specjalista zastosowań informatyki	103	1,5%
2	Razem „Specjaliści”	6 826	100,0%

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (grupa wielka „8”) stanowili 6,4% ogółu bezrobotnych (2020 r. – 6,4%). W grupie zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy specjalistów najliczniej reprezentowani byli: górnicy eksploatacji podziemnej, kierowcy samochodu ciężarowego oraz pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 100 osób stanowiły ponad połowę bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „8” (2 568 osób, tj. 52,5%).

Tabela 35 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 100 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 8 – Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "8"
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	827	16,9%
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	344	7,0%
818990	Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	310	6,3%
832203	Kierowca samochodu osobowego	276	5,6%
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	246	5,0%
832202	Kierowca samochodu dostawczego	162	3,3%
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	159	3,3%
815301	Szwaczka maszynowa	137	2,8%
821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	107	2,2%
8	Razem „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”	4 891	100,0%

Kolejna grupa wielka pozostających w ewidencji bezrobotnych to *Pracownicy biurowi*, którzy stanowili 6,5% ogółu bezrobotnych (2020 r. – 6,3%). Wśród zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy *pracowników biurowych* najliczniej reprezentowali: magazynierzy, pozostali pracownicy obsługi biurowej oraz technicy prac biurowych. Osoby pochodzące z grupy zawodów/specjalności w których zarejestrowanych było ponad 100 osób stanowiły zdecydowaną większość bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „4” (3 726 osób, tj. 75,5%).

Tabela 36 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było ponad 100 osób według stanu na 31.12.2021 r.; wielka grupa zawodów 4 – Pracownicy biurowi

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	osoby	udział w ogółem zarejestrowanych w grupie "4"
432103	Magazynier	1 089	22,1%
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 067	21,6%
411004	Technik prac biurowych	793	16,1%
422402	Technik hotelarstwa	234	4,7%
422103	Technik obsługi turystycznej	158	3,2%
412001	Sekretarka	147	3,0%
422602	Recepcjonista	137	2,8%
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	101	2,0%
4	Razem „Pracownicy biurowi”	4 937	100,0%

Grupa wielka *Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* stanowiła zaledwie 1,5% ogółu bezrobotnych (2020 r. – 1,4%). Z uwagi na industrialny charakter województwa, stosunkowo nieliczna była również grupa wielka „6” *Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy*, w której zarejestrowani stanowili, podobnie jak w 2020 r., tylko 0,9% ogółu bezrobotnych. Jak zwykle najmniej bezrobotnych należało do wielkiej grupy zawodów *Siły zbrojne* (35 osób; 2020 r. – 50 osób).

Poniżej przedstawiono tabelę prezentującą zawody i specjalności, w których zarejestrowanych było co najmniej 500 bezrobotnych. Na czele rankingu według liczby bezrobotnych w końcu 2021 r. (podobnie jak w latach poprzednich) znalazły się osoby pracujące w zawodach handlowo-usługowych, robotniczych, rzemieślniczych, biurowych oraz pomocniczych.

Tabela 37 Ranking zawodów i specjalności o największej liczbie bezrobotnych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba bezrobotnych -stan 31.12.2021 r.	Udział w liczbie bezrobotnych N= 76 324
1	522301	Sprzedawca	7 440	9,7%
2	512001	Kucharz	1 669	2,2%
3	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 616	2,1%
4	722204	Ślusarz	1 513	2,0%
5	514101	Fryzjer	1 251	1,6%
6	432103	Magazynier	1 089	1,4%
7	515303	Robotnik gospodarczy	1 074	1,4%
8	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 067	1,4%
9	753105	Krawiec	914	1,2%
10	911207	Sprzątaczką biurową	854	1,1%
11	331403	Technik ekonomista	846	1,1%
12	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	827	1,1%
13	711202	Murarz	807	1,1%
14	411004	Technik prac biurowych	793	1,0%
15	751201	Cukiernik	677	0,9%
16	932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	631	0,8%
17	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	607	0,8%
18	513101	Kelner	572	0,7%
19	311504	Technik mechanik	548	0,7%
20	932101	Pakowacz ręczny	543	0,7%
21	523002	Kasjer handlowy	524	0,7%
22	524902	Doradca klienta	523	0,7%
Razem			26 385	34,6%

Łącznie bezrobotni posiadający zawody i specjalności wymienione w powyższej tabeli, tj. 26 385 osób stanowili ponad jedną trzecią ogółu zarejestrowanych oraz 40,2% posiadających zawód/specjalność. Warto zwrócić uwagę na fakt, że jedna czwarta bezrobotnych zarejestrowanych w województwie śląskim posiada zawód mieszczący się na pierwszych dziesięciu pozycjach rankingu (18 487 bezrobotnych, tj. 24,2% ogółu).

W zestawieniu osób bezrobotnych niezmiennie od kilku lat pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmuje zawód sprzedawcy 7 440 osób, tj. 9,7% całej populacji bezrobotnych (2020 r. - 9,5%).

5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy:

- bezrobotnych do 30 roku życia;
- bezrobotnych długotrwale;
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

Według stanu na koniec grudnia 2021 r. w rejestrach pozostawało 61 630 osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, było to 80,7% wszystkich bezrobotnych w województwie śląskim. Liczba zarejestrowanych kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2021 roku to 34 460 pań, które stanowiły 55,9% ogółu osób bezrobotnych z tej grupy.

Tabela 38 Liczba zarejestrowanych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stan w końcu miesiąca

miesiąc/rok	2020 r.	2021 r.
styczeń	55 858	72 889
luty	56 060	74 188
marzec	55 719	73 522
kwiecień	59 540	72 944
maj	63 400	71 880
czerwiec	65 379	70 263
lipiec	66 346	69 120
sierpień	67 168	67 905
wrzesień	67 667	66 331
październik	67 747	64 743
listopad	68 460	63 179
grudzień	69 884	61 630

W końcu grudnia 2021 r. najwięcej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowanych było w: Sosnowcu (3,4 tys. osób), Bytomiu (3,2 tys.) oraz Katowicach (3,0 tys. osób). Natomiast najmniej zaewidencjonowanych było w powiecie bieruńsko - lędzińskim (390 osób), Świętochłowicach (486 osób) oraz Żorach (589 osób).

Udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród ogółu bezrobotnych wahał się od 72,7% w Żorach do 87,4% w powiecie kłobuckim.

5.1 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, w tym bezrobotni do 25 roku życia

Do bezrobotnych w wieku poniżej 30 lat (od 18 do 29) zaliczane są osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 30 roku życia. Z danych statystycznych wynika, że według stanu na 31.12.2021 r. zbiorowość bezrobotnych poniżej 30 roku życia liczyła w województwie śląskim 15,8 tys. osób, co stanowiło 20,7% wszystkich osób zarejestrowanych (bezrobotni ogółem – 76 324 osoby). W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 29 lat spadła aż o 5 615 osób (tj. o 26,3%). Dokładne dane zawarto w tabeli 39.

Tabela 39 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2020 r.		2021 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	16 664	23,3%	22 469	23,7%
luty	17 050	23,7%	22 979	23,9%
marzec	17 072	23,8%	22 376	23,5%
kwiecień	19 171	24,7%	21 697	23,1%
maj	21 174	25,3%	20 874	22,7%
czerwiec	21 819	25,1%	19 805	22,2%
lipiec	21 890	24,8%	19 157	21,9%
sierpień	21 959	24,7%	18 673	21,8%
wrzesień	22 028	24,7%	18 315	22,1%
październik	21 756	24,5%	17 639	21,9%
listopad	21 571	24,1%	16 997	21,7%
grudzień	21 383	23,5%	15 768	20,7%

Spadek udziału oraz liczby zarejestrowanych do 30 roku życia w stosunku do roku poprzedniego wynika przede wszystkim ze znoszenia obostrzeń gospodarczych spowodowanych przez pandemię koronawirusa. Młodzi bezrobotni byli grupą, która stosunkowo szybko odnalazła się w „nowej rzeczywistości” i podjęła ponownie zatrudnienie, nierzadko w zupełnie innej branży. W subpopulacji

bezrobotnych poniżej 30 roku życia znalazły się 10 032 kobiety (63,6% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego; rok wcześniej odpowiednio 13 602 osoby, tj. również 63,6%). W końcu grudnia 2021 r. wśród ogółu zarejestrowanych, najwięcej bezrobotnych z opisywanej kategorii zarejestrowanych było w powiecie cieszyńskim (857 osób), Katowicach (735 osób) oraz Bytomiu (705 osób). Z kolei najmniej osób tej kategorii pochodziło z: powiatu bieruńsko – lędzińskiego (106 osób), Świętochłowic (137 osób) oraz Siemianowic Śląskich (180 osób).

Czas poszukiwania pracy ma istotny wpływ na możliwość podjęcia zatrudnienia przy dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia relatywnie niski był odsetek chronicznie bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące stanowiły tylko 12,1% (1 903 osoby). W opisywanej subpopulacji większość pozostawała w rejestrach urzędów pracy krótko, w okresie do 6 miesięcy (55,4%, tj. 8 741 osób).

Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia możemy wyróżnić podkategorię osób pozostających bez pracy, w wieku do 25 lat. Według stanu na 31.12.2021 r. liczebność tej zbiorowości wynosiła w województwie śląskim 7 288 osób, co stanowiło 9,5% ogółu zarejestrowanych (rok wcześniej ten udział był wyższy i wynosił 11,0%). W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat spadła o 2,7 tys. osób, tj. o 27,0%.

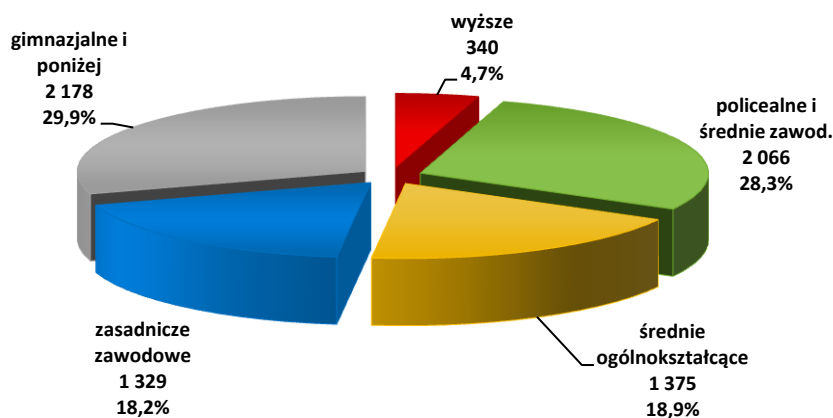
Tabela 40 Bezrobotni poniżej 25 roku życia, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2020 r.		2021 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	7 667	10,7%	10 590	11,2%
luty	7 855	10,9%	10 869	11,3%
marzec	7 752	10,8%	10 524	11,1%
kwiecień	8 754	11,3%	10 102	10,8%
maj	9 783	11,7%	9 736	10,6%
czerwiec	10 165	11,7%	9 182	10,3%
lipiec	10 274	11,6%	8 852	10,1%
sierpień	10 316	11,5%	8 585	10,0%
wrzesień	10 562	11,9%	8 740	10,5%
październik	10 443	11,7%	8 458	10,5%
listopad	10 226	11,4%	8 069	10,3%
grudzień	9 989	11,0%	7 288	9,5%

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 58,5% omawianej kategorii (4 261 osób; 2020 r. – 5 987 osób, tj. 59,9%).

Natężenie bezrobocia młodzieży poniżej 25 roku życia w poszczególnych powiatach jest zróżnicowane. W końcu 2021 r. najwyższe udziały bezrobotnej młodzieży notowano w powiecie wodzisławskim (14,7%), rybnickim (14,2%) oraz lublinieckim (13,8%). Najniższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w większych miastach na prawach powiatu, tj. w Sosnowcu (5,3%), w Dąbrowie Górniczej (6,3%) oraz w Częstochowie (6,5%).

Wykres 16 Bezrobotni poniżej 25 roku życia według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2021 r.

5.2 Długotrwale bezrobotni

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem czasu odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

W ciągu roku liczebność tej zbiorowości zwiększyła się o 1,3 tys., do poziomu 39,1 tys. natomiast udział tej subpopulacji bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych wzrósł o 9,7 p. proc.

Tabela 41 Długotrwale bezrobotni, stan w końcu miesiąca

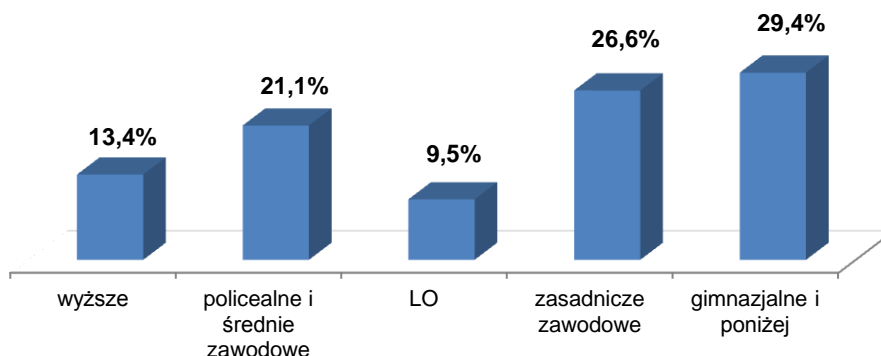
Rok/miesiąc	2020 r.		2021 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	29 419	41,2%	39 908	42,1%
luty	28 983	40,2%	41 034	42,7%
marzec	28 835	40,2%	41 168	43,3%
kwiecień	29 864	38,5%	41 782	44,5%
maj	31 046	37,1%	42 240	46,0%
czerwiec	31 961	36,8%	42 143	47,3%
lipiec	32 824	37,2%	41 988	48,0%
sierpień	33 792	38,0%	41 589	48,5%
wrzesień	34 469	38,7%	41 047	49,5%
październik	35 157	39,6%	40 310	50,0%
listopad	36 272	40,5%	39 444	50,3%
grudzień	37 793	41,5%	39 054	51,2%

Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (22,3 tys. osób, tj. 57,1% w grudniu 2021 r., wobec 22,2 tys. pań w końcu grudnia 2020 r.). Warto podkreślić, że udział pań w ogólnej liczbie długotrwale bezrobotnych w ciągu roku zmniejszył się o 1,7 p. proc. W województwie śląskim utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2021 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Sosnowcu (2,4 tys.), Bytomiu (2,2 tys.) i powiecie cieszyńskim (1,9 tys.). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotyczył powiatu bieruńsko – lędzińskiego (207 osób) oraz miasta Świętochłowice (281 osób).

Na koniec roku wśród długotrwale bezrobotnych 42,6% stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące. Z kolei 41,6% to bezrobotni, którzy poszukiwali zatrudnienia nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy.

Blisko jedna trzecia osób długotrwale bezrobotnych posiadała wykształcenie gimnazjalne lub poniżej (11,5 tys. osób, tj. 29,4%). Wysoki był również udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,6%, tj. 10,4 tys. osób).

Wykres 17 Struktura długotrwale bezrobotnych według wykształcenia, stan 31.12.2021 r.

Analizując strukturę wieku stwierdza się, że blisko połowa długotrwale bezrobotnych to osoby, które ukończyły 45 rok życia (45,0%; 17 582 osoby). Zdecydowana większość długotrwale bezrobotnych podejmowała wcześniej zatrudnienie – 89,0% (34 751 osób). Najwięcej zarejestrowanych legitymowało się stażem pracy do 1 roku – 22,9%, a najmniej powyżej 30 lat (2,9%).

5.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W końcu grudnia 2021 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 21,6 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 28,3% ogółu wszystkich zaewidencjonowanych (rok wcześniej analogiczny odsetek był na niższym poziomie - 26,9%).

Tabela 42 Bezrobotni powyżej 50 roku życia, stan w końcu miesiąca

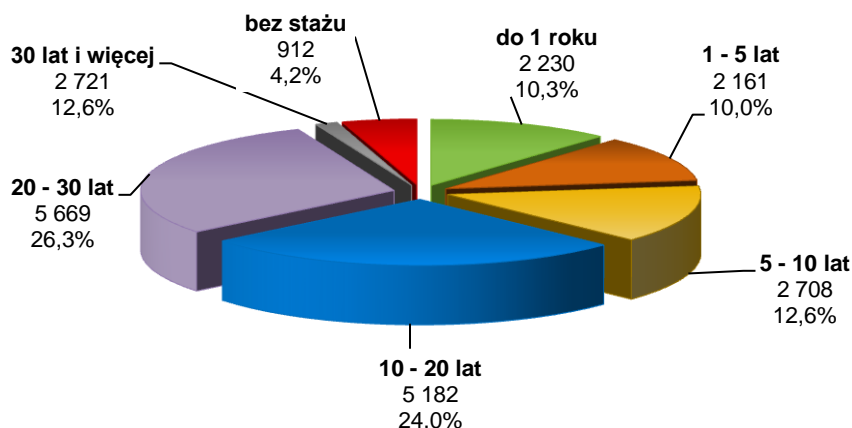
Rok/miesiąc	2020 r.		2021 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	20 101	28,2%	25 271	26,7%
luty	20 067	27,9%	25 348	26,4%
marzec	19 730	27,5%	25 092	26,4%
kwiecień	20 706	26,7%	24 881	26,5%
maj	21 765	26,0%	24 489	26,7%
czerwiec	22 554	26,0%	24 068	27,0%
lipiec	22 941	26,0%	23 560	26,9%
sierpień	23 079	25,9%	23 063	26,9%
wrzesień	23 162	26,0%	22 252	26,8%
październik	23 317	26,2%	21 830	27,1%
listopad	23 640	26,4%	21 560	27,5%
grudzień	24 500	26,9%	21 583	28,3%

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii, w których notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi zaledwie 38,8%. Należy jednak zauważyć, iż grupa mężczyzn wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia jest liczniejsza od kobiet, ponieważ w Polsce wiek emerytalny jest zróżnicowany w zależności od płci. Wśród wszystkich bezrobotnych 50+ ponad połowa pozostaje w rejestrach powiatowych urzędów pracy powyżej 12 miesięcy (52,4% tj. 11 300 osób). Biorąc pod uwagę tylko grupę wiekową bezrobotnych pomiędzy 50 a 60 rokiem życia udział kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie zarejestrowanych jest na zbliżonym poziomie. Na koniec 2021 roku w województwie śląskim zaewidencjonowanych kobiet w wieku 50 - 60 lat było 8,4 tys. tj. 38,8% zarejestrowanych w tej grupie wiekowej, a mężczyzn 13,2 tys., tj. 61,2%.

W końcu 2021 r. biorąc pod uwagę kryterium procentowe problem braku pracy w grupie 50+ widoczny był głównie w: Częstochowie (32,8%), Chorzowie (32,7%) oraz powiecie żywieckim (31,9%). Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia wśród ogółu zaewidencjonowanych najmniej widoczny był w: Żorach (18,8%), powiecie Wodzisławskim (23,1%) oraz Jastrzębiu - Zdroju (23,4%).

Niewątpliwym atutem osób z grupy wiekowej 50+ jest fakt posiadania doświadczenia zawodowego, 26,3% osób posiada staż od 20 do 30 lat, a 24,0% od 10 do 20 lat. Zaledwie 4,2% (912 osób) to bezrobotni powyżej 50 roku życia bez stażu pracy.

Wykres 18 Struktura bezrobocia według stażu pracy wśród osób powyżej 50 roku życia, stan 31.12.2021r.

5.4 Bezrobotni niepełnosprawni⁸

Na koniec 2021 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było niemal 6,0 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych. W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2020 r. liczebność tej kategorii wzrosła o 436 osób (tj. 7,9%). Udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu zaewidencjonowanych wzrósł z 6,1% w grudniu 2020 r. do 7,8% w grudniu 2021 r.

Na koniec 2021 roku kobiety stanowiły 45,0% zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych (2 691 osób) co oznacza, że ich udział w ujęciu rocznym zmniejszył się o 1,2 p. proc.

Tabela 43 Bezrobotni niepełnosprawni, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2020 r.		2021 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	5 647	7,9%	5 611	5,9%
luty	5 660	7,9%	5 572	5,8%
marzec	5 495	7,7%	5 561	5,9%
kwiecień	5 511	7,1%	5 481	5,8%
maj	5 601	6,7%	5 345	5,8%
czerwiec	5 604	6,5%	5 245	5,9%
lipiec	5 586	6,3%	5 191	5,9%
sierpień	5 627	6,3%	5 166	6,0%
wrzesień	5 585	6,3%	5 542	6,7%
październik	5 490	6,2%	6 035	7,5%
listopad	5 487	6,1%	5 967	7,6%
grudzień	5 543	6,1%	5 979	7,8%

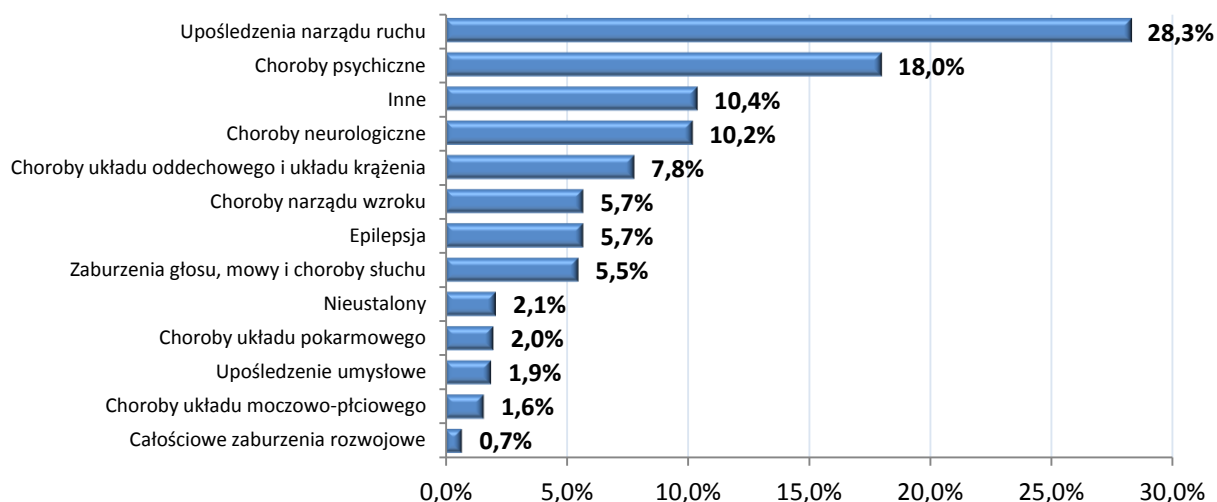
Według stanu na 31.12.2021 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych było w Częstochowie (523 osoby), Bytomiu (297 osób) oraz Sosnowcu (291 osób). Najmniej bezrobotnych omawianej kategorii zaewidencjonowano w powiatach: bieruńsko - lędzińskim (32 osoby), Żorach (39 osób) oraz Piekarach Śląskich (61 osób). Jednocześnie biorąc pod uwagę udział zarejestrowanych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zdecydowanie najwyższy był on w miastach: Częstochowa oraz Świętochłowice, odpowiednio 13,5% i 12,1%. Natomiast najmniej niepełnosprawnych w stosunku do ogółu bezrobotnych notowano w powiecie kłobuckim, gdzie ich udział wynosił zaledwie 4,0%.

Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd w końcu grudnia 2021 r. osoby młode, do 29 roku życia stanowiły 9,5% bezrobotnych niepełnosprawnych (566 osób). Najbardziej liczną kategorią były osoby w wieku od 55 do 59 lat (1 258 osób, tj. 21,0%).

⁸ Źródłem danych dla tego rozdziału są sprawozdania MRiPS-07 „Sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu” za II półrocza 2021 r. oraz 2020 r.

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w województwie śląskim zdecydowana większość posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności – 3 628 osób (60,7%). Kolejne 2 159 osób legitymowało się umiarkowaną niepełnosprawnością (36,1%), a 192 niepełnosprawnych znacznym stopniem niepełnosprawności (3,2%). Biorąc pod uwagę przyczyny kwalifikujące do niepełnosprawności, niezmiennie najpowszechniejsze są kłopoty związane z funkcjonowaniem (upośledzeniem) narządu ruchu (spadek o 0,3 p. proc w stosunku do rok poprzedniego) oraz choroby psychiczne (wzrost o 1,1 p. proc w stosunku do roku poprzedniego). Dokładne dane zawarto na wykresie 19.

Wykres 19 Przyczyny niepełnosprawności, stan na koniec II półrocza 2021 r. (N= 5 979 bezrobotnych niepełnosprawnych)

5.5 Pozostałe kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Tabela 44 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	31.12.2020 r.		31.12.2021 r.		wzrost/spadek	
	liczba	udział w ogółem	liczba	udział w ogółem	osoby	Dynamika 2020 r. =100%
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	1 215	1,3%	1 160	1,5%	- 55	- 4,5
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	14 429	15,9%	12 045	15,8%	- 2 384	-16,5
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	159	0,2%	125	0,2%	-34	-21,4
Liczba bezrobotnych ogółem		91 032		76 324	14 708	-16,2

Jak widać z prezentowanych danych, w województwie śląskim relatywnie niska jest liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, deklarujących korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej – 1,5%. W końcu 2021 r. zaewidencjonowanych było 1,2 tys. osób z tej kategorii, a w ujęciu rocznym ich liczba niemal nie uległa zmianie (redukcja o 55 osób; 31.12.2020 r. – 1,2 tys.).

W końcu grudnia 2021 r. w regionie bez pracy pozostawało 12,0 tys. bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia. W omawianej kategorii zdecydowana większość to kobiety (89,8%). Najczęściej co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia wychowywali bezrobotni z przedziału wiekowego od 25 do 34 lat (52,6%), a następnie osoby z przedziału wiekowego od 35 do 44 lat (33,1%). Sporadycznie rodzicami małoletnich dzieci poniżej 6 roku życia byli bezrobotni powyżej 45 roku życia (2,3%).

Bez względu na okres sprawozdawczy nieliczna była grupa bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. W końcu grudnia 2021 r. w śląskich urzędach pracy zarejestrowanych było 125 osób tej kategorii.

6. Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu. Aktywizacja bezrobotnych

6.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Od stycznia do grudnia 2021 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 162,5 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, czyli o 38,3 tys. tj. 30,9% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (2020 r. – 124,2 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej). W 2021 r. do śląskich urzędów pracy zgłoszone zostały 16 864 oferty pracy subsydiowanej, tj. 10,4% wszystkich zgłoszonych ofert (2020 r. – 11 813; 9,5%). Szczegółowe informacje zawarto w tabeli 45.

Tabela 45 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Wyszczególnienie		2020 r.	2021 r.	wzrost/spadek		
				liczby bezwzględne	Dynamika 2020 r. = 100%	
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej		124 150	162 460	38 310	130,9	
z ogółem na:						
z ogółem	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	116 245	151 796	35 551	130,6	
	miejsca aktywizacji zawodowej	7 905	10 664	2 759	134,9	
	z tego:	staże	6 433	8 999	2 566	139,9
		przygotowanie zawodowe dorosłych	4	3	-1	75,0
		prace społecznie użyteczne	1 468	1 662	194	113,2
	dla niepełnosprawnych	3 193	3 256	63	102,0	
	dla osób w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	145	118	-27	81,4	

W analizowanym roku do śląskich urzędów pracy wpłynęło o 33,3 tys. ofert pracy niesubsydiowanej więcej niż w roku 2020.

Największa liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej została zgłoszona w lipcu, wrześniu i listopadzie, natomiast najmniej ofert pracy wpłynęło do urzędów pracy województwa śląskiego w grudniu 2021 r.

Wykres 20 Liczba wolnych miejsc pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2021 roku (dane w tysiącach)

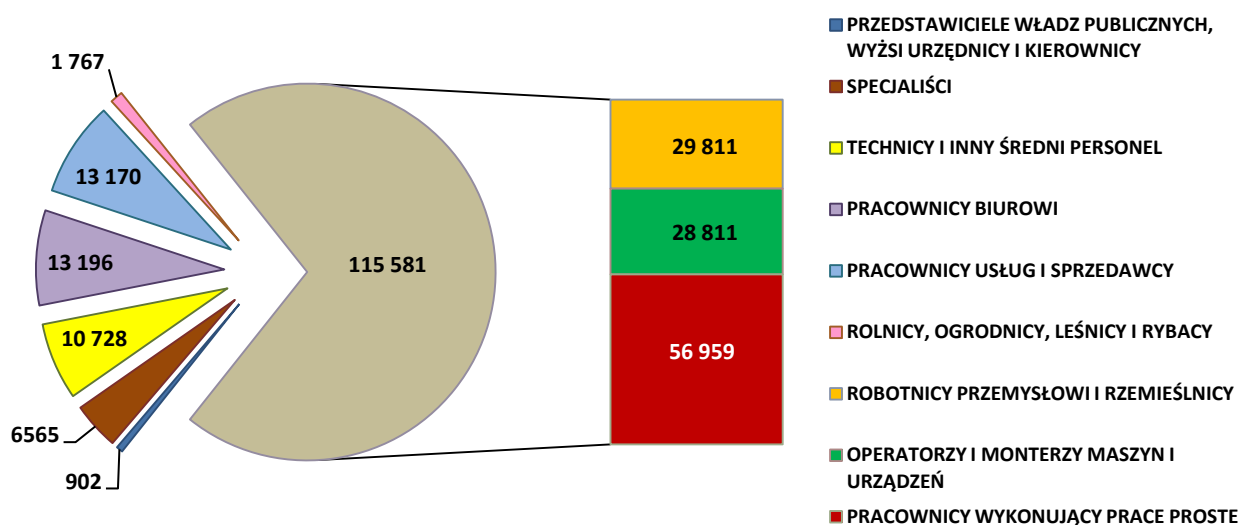

Oferty, podobnie jak w latach ubiegłych pochodziły w większości z sektora prywatnego: 93,1% (w 2020 r. – 93,0%). Spośród 36 powiatów województwa śląskiego w 2021 r. liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej wzrosła w 34 powiatach w stosunku do roku poprzedniego, a tylko w dwóch spadła. Największy wzrost liczby ofert pracy odnotowano w Bielsku-Białej (o 2 889 ofert), Sosnowcu (o 2 475 ofert) i Rudzie Śląskiej (o 2 421 ofert), a spadek w powiecie częstochowskim (o 263 oferty) i Piekarach Śląskich (o 47 ofert).

6.2 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów

Analizy struktury ofert zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy dokonano w oparciu o klasyfikację zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Spośród 161 909⁹ informacji o liczbie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych do urzędów pracy w 2021 r. najwięcej (w ramach grup wielkich) przeznaczonych było dla grup: *pracownicy wykonujący prace proste* – 56 959 wolnych miejsc pracy, tj. 35,2% (w 2020 r. – 43 144 oferty), *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 29 811 wolnych miejsc pracy, tj. 18,4% (w 2020 r. – 24 561 ofert) oraz *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* – 28 811 wolnych miejsc pracy, tj. 17,8% (w 2020 r. - 20 790 ofert). Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej adresowanych było do grupy *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* – 902 wolne miejsca pracy tj. 0,6% (w 2020 r. – 645 ofert) oraz dla grupy *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* – 1 767 wolnych miejsc pracy tj. 1,1% (w 2020 r. - 2 003 oferty). W grupie *siły zbrojne* nie zgłoszono żadnej oferty pracy.

Wykres 21 Struktura ofert według wielkich grup zawodowych w 2021 r.

Wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy, w stosunku do 2020 r., odnotowano w ośmiu wielkich grupach zawodów a spadek tylko w jednej. Największy liczbowy wzrost dotyczył grupy *pracownicy wykonujący prace proste* (wzrost o 13 815 ofert pracy, tj. o 32,0% oraz grupy *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (wzrost o 8 021 ofert pracy, tj. o 38,6%). Spadek liczby ofert pracy zanotowano w grupie *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (spadek o 236 ofert pracy, tj. o 11,8%). Względem poprzedniego roku liczba ofert pracy wzrosła o 38 054, tj. o 30,7%. Szczegółowe dane zawiera tabela 46.

Tabela 46 Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodowych

Wielkie grupy zawodowe	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej			
	2020 r.	2021 r.	wzrost/spadek w stosunku do 2020 r.	wzrost/spadek w stosunku do 2020 r. (w %)
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	645	902	257	39,8
Specjaliści	4 771	6 565	1 794	37,6
Technicy i inny średni personel	7 677	10 728	3 051	39,7

⁹ Różnica między danymi ze sprawozdania MRIPS-01 a załącznikiem nr 1 w 2021 r. oraz załącznikiem 3 w 2020 r. wynika z metodologii naliczania poszczególnych sprawozdań. W załącznikach 1 i 3 w rubrykach dotyczących ofert pracy wykazywana jest liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w I lub II półroczu danego roku. Jest to suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali lub korygowali.

Wielkie grupy zawodowe	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej			
	2020 r.	2021 r.	wzrost/spadek w stosunku do 2020 r.	wzrost/spadek w stosunku do 2020 r. (w %)
Pracownicy biurowi	9 786	13 196	3 410	34,8
Pracownicy usług i sprzedawcy	10 478	13 170	2 692	25,7
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2 003	1 767	-236	-11,8
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	24 561	29 811	5 250	21,4
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	20 790	28 811	8 021	38,6
Pracownicy wykonujący prace proste	43 144	56 959	13 815	32,0
Razem	123 855	161 909	38 054	30,7

Uwzględniając szczegółową klasyfikację (na poziomie kodów 6. cyfrowych), odnoszącą się do konkretnego zawodu lub specjalności, można zauważyć, iż zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane w 2021 r. przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy kształtuje się podobnie jak w latach ubiegłych. Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, znaleźli się: *pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle* – 11,1 tys. ofert (rok wcześniej 8,3 tys.), *pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani* – 10,7 tys. ofert (rok wcześniej 5,7 tys.), *pakowacz ręczny* – 8,3 tys. ofert (rok wcześniej 7,9 tys.), *pomocniczy robotnik budowlany* – 5,4 tys. ofert (rok wcześniej 4,0 tys.), *magazynier* – 5,2 tys. ofert (rok wcześniej 3,5 tys.). Prezentowane poniżej zestawienie zawiera stanowiska pracy najczęściej poszukiwane przez pracodawców w 2021 r., w których liczba informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej była większa niż 1000. Warto dodać, że w wymienionych zawodach zgłoszono ogółem 89,3 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, co stanowiło 55,1% wszystkich ofert, które wpłynęły do śląskich powiatowych urzędów pracy. Jak widać, na poniższej liście nie znalazł się żaden zawód, do wykonywania którego niezbędne jest wyższe wykształcenie.

Tabela 47 Ranking zawodów/specjalności, w których w 2021 r. zgłoszono do powiatowych urzędów pracy największą liczbę informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (uwzględniono tylko te zawody, w których zgłoszono więcej niż 1000 ofert pracy)

Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności 2021 r.	Liczba ofert		% ofert subsydiowanych
		Liczba ofert	w tym subsydiowanej	
932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	11 113	52	0,5
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	10 726	330	3,1
932101	Pakowacz ręczny	8 341	82	1,0
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	5 422	442	8,2
432103	Magazynier	5 221	358	6,9
933304	Robotnik magazynowy	4 823	20	0,4
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	3 736	9	0,2
515303	Robotnik gospodarczy	2 773	1 667	60,1
818990	Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	2 530	6	0,2
313904	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	2 524	4	0,2
522301	Sprzedawca	2 521	1 026	40,7
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	2 401	19	0,8
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2 340	1 325	56,6
411004	Technik prac biurowych	2 102	1 511	71,9
912990	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem niesklasyfikowani	1 924	33	1,7
311937	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	1 902	21	1,1
812190	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	1 659	8	0,5
911207	Sprzątaczką biurową	1 620	290	17,9
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1 594	26	1,6
721404	Monter konstrukcji stalowych	1 589	15	0,9

Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności 2021 r.	Liczba ofert		% ofert subsydiowanych
		Liczba ofert	w tym subsydiowanej	
754990	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy niesklasyfikowani	1 467	5	0,3
941201	Pomoc kuchenna	1 455	426	29,3
962201	Pracownik prac dorywczych	1 351	5	0,4
832202	Kierowca samochodu dostawczego	1 289	42	3,3
722204	Ślusarz	1 262	94	7,4
512001	Kucharz	1 244	164	13,2
832203	Kierowca samochodu osobowego	1 202	18	1,5
814209	Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych	1 134	10	0,9
721204	Spawacz	1 020	19	1,9
821302	Monter elektroniki wyposażenia maszyn i urządzeń	1 004	0	0,0

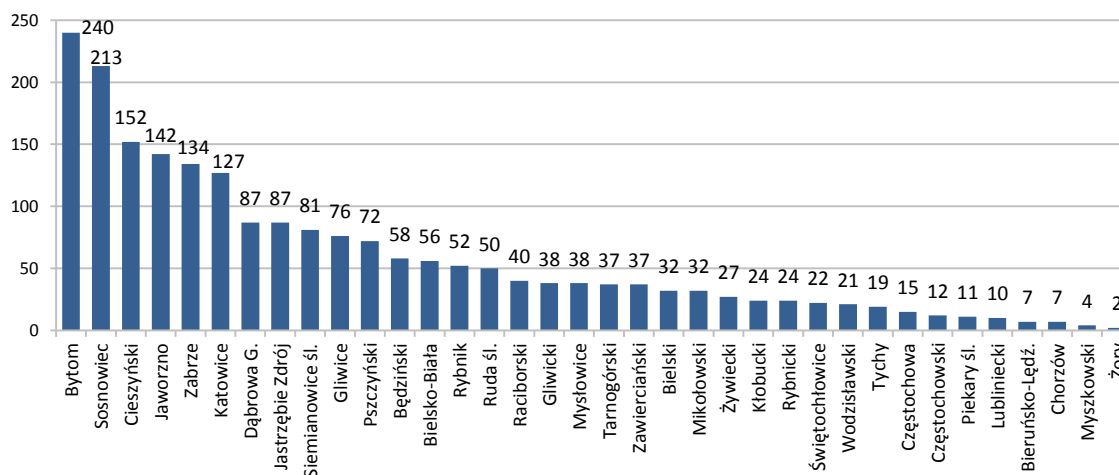
W niektórych zawodach/specjalnościach odsetek ofert subsydiowanych (z ogółu ofert zgłoszonych w zawodzie) był szczególnie wysoki, np. *technik prac biurowych* – 71,9%, *robotnik gospodarczy* – 60,1%, *pozostali pracownicy obsługi biurowej* – 56,6%. Najmniej ofert subsydiowanych odnotowano w zawodach: *operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej* (4 oferty), *pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy niesklasyfikowani* oraz *pracownik prac dorywczych* (po 5 ofert). W zawodzie *monter elektroniki wyposażenia maszyn i urządzeń* nie zgłoszono żadnej oferty pracy subsydiowanej.

6.3 Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy urzędy pracy mogą wspierać podnoszenie kwalifikacji poprzez inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń bezrobotnych i innych uprawnionych osób oraz przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkoleniowych. Szkolenia mogą trwać do 12 miesięcy, a w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych, nawet 24 miesiące. Osoba bezrobotna może zostać skierowana na szkolenie grupowe organizowane przez urząd pracy lub szkolenie przez siebie wskazane (indywidualne).

W 2021 r. w województwie śląskim wyłączono 2 086 osób z tytułu rozpoczęcia szkoleń dla bezrobotnych, rok wcześniej odpowiednio 1 413 osób. A zatem w ujęciu rocznym liczba kierowanych na szkolenia wzrosła o 673 osoby. W 2021 r. szkolenia w ramach bonu szkoleniowego rozpoczęło 194 osoby tj. 9,3% ogółu kierowanych na szkolenia (w 2020 r. – 207 osób, tj. 14,7%). Uwzględniając podział terytorialny na powiaty, w 2021 r. najwięcej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w: Bytomiu (240 osób), Sosnowcu (213 osób), powiecie cieszyńskim (152 osoby). Najmniej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w Żorach (2 osoby), w powiatach: myszkowskim (4 osoby) i bieruńsko-lędzińskim oraz w Chorzowie (po 7 osób). Szczegółowe dane zawiera wykres 22.

Wykres 22 Liczba osób, które rozpoczęły szkolenia zorganizowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2021 r.

Bez względu na rok sprawozdawczy, odsetek mężczyzn kierowanych na szkolenia jest znacznie wyższy niż odsetek pań. I tak, w 2021 r. wśród bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń udział kobiet wyniósł 40,8% zaś mężczyzn 59,2% (w 2020 r. odpowiednio: kobiety 38,7% mężczyźni 61,3%).

Tabela 48 Wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w podziale na płeć

Wyszczególnienie		2020 r.		2021 r.	
		osoby	udział	osoby	udział
ogółem	bezrobotni ogółem (stan 31.12)	91 032	100%	76 324	100%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	1 413	100%	2 086	100%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		1,6%		2,7%	
mężczyźni	bezrobotni (stan 31.12.)	41 181	45,2%	34 542	45,3%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	866	61,3%	1 234	59,2%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		2,1%		3,6%	
kobiety	bezrobotni (stan 31.12.)	49 851	54,8%	41 782	54,7%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	547	38,7%	852	40,8%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		1,1%		2,0%	

* Wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń – określono jako procentowy udział kierowanych na szkolenia w roku sprawozdawczym do liczby bezrobotnych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego; obliczono dla ogółu bezrobotnych, mężczyzn oraz kobiet.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. 194 osoby rozpoczęły szkolenia w ramach bonu szkoleniowego. Najczęściej bon szkoleniowy otrzymywali bezrobotni z powiatu cieszyńskiego (37 osób) i z Dąbrowy Górniczej (27 osób). W piętnastu powiatach naszego województwa ta forma aktywizacji nie była stosowana.

6.4 Programy stażowe oraz przygotowanie zawodowe dorosłych

Działania w ramach aktywnej polityki rynku pracy polegają na wykorzystaniu specjalnych narzędzi, głównie w postaci różnego rodzaju programów zatrudnienia subsydiowanego oraz programów podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Osoby bezrobotne zaliczone przez ustawę do kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy mogą liczyć na możliwość korzystania z dwóch następujących po szkoleniach, specjalnych instrumentów ich aktywizacji zawodowej - stażu oraz przygotowania zawodowego dorosłych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2021 r. w województwie śląskim staże były popularną formą aktywizacji i z tej formy skorzystało więcej osób niż w roku poprzednim. W ciągu całego 2021 roku 7 555 osób bezrobotnych zostało skierowanych na staż czyli o 2 432 osoby więcej niż w roku poprzednim tj. o 47,5% (2020 r. – 5 123 osoby). Bezrobotne panie stanowiły 75,5% skierowanych na staż, a ich liczba wynosiła 5 707 osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym udział kobiet wśród ogółu rozpoczynających staże spadł o 0,5 p. proc. Szczegółowe dane zawiera tabela 49.

Tabela 49 Programy stażowe w latach 2020 - 2021

Powiaty	Programy stażowe w 2020 r.				Programy stażowe w 2021 r.				Wzrost w stosunku do 2020 r.	
	Razem	w tym:			Razem	w tym:			osoby	Dynamika 2020 r.=100%
		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE	5 123	11	3 892	1 231	7 555	42	5 707	1 848	2432	47,5
będziński	190	0	154	36	270	0	203	67	80	42,1
bielski	82	0	68	14	128	0	99	29	46	56,1
cieszyński	170	0	123	47	266	0	207	59	96	56,5
częstochocki	206	0	132	74	244	0	158	86	38	18,4
gliwicki	53	0	40	13	89	0	63	26	36	67,9
kłobucki	380	0	218	162	478	0	281	197	98	25,8
lubliniecki	97	0	81	16	157	0	135	22	60	61,9
mikolowski	129	0	104	25	180	0	147	33	51	39,5
myszkowski	208	10	140	68	288	0	190	98	80	38,5

Powiaty	Programy stażowe w 2020 r.				Programy stażowe w 2021 r.				Wzrost w stosunku do 2020 r.	
	Razem	w tym:			Razem	w tym:			osoby	Dynamika 2020 r.=100%
		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		
pszczyński	90	1	80	10	152	6	137	15	62	68,9
raciborski	155	0	130	25	190	0	151	39	35	22,6
rybnicki	80	0	65	15	139	0	108	31	59	73,8
tarnogórski	180	0	148	32	235	3	196	39	55	30,6
bieruńsko - lędziński	29	0	22	7	40	0	33	7	11	37,9
wodzisławski	244	0	191	53	329	0	263	66	85	34,8
zawierciański	229	0	177	52	353	0	273	80	124	54,1
żywiecki	214	0	157	57	408	0	308	100	194	90,7
Bielsko - Biała	85	0	70	15	121	0	92	29	36	42,4
Bytom	186	0	152	34	330	0	272	58	144	77,4
Chorzów	70	0	52	18	114	0	82	32	44	62,9
Częstochowa	167	0	117	50	285	0	183	102	118	70,7
Dąbrowa Górnicza	186	0	142	44	233	0	179	54	47	25,3
Gliwice	82	0	64	18	120	0	98	22	38	46,3
Jastrzębie Zdrój	181	0	146	35	295	0	244	51	114	63,0
Jaworzno	112	0	82	30	154	0	117	37	42	37,5
Katowice	100	0	70	30	207	0	147	60	107	107,0
Mysłowice	109	0	83	26	121	0	80	41	12	11,0
Piekary Śląskie	78	0	60	18	121	0	79	42	43	55,1
Ruda Śląska	148	0	131	17	181	0	144	37	33	22,3
Rybnik	172	0	147	25	220	0	185	35	48	27,9
Siemianowice Śląskie	154	0	111	43	203	0	140	63	49	31,8
Sosnowiec	189	0	154	35	331	0	250	81	142	75,1
Świętochłowice	60	0	47	13	83	0	65	18	23	38,3
Tychy	61	0	45	16	145	0	121	24	84	137,7
Zabrze	193	0	148	45	251	0	204	47	58	30,1
Żory	54	0	41	13	94	33	73	21	40	74,1

W 2021 r. najwięcej bezrobotnych rozpoczęło staż w powiecie: kłobuckim (478 osób), żywieckim (408 osób) i zawierciańskim (353 osoby). Najmniej zarejestrowanych biorących udział w tym programie, to osoby z powiatu bieruńsko - lędzińskiego (40 osób). Część osób rozpoczynających staże to bezrobotni kierowani w ramach bonu stażowego. W 2021 r. bon otrzymało 42 stażystów (0,6% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu) z tego: w Żorach – 33 osoby, powiecie pszczyńskim – 6 osób oraz w powiecie tarnogórskim 3 osoby. W trzydziestu trzech powiatach bonu stażowego nie otrzymał żaden bezrobotny. W 2021 r. 1 598 osób długotrwale bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu (w 2020 r. – 890 osób). Jednocześnie należy podkreślić, że wśród zarejestrowanych w województwie śląskim na koniec 2021 r. ponad połowa zarejestrowanych to osoby długotrwale bezrobotne (tj. 51,2%). Wśród długotrwale bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu większość stanowiły kobiety tj. 77,3% (2020 r. było to 78,1%).

W 2021 r. na staż skierowano 448 osób po 50 roku życia tj. 5,9% ogółu bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z tego tytułu (rok wcześniej 7,0%; 357 osób). W grupie osób powyżej 50 roku życia rozpoczynających staż kobiety stanowiły 64,3% (w 2020 r. – 63,6%).

Przygotowanie zawodowe dorosłych to instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończonego egzaminem. Zgodnie z założeniami ustawy uczestnicy korzystający ze wsparcia, jakim jest przygotowanie zawodowe dorosłych mają możliwość po jej zakończeniu uzyskania tytułu zawodowego, tytułu czeladniczego lub kwalifikacji i umiejętności zawodowych odpowiadających potrzebom pracodawcy. Jest to szansa dla osób bezrobotnych, które aby na nowo zaistnieć na rynku pracy muszą podwyższyć dotychczasowe kwalifikacje lub zdobyć nowe w ramach przekwalifikowania. Praktyczna nauka zawodu dorosłych trwa od 6 do 12 miesięcy, a przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy.

Z przygotowania zawodowego dorosłych w 2021 r. skorzystały zaledwie 3 osoby, a w roku poprzednim 4 osoby. W większości powiatów, tj. w 33 nie odnotowano funkcjonowania tego instrumentu w ciągu całego roku. Tylko trzy powiaty grodzkie zorganizowały tę formę kształcenia ustawicznego, miasta: Mysłowice, Ruda Śląska i Rybnik.

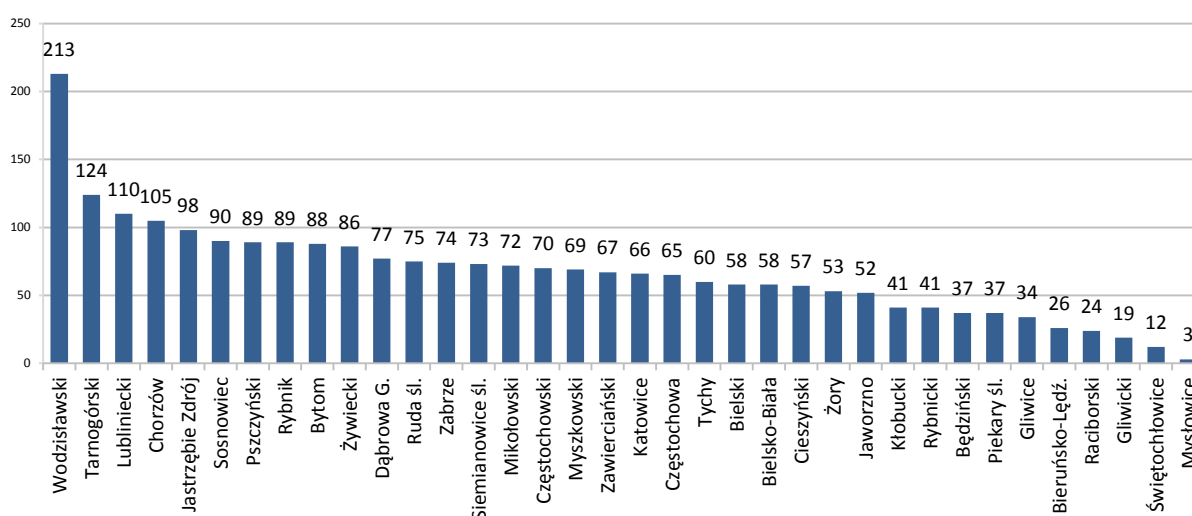
6.5 Zatrudnienie subsydiowane

Prace interwencyjne są inicjowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy w razie braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnych. W ich ramach pracodawcy zatrudniają bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w zamian za uzyskiwaną z urzędu pracy refundację części kosztów wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

W 2021 r., mimo utrzymującego się stanu pandemii COVID-19 w pracach interwencyjnych wzięło udział aż 2 412 osób tj. o 946 więcej niż przed rokiem. Wśród osób korzystających z tej formy wsparcia kobiety stanowiły 59,0% (w 2020 r. odsetek kobiet był wyższy i wynosił 60,3%). W skali całego 2021 r. udział zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 23,8% (w 2020 r. 21,3%).

W województwie śląskim zróżnicowany jest stopień organizacji prac interwencyjnych. W 2021 r. najwięcej bezrobotnych podjęło prace interwencyjne w powiatach: wodzisławskim (213 osób) oraz tarnogórskim (124 osoby), a najmniej w Mysłowicach (3 osoby).

Wykres 23 Liczba osób, które rozpoczęły prace interwencyjne inicjowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2021 r.

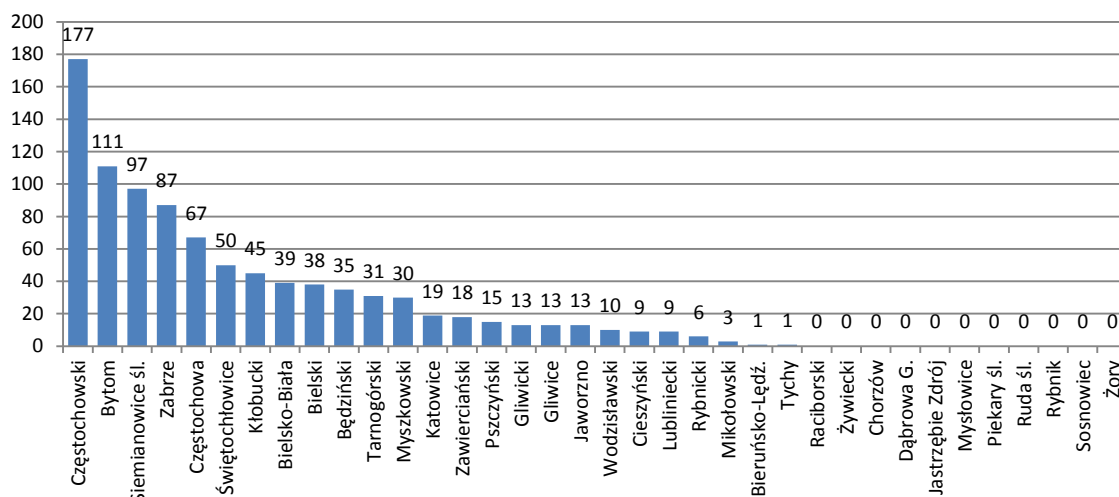

Roboty publiczne to zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

W województwie śląskim w 2021 r. w ramach robót publicznych udzielono wsparcia 937 osobom (rok wcześniej – 670 osobom). W 2021 r. udział kobiet w robotach publicznych, podobnie jak w latach poprzednich, był wyższy niż mężczyzn i wynosił 60,4% (w 2020 r. - 59,1%).

Roboty publiczne najczęściej inicjowane były w powiecie częstochowskim (177 osób) oraz Bytomiu (111 osób). W jedenastu powiatach województwa w ogóle nie realizowano tej formy wsparcia. W skali całego 2021 r. udział zatrudnienia w ramach robót publicznych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 9,3% (w 2020 r. 9,7%).

Wykres 24 Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w ramach robót publicznych w województwie śląskim w 2021 r.

Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej były najczęściej stosowaną przez śląskie urzędy pracy formą zatrudnienia subsydiowanego.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, starosta z Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

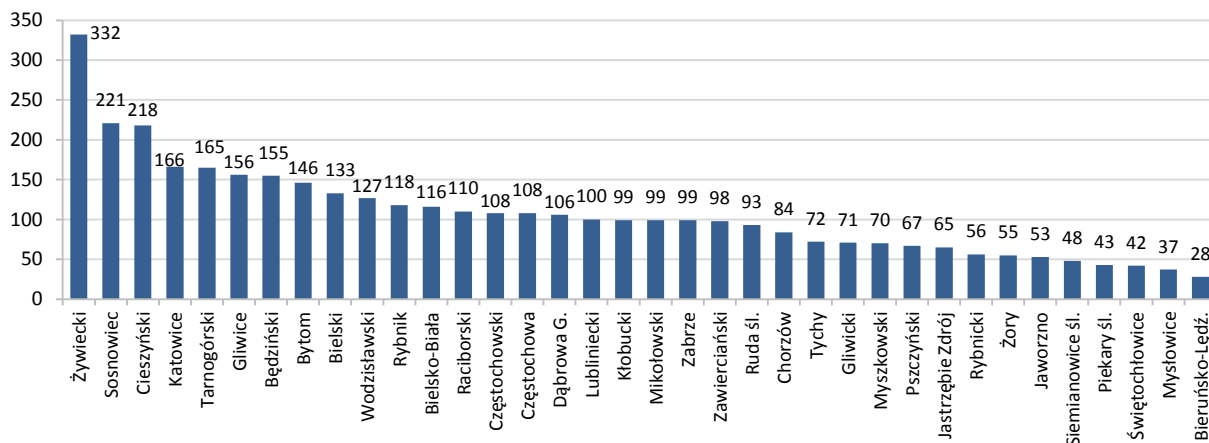
Instrument ten wsparł inicjatywę utworzenia 3 864 nowych firm na terenie województwa i taką liczbę bezrobotnych w 2021 r. wyłączono z rejestrów urzędów pracy z tego tytułu.

Porównując poprzedni rok sprawozdawczy obserwujemy zwiększenie liczby udzielonych dotacji o 1 058 (w 2020 r. – 2 806 dotacji). W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. najwięcej dotacji udzielono w powiecie żywieckim (332), Sosnowcu (221) i powiecie cieszyńskim (218) a najmniej w powiecie bieruńsko – lędzińskim (28) i w Mysłowicach (37). Szczegółowe dane zawarto na wykresie 25.

Kobiety rzadziej korzystały z opisywanej formy wsparcia. W analizowanym okresie środki na rozpoczęcie własnego biznesu uzyskało 1 719 bezrobotnych pań tj. 44,5% ogółu wyłączonych z tytułu rozpoczęcia działalności gospodarczej (w 2020 r. - 1 296 tj. 46,2%).

W 2021 r. z tytułu otrzymania dotacji i rozpoczęcia działalności gospodarczej wyłączono 640 osób długotrwale bezrobotnych tj. 16,6% wszystkich osób, które skorzystały z tego typu wsparcia oraz 174 osoby po 50 roku życia tj. 4,5%.

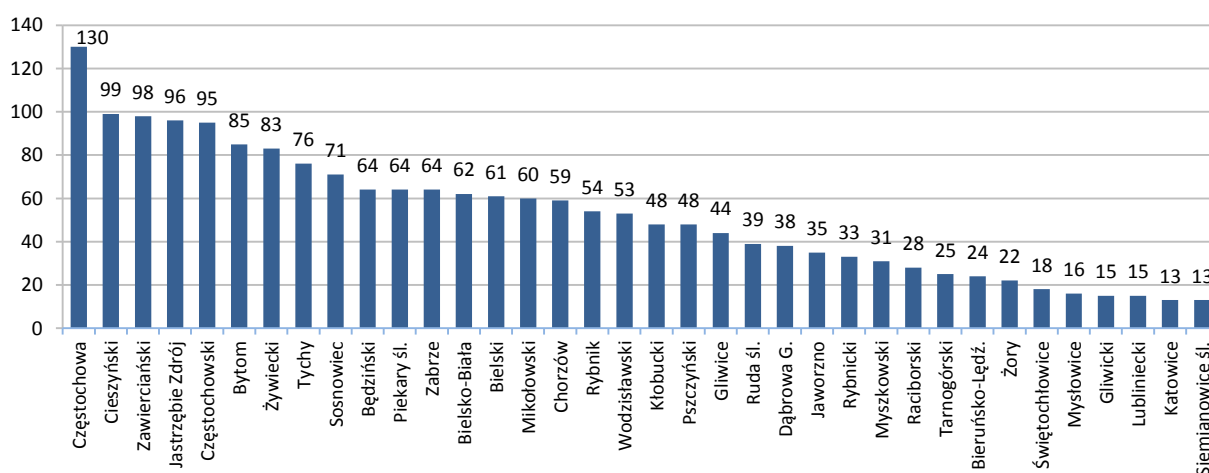
Wykres 25 Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przyznane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2021 r.

Refundowane miejsca pracy to środki z Funduszu Pracy na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą. W ramach tego instrumentu pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia na stanowisku refundowanym skierowanych bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy łącznie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące. Jest to z założenia bardzo efektywna forma, wspierająca zarówno rozwój przedsiębiorstw jak i zapewniająca stabilne stanowiska pracy dla bezrobotnych.

W ramach tego instrumentu śląscy przedsiębiorcy w 2021 r. zatrudnili 1 879 bezrobotnych we wszystkich 36 powiatach (w 2020 r. 1 209 bezrobotnych). Udział kobiet zatrudnionych na stanowiskach refundowanych był niższy niż mężczyzn i wyniósł 43,9% (rok wcześniej 44,4%). Największe zainteresowanie pracodawców tym instrumentem w 2021 r. notowano w: Częstochowie (130), powiecie cieszyńskim (99) i zawierciańskim (98), Jastrzębiu Zdroju (96) oraz powiecie częstochowskim (95). Niewielki udział w aktywizacji miały stanowiska refundowane w Siemianowicach Śląskich i Katowicach (po 13) oraz w powiatach: lublinieckim i gliwickim (po 15). Od stycznia do grudnia 2021 r. udział refundacji kosztów zatrudnienia w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił w województwie śląskim 18,6% (w 2020 r. – 17,6%).

Wykres 26 Refundowane miejsca pracy przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2021 r.

6.6 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne mają przede wszystkim spełniać rolę pomocową, a także kształtować aktywne postawy oraz przywracać zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Mają na celu, oprócz zapewnienia osobom bezrobotnym możliwości uzyskania minimalnych przynajmniej środków do życia i wsparcia działań społeczności lokalnych, zdyscyplinowanie bezrobotnych i ograniczenie możliwości wykonywania przez nich pracy w szarej strefie.

W 2021 r. z tytułu podjęcia prac społecznie użytecznych z rejestrów powiatowych urzędów pracy wyłączono 1 380 osób, w tym 662 kobiety (w 2020 r. – 1 257 osób, w tym 602 kobiety). Udział kobiet w omawianej aktywnej formie przeciwdziałania bezrobociu wynosił w 2021 r. 48,0% i był wyższy o 0,1 p. proc. niż w roku poprzednim).

W analizowanym okresie osoby długotrwale bezrobotne stanowiły, tak samo jak w 2020 r., 72,8% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia prac społecznie użytecznych tj. 1 005 osób (rok wcześniej było to 915 osób). Ponadto z danych statystycznych wynika, że szczególnie często do prac społecznie użytecznych kierowani byli bezrobotni powyżej 50 roku życia (722 osoby) i stanowili oni 52,3% wyłączonych z tego tytułu (w 2020 r. - 698 osób, tj. 55,5%).

6.7 Pozostałe formy aktywizacji zawodowej

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stosowane są różne formy aktywizacji zawodowej przeznaczone dla poszczególnych grup osób bezrobotnych. Dla osób bezrobotnych do 30 roku życia są to: bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy oraz refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne. Dla bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy lub sprawujących opiekę nad osobą zależną: grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, a dla bezrobotnych w wieku powyżej

50 lat - dofinansowanie wynagrodzenia. Ponadto formą aktywizacji zawodowej są pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej udzielane przez pośredników finansowych wybieranych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W tabeli 50 przedstawiono dane liczbowe dotyczące udziału bezrobotnych w wymienionych formach aktywizacji, w układzie powiatów. Dane dotyczą liczby wyłączonych bezrobotnych w okresie od stycznia do grudnia 2021 r.

Tabela 50 Wybrane formy wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2021 r.

Powiaty	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2021 r. z przyczyny:			
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia
Będziński	2	0	8	11
Bielski	4	0	18	0
Cieszyński	19	0	73	0
Częstochowski	1	1	0	13
Gliwicki	2	0	6	0
Kłobucki	42	1	29	15
Lubliniecki	4	0	18	7
Mikołowski	1	0	0	7
Myszkowski	7	0	0	19
Pszczynski	7	0	5	0
Raciborski	32	2	15	3
Rybnicki	7	1	2	5
Tarnogórski	8	0	5	7
bieruńsko - lędziński	1	0	5	2
Wodzisławski	11	1	21	10
Zawierciański	11	0	0	6
Żywiecki	22	0	1	0
Bielsko – Biała	3	0	9	0
Bytom	8	0	2	0
Chorzów	0	0	0	12
Częstochowa	0	0	0	20
Dąbrowa Górnicza	12	0	3	4
Gliwice	6	0	4	6
Jastrzębie – Zdrój	16	0	0	0
Jaworzno	2	0	7	12
Katowice	7	0	17	11
Mysłowice	1	0	0	3
Piekary Śląskie	2	0	0	4
Ruda Śląska	1	0	6	3
Rybnik	10	1	15	10
Siemianowice Śląskie	0	0	1	0
Sosnowiec	10	0	9	4
Świętochłowice	0	0	0	0
Tychy	2	0	6	6
Zabrze	9	0	3	15
Żory	10	0	5	0
RAZEM	280	7	293	215

W 2021 roku (podobnie jak 2020 r.) w województwie śląskim nie odnotowano wyłączeń z przyczyn: podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne oraz podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego. Zarówno w ubiegłym roku, jak i w roku poprzednim nie odnotowano również podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę.

6.8 Dodatki aktywizacyjne

Bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W 2021 r. uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego w wyniku podjęcia zatrudnienia nabyło 7 478 osób (w 2020 r. – 8 861 osób), z których 7 473 osoby podjęły zatrudnienie z własnej inicjatywy (w 2020 r. – 8 859). Najwięcej takich osób odnotowano w Częstochowie (546) oraz w Bytomiu (507), a najmniej w powiecie lublinieckim (53) oraz w Świętochłowicach (57). Liczba osób uprawnionych do dodatku aktywizacyjnego w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 1 383 osoby.

7. Pasywne działania urzędów pracy. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

Podstawowym instrumentem pasywnych działań powiatowych urzędów pracy jest wypłata zasiłków dla osób bezrobotnych. Zasiłek dla bezrobotnych jest formą wsparcia pieniężnego dla osób, które utraciły źródło utrzymania.

Obecnie zasiłek obliczany jest w zależności od stażu pracy osoby bezrobotnej:

- gdy staż pracy wynosi do 5 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 80% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi od 5 do 20 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 100% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi co najmniej 20 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 120% zasiłku podstawowego.

Obserwowano zróżnicowanie osób uprawnionych do zasiłku w wybranych kategoriach bezrobotnych, o czym świadczą dane zawarte w tabeli 51.

Tabela 51 Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych. stan 31.12.2021 r.	Bezrobotni z prawem do zasiłku	
		osoby	udział
Bezrobotni ogółem	76 324	9 872	12,9%
Kobiety	41 782	6 084	14,6%
Mężczyźni	34 542	3 788	11,0%
Bezrobotni zamieszkali na wsi	18 277	2 646	14,5%
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	23 471	2 105	9,0%
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	13 124	23	0,2%
Kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	10 853	458	4,2%
Bezrobotni do 25 roku życia	7 288	457	6,3%
Bezrobotni do 30 roku życia	15 768	1 559	9,9%
Długotrwale bezrobotni	39 054	115	0,3%
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	21 583	3 463	16,0%
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	1 160	24	2,1%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	12 045	1 556	12,9%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	125	17	13,6%
Bezrobotni niepełnosprawni	5 979	706	11,8%

Według stanu na 31.12.2021 r. zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu roku prawo do tego świadczenia posiadało 9,9 tys. osób, tj. 12,9% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 4,9 tys. osób tj. o 33,3% (31.12.2020 r. – 14,8 tys., tj. 16,3% ogółu).

Również w tym aspekcie sytuacja powiatów jest zróżnicowana. Według stanu na 31.12.2021 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w stosunku do ogółu

zarejestrowanych notowano w: powiecie bieruńsko – lędzińskim (19,2%; 92 osoby), powiecie żywieckim (18,6%; 566 osób) i Tychach (18,2%; 240 osób). Odwrotna sytuacja wystąpiła w: Mysłowicach (8,3%; 125 osób), powiecie tarnogórskim (9,3%; 292 osoby) i Piekarach Śląskich (9,4%; 99 osób).

Od 1 czerwca 2021 r. wysokość zasiłku podstawowego dla osób bezrobotnych w okresie pierwszych 90 dni jego pobierania wynosi 1 240,80 zł brutto, natomiast w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku jest to kwota 974,40 zł brutto.

8. Wydatki z Funduszu Pracy, z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przeznaczone na walkę z negatywnymi skutkami epidemii koronawirusa

Jednym z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest Fundusz Pracy (FP) będący państwowym funduszem celowym. Zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dysponentem FP jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków FP finansowane są tzw. aktywne i pasywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Formy aktywne mają za zadanie przywrócić bezrobotnego na otwarty rynek pracy, pasywne zaś, częściowo rekompensują brak pracy i stanowią osłonę socjalną na czas pozostawania bez pracy (zasiłki). Środki te w głównej mierze wspierają aktywizację zawodową osób bezrobotnych na regionalnym rynku pracy poprzez usługi świadczone przez powiatowe urzędy pracy (PUP). W ramach działań PUP na rzecz osób bezrobotnych wzmożony nacisk położony jest na aktywizację osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc bezrobotnych:

- do 30 roku życia (w tym do 25 roku życia),
- długotrwale,
- powyżej 50 roku życia,
- korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej,
- posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- niepełnosprawnych.

Duży wpływ na skalę i strukturę wydatków z FP ma sytuacja występująca w danym okresie na rynku pracy, a w szczególności poziom bezrobocia oraz liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłków i świadczeń.

W 31 powiatowych urzędach pracy z województwa śląskiego wydatki FP na obsługę bezrobocia w okresie styczeń – grudzień 2021 r. wyniosły 916 567,2 tys. zł.¹⁰ Należy podkreślić, iż w ramach wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ujęte zostały w 2020 r. również środki wydatkowane przez powiatowe urzędy pracy z województwa śląskiego w ramach tzw. tarczy antykryzysowej, a w roku 2021 r. wydatki te zostały ujęte w pozycji „pozostałe”. Wielkość i strukturę wydatków z FP w latach 2020 – 2021 przedstawiono w tabeli 52.

Tabela 52 Wydatki z FP w województwie śląskim w latach 2020 – 2021

Wyszczególnienie	2020 r.		2021 r.	
	w tys. zł	udział	w tys. zł	udział
Wydatkowane środki FP ogółem	2 012 834,1	100,0%	916 567,2	100,0%
zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami)	175 537,0	8,7%	206 280,3	22,5%
programy na rzecz promocji zatrudnienia	1 774 700,7	88,2%	226 441,2	24,7%
Pozostałe	62 596,4	3,1%	483 845,7	52,8%

W ramach wydatków z Funduszu Pracy w 2021 roku na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych wydatkowano 206 280,3 tys. zł, tj. o 17,5% więcej niż w okresie styczeń – grudzień 2020 r.

¹⁰ Źródło: sprawozdanie MRiPS-02 o przychodach i wydatkach FP za grudzień 2021 r.

W tym miejscu należy przypomnieć, że na dzień 31.12.2021 r. uprawnione do pobierania zasiłku dla bezrobotnych były 9 872 osoby. W roku 2021, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej środków na zasiłki wydatkowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie: 23 465,0 tys. zł oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Białej: 15 691,8 tys. zł, a najmniej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świętochłowicach: 1 434,4 tys. zł.

W województwie śląskim na realizację wszystkich aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2021 roku wydatkowano 255 036,4 tys. zł. (27,8% ogółu wydatków).

W poniższej tabeli przedstawiono wydatki na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2020 – 2021. Wśród tych wydatków najwięcej środków przeznaczono na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej (93 970,7 tys. zł) oraz staże (59 493,2 tys. zł).

Tabela 53 Wydatki na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Wyszczególnienie	2020 r.		2021 r.		Wzrost/spadek w tys. złotych
	tys. zł	udział w ogółem	tys. zł	udział w ogółem	
Suma wybranych wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	138 906,1	100,0%	226 297,4	100,0%	87 391,3
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	60 045,1	43,23%	93 970,7	41,53%	33 925,6
Staże	39 028,5	28,10%	59 493,2	26,29%	20 464,7
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenie stanowiska pracy	15 111,6	10,88%	34 263,8	15,14%	19 152,2
Prace interwencyjne	6 756,3	4,86%	11 042,4	4,88%	4 286,1
Roboty publiczne	6 544,5	4,71%	10 928,3	4,83%	4 383,8
Szkolenia	4 132,4	2,97%	7 082,2	3,13%	2 949,8
Bon na zasiedlenie	2 196,9	1,58%	2 670,4	1,18%	473,5
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia	1 575,0	1,13%	1 815,5	0,80%	240,5
Bon zatrudnieniowy	1 157,0	0,83%	1 553,7	0,69%	396,7
Prace społecznie użyteczne	1 184,0	0,85%	1 442,2	0,64%	258,2
Koszty studiów podyplomowych	409,4	0,29%	1 024,0	0,45%	614,6
Badania osób bezrobotnych	241,5	0,17%	392,2	0,17%	150,7
Koszty przejazdu, zakwaterowania	150,5	0,11%	194,5	0,09%	44,0
Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	98,3	0,07%	172,1	0,08%	73,8
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	74,8	0,05%	158,2	0,07%	83,4
Zatrudnienie wspierane	114,3	0,08%	62,2	0,03%	-52,1
Przygotowanie zawodowe dorosłych	86,0	0,06%	31,8	0,01%	-54,2

Źródło: Sprawozdania MRiPS-02 za 2020 r. i 2021 r.

W 2020 roku prowadzone przez powiatowe urzędy pracy działania aktywizacyjne były utrudnione z powodu wystąpienia pandemii. Wraz z poprawą uwarunkowań gospodarczych w 2021 r. i pewnym ustabilizowaniem sytuacji również aktywizacja bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych oraz osób bezrobotnych po 50 roku życia uległa zwiększeniu.

Tabela 54 Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące bezrobotnych do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia

Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące	2020 r. tys. zł	2021 r. tys. zł	Wzrost w tys. złotych
osób bezrobotnych do 30 roku życia	65 804,5	94 516,2	28 711,7
bezrobotnych powyżej 50 roku życia	12 109,7	18 612,1	6 502,4

W Śląskiem w 2021 r. spośród wszystkich środków z FP 94 516,2 tys. zł przeznaczonych zostało na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia młodych bezrobotnych i w porównaniu z 2020 r. uległy one zwiększeniu o 28 711,7 tys. zł, tj. o 43,6%. Wśród powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego największy udział wydatków na wsparcie młodzieży, do 30 roku życia, odnotowano w Rybniku (55,2% wszystkich wydatków w tym powiecie na programy na rzecz promocji zatrudnienia), Mysłowicach (54,6%) i Lublińcu (53,4%), natomiast najmniejszy udział odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sosnowcu (11,6%) i Jastrzębiu Zdroju (13,9%).

W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. na aktywizację osób 50+ przeznaczono 18 612,1 tys. zł, tj. o 53,7% więcej niż w 2020 r. Największy udział wydatków na tę grupę osób odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siemianowicach Śląskich (16,3% wszystkich wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia) następnie w: Częstochowie (15,2%) i Bielsku-Białej (13,7%). Natomiast najmniejszy odsetek wydatków na bezrobotnych powyżej 50 roku życia odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jastrzębiu Zdroju (0,6%) oraz w Żorach (2,0%). Należy zaznaczyć, iż struktura wydatków FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia ze względu na grupy wiekowe do 30 roku życia i powyżej 50 roku życia jest uwarunkowana między innymi sytuacją demograficzną w poszczególnych powiatach województwa.

W ramach wydatków z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, istotną pozycją są środki wydatkowane w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS). W 2021 r. wydatki na szkolenia w ramach KFS wynosiły w województwie śląskim 28 595,2 tys. zł. Z danych zamieszczonych w tabeli 55 wynika, iż wydatki w stosunku do 2020 r. w województwie śląskim wzrosły o 5,5 mln zł. Największy wzrost wydatków z KFS w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pszczynie o 541,1 tys. zł. oraz w Raciborzu o 536,8 tys. zł. Natomiast spadek odnotowano w sześciu śląskich urzędach pracy.

Tabela 55 Wydatki w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki z KFS (w tys. zł)		Spadek/wzrost w 2021 r. w stosunku do 2020 r.	
	2020 r.	2021 r.	w tys. zł	Dynamika 2020 r. =100%
Będzin	575,2	855,6	280,4	148,75
Bielsko Biała	593,8	1 083,4	489,6	182,45
Bytom	589,1	852,0	262,9	144,63
Chorzów	632,4	746,2	113,8	118,00
Cieszyn	579,7	849,9	270,2	146,61
Częstochowa	1 674,8	1 703,0	28,2	101,68
Dąbrowa Górnicza	880,1	994,2	114,1	121,97
Gliwice	2 477,1	2 697,6	220,5	108,90
Jastrzębie Zdrój	652,2	728,1	75,9	111,64
Jaworzno	943,7	1 025,0	81,3	108,62
Katowice	949,8	1 193,6	243,8	125,67
Kłobuck	380,9	377,9	-3,0	99,21
Lubliniec	212,5	374,3	161,8	176,13
Mikołów	760,8	750,0	-10,8	98,58
Mysłowice	263,1	394,8	131,7	150,04
Myszków	307,3	437,7	130,4	142,43
Piekary Śląskie	304,9	344,8	39,9	113,08
Pszczyna	840,1	1 381,2	541,1	164,41
Racibórz	577,2	1 114,0	536,8	193,00
Ruda Śląska	698,7	933,2	234,5	133,56
Rybnik	894,0	934,0	40,0	104,47
Siemianowice Śląskie	559,2	460,7	-98,5	82,39
Sosnowiec	1 040,3	1 408,6	368,3	135,41
Świętochłowice	270,5	480,0	209,5	177,46
Tarnowskie Góry	1 091,3	1 084,9	-6,4	99,41
Tychy	1 612,5	1 508,2	-104,3	93,53
Wodzisław Śląski	747,4	878,8	131,4	117,59
Zabrze	841,3	1 171,2	329,9	139,21
Zawiercie	599,4	1 005,2	405,8	167,70
Żory	188,2	185,3	-2,9	98,46
Żywiec	325,4	641,6	316,2	197,17
Ogółem	23 062,9	28 595,2	5 532,3	123,99

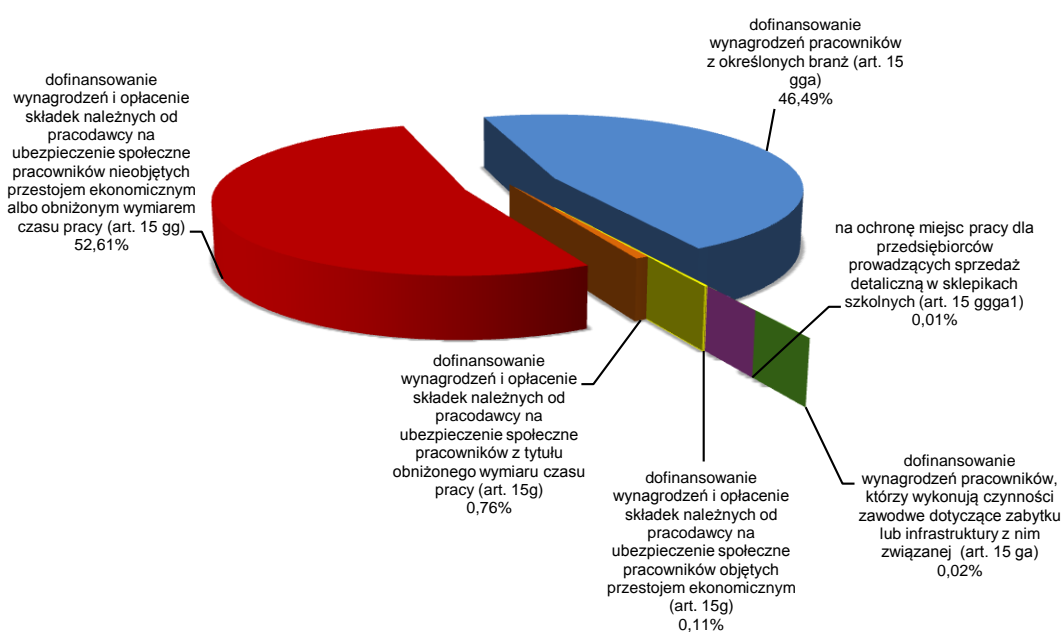
Tarcza Antykryzysowa wprowadzona 1 kwietnia 2020 r. na mocy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych i jej późniejszymi zmianami miała na celu złagodzenie negatywnych skutków gospodarczych wywołanych epidemią koronawirusa.

Celem polityki gospodarczej rządu w obliczu pandemii, zarówno w 2020 jak i 2021 roku, była przede wszystkim ochrona miejsc pracy poprzez dofinansowanie przedsiębiorstw w ramach Tarczy Antykryzysowej obsługiwanej przez wojewódzkie oraz powiatowe urzędy pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach kontynuując swoje zadania, w 2021 r. dokonał wypłat ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na łączną kwotę 388 264,1 tys. zł¹¹, w tym:

- 379,8 tys. zł – na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym (art. 15g);
- 45,6 tys. zł – na opłacenie składek należnych od pracodawcy na ubezpieczenie społeczne pracowników objętych przestojem ekonomicznym (art. 15g);
- 2 476,9 tys. zł – na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników z tytułu obniżonego wymiaru czasu pracy (art. 15g);
- 482,9 tys. zł - na opłacenie składek należnych od pracodawcy na ubezpieczenie społeczne pracowników z tytułu obniżonego wymiaru czasu pracy (art. 15g);
- 176 366,4 tys. zł – na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem ekonomicznym, albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15 gg);
- 27 895,6 tys. zł - na opłacenie składek należnych od pracodawcy na ubezpieczenie społeczne pracowników nieobjętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15 gg);
- 180 533,5 tys. zł - na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników z określonych branż (art. 15 gga);
- 18,0 tys. zł - na ochronę miejsc pracy dla przedsiębiorców prowadzących sprzedaż detaliczną w sklepikach szkolnych (15gga1);
- 65,4 tys. zł – na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników którzy wykonują czynności zawodowe dotyczące zabytku lub infrastruktury z nim związanej (art. 15 ga).

Wykres 27 Procentowy udział wypłaconych środków na ochronę miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych WUP Katowice w 2021 roku

¹¹ źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Katowicach, stan na 31.12.2021 r.

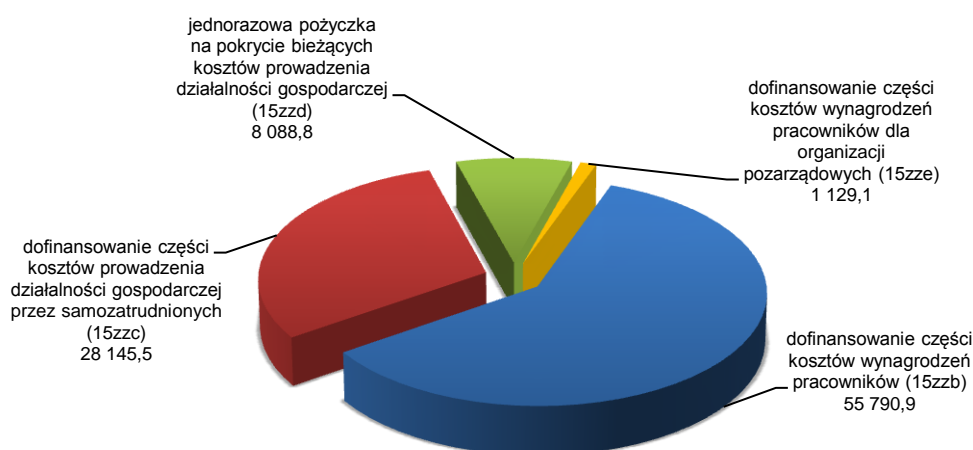
W samym 2021 roku w ramach działań WUP Katowice pomocą objętych zostało **97 226 pracowników** zatrudnionych przez wnioskodawców, posiadających siedzibę firmy w województwie śląskim, w tym:

- 145 – z tytułu przestoju ekonomicznego (art. 15 g);
- 596 – z tytułu obniżenia czasu pracy (art. 15 g);
- 58 499 – nieobjętych przestojem ekonomicznym, albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15 gg);
- 37 972 – z określonych branż (art. 15 gga);
- 5 – prowadzących sprzedaż detaliczną w sklepikach szkolnych (15gga1);
- 9 – wykonujących czynności zawodowe dotyczące zabytku lub infrastruktury z nim związanej (art. 15 ga).

W ramach wsparcia z Tarczy Antykrzysowej powiatowe urzędy pracy realizowały następujące formy pomocy: dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców, niskooprocentowane pożyczki dla mikroprzedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, a także dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Instrumenty te miały amortyzować i niwelować niekorzystny wpływ pandemii na gospodarkę, a przede wszystkim na społeczeństwo.

W 2021 r. powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego wypłaciły łącznie 93 154,3 tys. zł¹² dofinansowania, w celu ochrony pracodawców i pracowników przed skutkami kryzysu, który nastąpił w wyniku walki z COVID - 19. Szczegółowe dane dotyczące uruchomionych działań zawarto na poniższym wykresie.

Wykres 28 Kwoty wypłaconego dofinansowania w tys. zł przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego na działania związane z ochroną miejsc pracy w ramach Tarczy Antykrzysowej w 2021 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Powiatowych Urzędów Pracy województwa śląskiego

W 2021 r. w ramach Tarczy Antykrzysowej wsparciem powiatowych urzędów pracy zostało objętych:

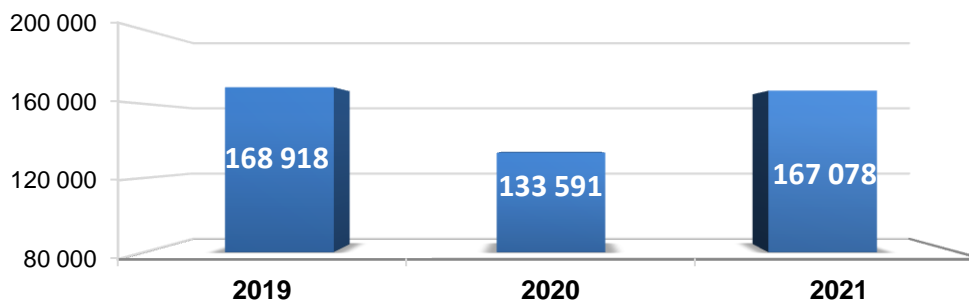
- w ramach dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników (art. 15zzb) – 2 040 pracodawców;
- w ramach dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez samozatrudnionych (art. 15zzc) – 5 442 wnioskodawców;
- w ramach jednorazowej pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zzd) – 1 683 mikroprzedsiębiorców;
- w ramach dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla organizacji pozarządowych (art. 15zze) – 64 organizacje.

¹² na podstawie informacji otrzymanych z PUP dot. wniosków złożonych oraz środków wypłaconych na walkę ze skutkami COVID-19 według stanu na 31.12.2021 r.

9. Cudzoziemcy na śląskim rynku pracy

W 2021 r. pracodawcy w województwie śląskim złożyli do powiatowych urzędów pracy 167,1 tys. oświadczeń o zamiarze zatrudnienia obcokrajowców. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano ich wzrost o 33,5 tys. tj. o 25,1%. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym w 2021 r. okres wykonywania pracy określony w złożonym oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz okresy pracy wykonywanej na podstawie oświadczeń wpisanych do ewidencji oświadczeń wynoszą łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy niezależnie od liczby podmiotów powierzających temu cudzoziemcowi wykonywanie pracy.

Wykres 29 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego w latach 2019 - 2021

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urząd-pracy/-/8180211-oswiadczenia-o-powierzeniu-wykonywania-pracy-cudzoziemcowi-wpisane-do-ewidencji-oswiadczen-obowiazujace-od-2018-r->, data pobrania: 09.02.2022 r.

Jak wynika z przedstawionych danych liczba wydanych oświadczeń powróciła w 2021 roku do poziomu sprzed wybuchu pandemii koronawirusa.

Województwo śląskie zajmuje szóste miejsce w kraju pod względem ilości zatrudnianych cudzoziemców. Najwyższą liczbę wpisanych oświadczeń w 2021 r. odnotowano w województwie mazowieckim, łódzkim oraz wielkopolskim. Oświadczenia wpisane do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego stanowią 8,4% wszystkich oświadczeń w kraju.

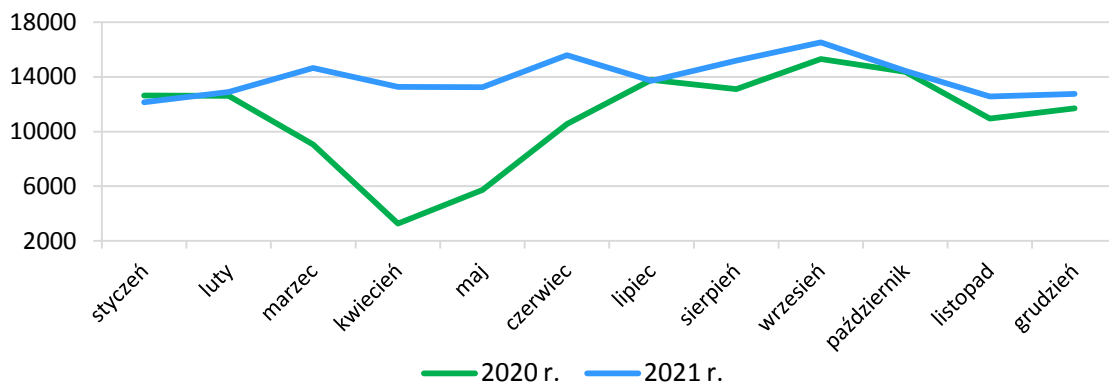
Tabela 56 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy w 2020 i 2021 roku w poszczególnych województwach

Województwo	Liczba złożonych oświadczeń	
	2020 r.	2021 r.
mazowieckie	293 924	347 085
łódzkie	139 211	220 002
wielkopolskie	158 167	196 257
dolnośląskie	164 445	191 563
pomorskie	126 007	170 011
śląskie	133 591	167 078
opolskie	79 002	133 152
lubuskie	69 433	100 649
małopolskie	76 605	93 507
zachodniopomorskie	59 642	83 013
kujawsko-pomorskie	62 052	72 750
warmińsko-mazurskie	47 775	68 439
podlaskie	36 366	46 074
lubelskie	35 497	43 130
podkarpackie	22 076	28 012
świętokrzyskie	15 806	19 164
razem	1 519 599	1 979 886

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urząd-pracy/-/8180211-oswiadczenia-o-powierzeniu-wykonywania-pracy-cudzoziemcowi-wpisane-do-ewidencji-oswiadczen-obowiazujace-od-2018-r->, data pobrania: 09.02.2022 r.

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia spowodowały zmniejszenie liczby cudzoziemców na śląskim rynku pracy w pierwszej połowie 2020 roku. Jednak w drugiej połowie 2020 r. jak i w roku 2021 sytuacja cudzoziemców na śląskim rynku pracy ustabilizowała się, a we wrześniu i w czerwcu 2021 r. odnotowano najwyższą w okresie ostatnich dwóch lat liczbę zaewidencjonowanych oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom (odpowiednio: 16 515; 15 577).

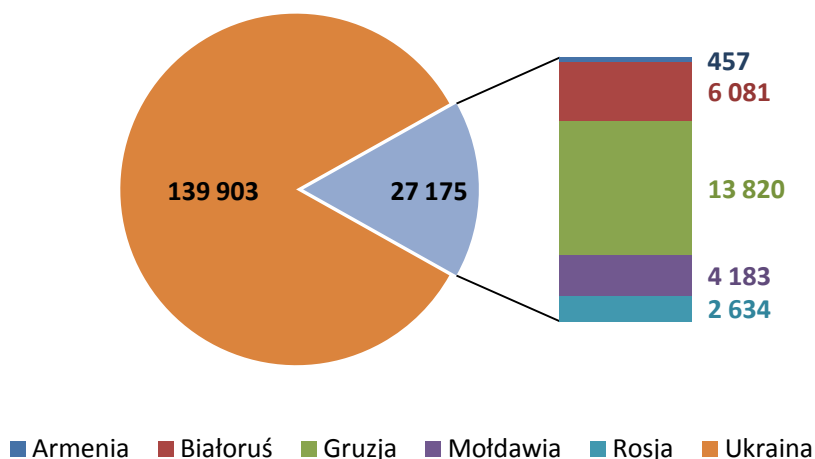
Wykres 30 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego w poszczególnych miesiącach 2020 i 2021 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego

Biorąc pod uwagę narodowość zatrudnianych cudzoziemców w 2021 roku, podobnie jak w latach ubiegłych pracodawcy najchętniej powierzali pracę obywatelom Ukrainy – 83,7% wszystkich oświadczeń (139,9 tys.), na drugim miejscu obywatelom Gruzji – 8,3%, a następnie Białorusi – 3,6%. Najmniej, bo zaledwie 0,3% stanowiły oświadczenia skierowane do obywateli Armenii.

Wykres 31 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego wg obywatelstwa cudzoziemca

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180211-oswiadczenia-o-powierzeniu-wykonywania-pracy-cudzoziemcowi-wpisane-do-ewidencji-oswiadczen-obowiazujace-od-2018-r->, data pobrania: 09.02.2022 r.

Obcokrajowcy mogą być również zatrudniani na podstawie zezwoleń na pracę sezonową. Zezwolenia na pracę wydawane cudzoziemcom przez powiatowe urzędy pracy dotyczą zatrudnienia w rolnictwie, ogrodnictwie i turystyce, która ma być wykonywana przez okres nie dłuższy niż 9 miesięcy w roku kalendarzowym.

W 2021 roku w województwie śląskim wydano 1 550 zezwoleń na pracę sezonową tj. o 187 więcej niż rok wcześniej. Podobnie jak w przypadku oświadczeń najwięcej zezwoleń wydano obywatelom Ukrainy 92,3%.

Tabela 57 Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową według obywatelstwa cudzoziemca

Rok	Kraj obywatelstwa						
	Armenia	Białoruś	Gruzja	Moldawia	Rosja	Ukraina	Pozostałe
2021 r.	0	9	43	5	0	1 431	62
2020 r.	0	11	49	6	0	1 237	60

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180228-zezwolenia-na-prace-sezonowa-cudzoziemca>, data pobrania: 09.02.2021 r.

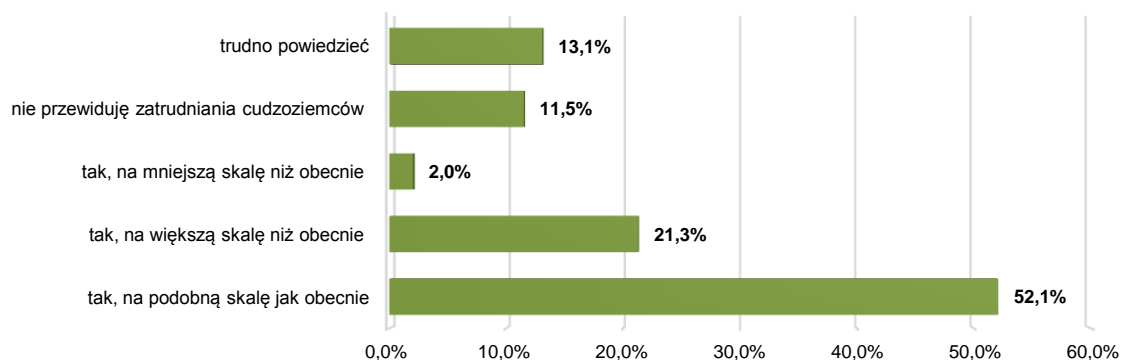
Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w miesiącach lipiec – październik 2021 r. zrealizował badanie sondażowe pt. „Cudzoziemcy na śląskim rynku pracy z uwzględnieniem wpływu pandemii COVID-19 oraz w perspektywie do 2025 r.” w ramach którego przedstawiono informacje dotyczące sytuacji cudzoziemców na regionalnym rynku pracy. W badaniu wzięły udział trzy grupy respondentów:

- pracodawcy zatrudniający cudzoziemców,
- przedstawiciele agencji zatrudnienia rekrutujących pracowników z zagranicy,
- przedstawiciele powiatowych urzędów pracy zajmujący się oświadczeniami o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Jak wynika z analizy wszyscy pracodawcy biorący udział w badaniu zatrudniali w 2021 r. w swoich firmach cudzoziemców i większość z nich (86,9%) zatrudniała ich także przed pandemią COVID-19.

Bez względu na wielkość firmy i sekcję PKD zapotrzebowanie na pracowników – cudzoziemców było spowodowane głównie brakiem rodzimych pracowników chcących podjąć zatrudnienie na oferowanych przez pracodawców warunkach pracy i płacy. Zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy spowodowane było także brakiem wystarczającej ilości rodzimych pracowników o odpowiadających pracodawcom kwalifikacjach i umiejętnościach zawodowych. Zdaniem wszystkich respondentów na śląskim rynku pracy pracodawcy poszukują i zatrudniają cudzoziemców na stanowiska niewymagające specjalistycznych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, tj. pracowników wykonujących prace proste, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz operatorów, monterów maszyn i urządzeń. Najczęściej zatrudnianymi obcokrajowcami są mężczyźni w wieku 30 – 49 lat.

W perspektywie 2022 roku, ponad połowa śląskich pracodawców zamierza zatrudniać cudzoziemców na podobną skalę jak dotychczas, co piąty na większą skalę, a jedynie 2,0% na mniejszą skalę niż ma to miejsce obecnie.

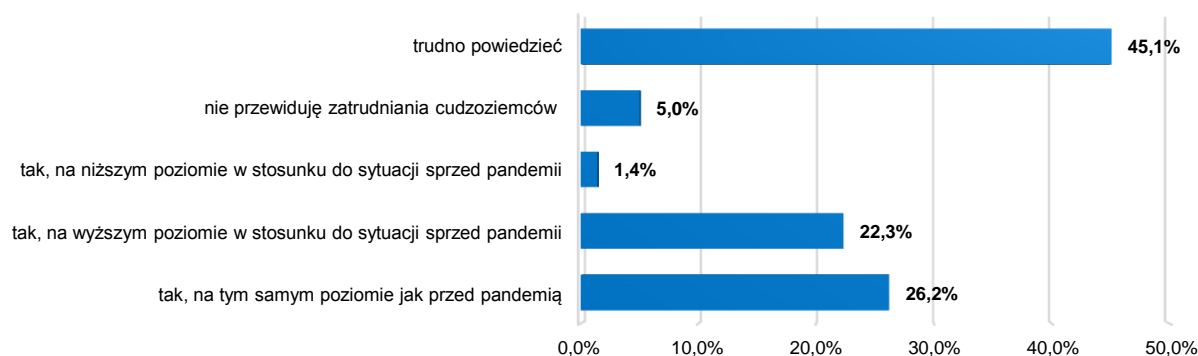
Wykres 32 Zatrudnianie cudzoziemców przez śląskich pracodawców w perspektywie 2022 roku

źródło: badanie zrealizowane przez MRW Anna Sojka na zlecenie WUP w Katowicach

Wzrost zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy w 2022 roku prognozuje ponad połowa przedstawicieli powiatowych urzędów pracy (55%) i co trzeci przedstawiciel agencji zatrudnienia (40%).

Niemal połowa śląskich pracodawców nie potrafi ocenić poziomu zatrudnienia cudzoziemców w swoich firmach, w perspektywie do 2025 roku (45,1%), co czwarty przedsiębiorca deklaruje, że będzie ich zatrudniał na takim samym poziomie jak przed pandemią, natomiast co piąty chce zatrudniać obcokrajowców na wyższym poziomie w stosunku do sytuacji sprzed pandemii.

Wykres 33 Zatrudnianie cudzoziemców przez śląskich pracodawców w perspektywie 2025 roku

źródło: badanie zrealizowane przez MRW Anna Sojka na zlecenie WUP w Katowicach

W perspektywie do 2025 roku wzrost popytu na pracowników z zagranicy prognozuje 39% przedstawicieli powiatowych urzędów i 43% przedstawicieli agencji zatrudnienia.

10. Sytuacja w górnictwie

10.1 Pracujący w sekcji Górnictwo i wydobywanie – dane statystyczne GUS

Według danych GUS w województwie śląskim w 2020 r. w sekcji Górnictwo i wydobywanie pracowało 80,4 tys. osób stanowiących 55,7% ogółu pracujących w sekcji B w Polsce (2019 r. – 56,1%) i jednocześnie 4,6% ogółu pracujących na Śląsku (2019 r. – 4,7%). Liczba osób pracujących w sekcji B w województwie śląskim spadła o 3,6 tys. osób, tj. o 4,3% w stosunku do 2019 r. (w tym samym czasie w Polsce spadła o 3,6%). Mężczyźni stanowili 89,6% wszystkich zatrudnionych w górnictwie (2019 r. – 89,8%; spadek o 0,2 p. proc.) (zob. tabela 58).

Tabela 58 Pracujący ogółem, w tym w sekcji B Górnictwo i wydobywanie w Polsce i na Śląsku w latach 2019 – 2020

Wyszczególnienie	Pracujący ogółem wg faktycznego miejsca pracy								Pracujący w sekcji B Górnictwo i wydobywanie							
	ogółem		Spadek w stosunku do 2019 r.		mężczyźni				ogółem		Spadek w stosunku do 2019 r.		mężczyźni			
	2019 r.	2020 r.	osoby	w %	2019 r.	% w ogółem	2020 r.	% w ogółem	2019 r.	2020 r.	osoby	w %	2019 r.	% w ogółem	2020 r.	% w ogółem
POLSKA	15 782 991	15 682 242	-100 749	-0,6	8 321 726	52,7	8 275 518	52,8	149 816	144 353	-5 463	-3,6	134 341	89,7	129 103	89,4
ŚLĄSKIE	1 777 243	1 749 185	-28 058	-1,6	965 074	54,3	948 142	54,2	83 988	80 378	-3 610	-4,3	75 440	89,8	71 987	89,6

Źródło: GUS, BDL Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENI WEDŁUG PKD2007; Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci data pobrania 09.02.2022 r.

10.2 Bezrobotni według zawodów związanych z górnictwem¹³ - dane statystyczne WUP w Katowicach

W 2021 roku do rejestrów powiatowych urzędów pracy napłynęło 111 967 osób bezrobotnych, w tym w zawodach górniczych 1 737 osób, co stanowiło 1,6% ogółu bezrobotnych (w analogicznym okresie 2020 roku – 2 158, tj. 1,6%). Najwięcej osób bezrobotnych napłynęło w zawodzie: „górnik eksploatacji podziemnej” – 931 osób (2020 r. – 1 101; spadek o 170 osób, tj. o 15,4%), „robotnik górniczy dołowy” – 246 osób (2020 r. – 267; spadek o 21 osób, tj. o 7,9%), „mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego” – 131 osób (2020 r. – 216); spadek o 85, tj. o 39,4%.

¹³ Na podstawie danych z Załącznika 3 do sprawozdania MRiPS-01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” za rok 2020 oraz Załącznika 1 do sprawozdania MRiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za rok 2021

W końcu okresu sprawozdawczego (stan na 31.12.2021 r.) w zawodach górniczych zarejestrowanych było 1 490 osób, (w tym 65 kobiet tj. 4,4%), co stanowiło 2,0% ogółu bezrobotnych (w 2020 r. – 1 818 osób, tj. 2,0%; w tym 90 kobiet tj. 5,0%). Liczba bezrobotnych w wybranych zawodach górniczych w stosunku do 2020 roku spadła o 328 osób, tj. o 18,0%. Najwięcej osób było zarejestrowanych w zawodach: „górnik eksploatacji podziemnej” – 827 osób (w 2020 r. – 971; spadek o 144 osoby tj. o 14,8%), „robotnik górniczy dołowy” – 173 osoby (w 2020 r. – 222; spadek o 49 osób tj. 22,1%) oraz „mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego” – 140 osób (w 2020 r. – 186; spadek o 46 osób, tj. o 24,7%) (zob. tabela 59).

Tabela 59 Zarejestrowani bezrobotni w zawodach górniczych w województwie śląskim na koniec 2020 i 2021 roku

Zawody i specjalności		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31.12.2020 r.		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31.12. 2021 r.		wzrost/spadek	
symbol	nazwa	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
132201	Kierownik działu ruchu zakładu górnictwa lub zakładu	1	1	1	1	0	0
132204	Kierownik ruchu zakładu górnictwa lub zakładu	0	0	1	0	1	0
132290	Pozostali kierownicy w górnictwie	1	0	1	0	0	0
214601	Inżynier górnik - górnictwo otworowe	1	0	2	2	1	2
214602	Inżynier górnik - górnictwo odkrywkowe	2	1	1	0	-1	-1
214603	Inżynier górnik - górnictwo podziemne	24	1	20	2	-4	1
214609	Inżynier geofizyk - geologia górnictwa i poszukiwawcza	4	1	6	2	2	1
214690	Pozostali inżynierowie górnictwa i metalurgii	22	8	13	3	-9	-5
311701	Technik górnictwa odkrywkowego	0	0	2	0	2	0
311702	Technik górnictwa otworowego	1	0	0	0	-1	0
311703	Technik górnictwa podziemnego	51	4	40	1	-11	-3
311706	Technik przeróbki kopalin stałych	3	1	3	2	0	1
311707	Technik wiertnik	1	0	0	0	-1	0
311790	Pozostali technicy górnictwa metalurgii i pokrewni	3	0	5	0	2	0
312101	Osoba dozoru ruchu w górnictwie odkrywkowym	1	0	1	0	0	0
312103	Osoba dozoru ruchu w górnictwie podziemnym	2	0	1	0	-1	0
541902	Ratownik górniczy	2	0	3	0	1	0
712605	Monter rurociągów górniczych	1	0	1	0	0	0
723305	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego	2	1	1	0	-1	-1
723306	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	186	18	140	16	-46	-2
741212	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	136	1	112	1	-24	0
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	971	0	827	0	-144	0
811102	Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż	20	0	18	0	-2	0
811103	Sygnalista szybowy	2	0	1	0	-1	0
811108	Operator maszyn urabiających i ładujących	2	0	0	0	-2	0
811190	Pozostali górnicy podziemni i odkrywkowi eksploatacji złóż	23	2	19	1	-4	-1
811203	Operator maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej węgla	38	21	26	12	-12	-9
811204	Operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych	9	3	7	1	-2	-2
811290	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki kopalin	5	4	4	2	-1	-2
811301	Górnik eksploatacji otworowej	5	0	2	0	-3	0
811302	Operator urządzeń do obróbki odwiertów wydobywczych	1	0	2	0	1	0
811304	Wiertacz studni	2	0	1	0	-1	0
811305	Wiertacz	8	1	6	0	-2	-1
811390	Pozostali operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	1	0	1	0	0	0
834302	Maszynista górniczych maszyn wyciągowych	7	2	9	1	2	-1
931101	Robotnik górniczy dołowy	222	1	173	1	-49	0
931102	Robotnik naziemny w górnictwie	53	16	36	13	-17	-3
931190	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	5	3	4	4	-1	1
Razem		1 818	90	1490	65	-328	-25

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w zawodach górniczych przeważają osoby powyżej 50 roku życia – 68,3% (1 018 osób; 2020 r. – 63,3%) oraz osoby długotrwale bezrobotne – 59,4% (885 osób; 2020 r. – 46,5%). W 2021 r. zgłoszono 999 informacji o wolnych miejscach pracy i aktywizacji zawodowej w zawodach górniczych¹⁴, co stanowiło 0,6% wszystkich zgłoszonych ofert pracy. W stosunku do analogicznego okresu w 2020 r. liczba ofert pracy w zawodach górniczych spadła o 23,9% (czyli o 314 ofert). Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach „górnik eksploatacji podziemnej” – 464 oferty pracy (46,4% z ogółu ofert zgłoszonych w zawodach górniczych; w 2020 r. – 468 ofert) i „robotnik górniczy dołowy” – 241 ofert pracy (24,1% z ogółu ofert zgłoszonych w zawodach górniczych; w 2020 r. – 415 ofert). Na koniec okresu sprawozdawczego w dyspozycji powiatowych urzędów pracy pozostało 115 ofert pracy dotyczących zawodów górniczych (zob. tabela 60).

Tabela 60 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszone w zawodach górniczych w województwie śląskim w 2020 i 2021 roku

zawody i specjalności		zgłoszone w okresie sprawozdawczym w 2020 r.			zgłoszone w okresie sprawozdawczym w 2021 r.			wzrost/spadek w stosunku do 2020 r.
symbol	nazwa	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	w końcu okresu sprawozdawczego	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	w końcu okresu sprawozdawczego	
132290	Pozostali kierownicy w górnictwie	11	0	0	3	0	0	-8
214603	Inżynier górnik - górnictwo podziemne	4	0	0	3	0	0	-1
214690	Pozostali inżynierowie górnictwa i metalurgii	-	-	-	2	0	0	-
311703	Technik górnictwa podziemnego	8	0	0	6	0	0	-2
312103	Osoba dozoru ruchu w górnictwie podziemnym	128	0	33	56	0	12	-72
312190	Pozostałe osoby dozoru ruchu w górnictwie	2	0	0	-	-	-	-
712605	Monter rurociągów górniczych	4	0	0	2	0	0	-2
723306	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	12	0	0	-	-	-	-
741212	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	84	0	5	70	0	15	-14
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	468	0	28	464	0	40	-4
811108	Operat. maszyn urabiających i ładujących	-	-	-	1	0	0	-
811190	Pozostali górnicy podziemni i odkrywzkowi eksploatacji złóż	48	0	0	36	0	6	-12
811203	Operator maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej węgla	31	0	0	58	0	1	27
811204	Operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych	1	0	0	1	0	0	0
811290	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki kopalin	-	-	-	1	0	0	-
811304	Wiertacz studni	-	-	-	1	0	0	-
811305	Wiertacz	24	2	2	4	0	1	-20
811390	Pozostali operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	8	0	0	1	0	0	-7
834302	Maszynista górniczych maszyn wyciągowych	55	0	15	40	0	10	-15
931101	Robotnik górniczy dołowy	415	0	69	241	0	30	-174
931102	Robotnik naziemny w górnictwie	10	0	0	9	9	0	-1
Razem		1 313	2	152	999	9	115	-314

¹⁴ W załączniku 3 za 2020 r. oraz załącznik 1 za 2021 r. każde wolne miejsce pracy i miejsce aktywizacji zawodowej zgłoszone przez pracodawcę powinno zostać przypisane do odpowiedniego symbolu zawodu zgodnie z wykazem zawodów.

10.3 Sytuacja na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym w perspektywie do 2025 roku w opiniach przedsiębiorców¹⁵ - badanie sondażowe WUP w Katowicach

WUP w Katowicach zrealizował w 2021 r. badanie sondażowe pt. „Sytuacja na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym w perspektywie do 2025 roku w opiniach przedsiębiorców”. Celem badania była diagnoza śląskiego rynku pracy wśród przedsiębiorców z województwa śląskiego zgodnie z warstwowo-losowym doбором próby według sektorów gospodarki (sekcji PKD) i wielkości przedsiębiorstwa z uwzględnieniem podziału na subregiony. Założoną próbę badawczą stanowiło 14 828 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w województwie śląskim (tj. 3,0% z 494 282 ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na koniec 2020 r. – dane GUS). W badaniu sondażowym (ilościowym) w stosunku do założonej próby badawczej, wzięły udział 14 952 podmioty gospodarcze tj. o 124 więcej niż zakładano, co nie odbiega od założeń pierwotnych i rozkładu próby ze względu na sektory gospodarki (sekcje PKD), subregiony oraz wielkość przedsiębiorstwa. Wśród badanych przedsiębiorców wyodrębniono firmy okołogórniczne, tj. takie, których przedstawiciele subiektywnie uznali zależność funkcjonowania swoich firm od branży górniczej. W związku z tym podgrupę badawczą stanowiło **1 291** podmiotów, których struktura przedstawia się następująco:

- **według wielkości zatrudnienia** – wśród firm okołogórnicznych, najwięcej jest małych przedsiębiorstw tj. 45,4% badanych. Średnie podmioty stanowią 31,1%, a mikroprzedsiębiorstwa 11,1%. Najmniejszą grupę stanowią duże firmy 4,4% oraz jednoosobowe działalności gospodarcze 8,1% badanej podgrupy.
- **według sektorów gospodarki** – zdecydowana większość respondentów prowadziła działalność biznesową w usługach (78,0%), przy czym co drugi w sektorze usług rynkowych (46,9%), a co trzeci w sektorze usług nierynkowych (31,1%). W sektorze przemysłowym działalność prowadziła, co piąta firma (19,8%), a podmioty z sektora rolniczego stanowiły zaledwie 2,2% przedsiębiorstw omawianej subpopulacji.
- **według siedziby firmy** – niemal połowa wszystkich firm okołogórnicznych była zlokalizowana w Subregionie Centralnym (46,9%), co czwarta w Subregionie Południowym (23,5%), a co siódma w Subregionie Zachodnim lub Północnym (odpowiednio: 15,3%; 14,3%). Koncentracja firm okołogórnicznych w Subregionie Centralnym wynika z lokalizacji kopalń węgla kamiennego na Śląsku.

Wnioski z badania

Skutki pandemii koronawirusa dla funkcjonowania przedsiębiorstw okołogórnicznych w województwie śląskim w perspektywie 2022 r.

- niemal połowa przedsiębiorców z firm okołogórnicznych z każdego subregionu województwa śląskiego prognozuje, że skutki pandemii COVID-19 dla funkcjonowania ich firm w 2022 r. będą negatywne (47,5%). Takie deklaracje składa bez względu na wielkość firmy większość respondentów z sektora rolniczego i połowa z pozostałych sektorów gospodarki.
- 21,6% przedsiębiorców subpopulacji uznało, że skutki pandemii będą miały pozytywny wpływ na funkcjonowanie ich firm. Wraz z wielkością zatrudnienia rośnie optymizm respondentów, najczęściej pozytywny wpływ deklarują średnie firmy 26,6% i duże 24,6%. Tak prognozowali głównie przedsiębiorcy z sektora usług nierynkowych oraz z Subregionu Północnego,
- brak wpływu dla funkcjonowania przedsiębiorstw zadeklarował co czwarty uczestnik badania (22,9%), zwłaszcza z mikroprzedsiębiorstw i dużych firm oraz w sektorze przemysłowym i usług rynkowych, a także w Subregionie Zachodnim.

¹⁵<https://wupkatowice.praca.gov.pl/documents/162604/11336330/Synteza%20wyników%20Badania%20sondażowego.pdf/55747a96-3de0-4fa3-82d1-961cba40b794>

Sytuacja ekonomiczna badanych przedsiębiorstw okołogórnicznych w województwie śląskim w perspektywie 2022 r. pod względem:

poziomu inwestycji

- utrzymanie inwestycji na poziomie jak w roku 2021 deklaruje 42,4% przedsiębiorców głównie z mikroprzedsiębiorstw i jednoosobowych podmiotów. Taki sam poziom utrzymania inwestycji deklaruje najwięcej firm z sektora przemysłowego i usług rynkowych, a także z Subregionu Zachodniego i Centralnego,
- niezależnie od wielkości zatrudnienia spadek poziomu inwestycji deklaruje co czwarty pracodawca (28,0%). Tak odpowiadają głównie przedstawiciele firm z sektora rolniczego oraz z Subregionu Południowego,
- wzrost poziomu inwestycji prognozuje tylko co szósty respondent (17,6%), przy czym optymizm przedsiębiorców rośnie wraz z wielkością zatrudnienia, głównie w Subregionie Południowym i Północnym. Najrzadziej wzrost poziomu inwestycji prognozują przedsiębiorcy z sektora rolniczego, jest to zaledwie 10,7% badanych.

Zdaniem przedsiębiorców okołogórnicznych średni spadek poziomu inwestycji w ich firmach wyniesie 5,8%, a średni wzrost 11,4%. W związku z tym poziom inwestycji zdaniem śląskich przedsiębiorców z firm okołogórnicznych w 2022 r. będzie per saldo większy o 5,6 p. proc. niż w roku 2021.

popytu na produkty/usługi

- utrzymanie się popytu na produkty/usługi firm na tym samym poziomie jak w roku 2021 deklaruje 41,4% respondentów. Przede wszystkim są to mikroprzedsiębiorcy, firmy z sektora przemysłowego i usług rynkowych,
- spadek popytu na produkty/usługi firm deklaruje, co czwarty respondent zwłaszcza z małych przedsiębiorstw oraz jednoosobowych podmiotów, a także z sektora rolniczego oraz z Subregionu Zachodniego,
- wzrost popytu na produkty/usługi firm prognozuje 23,8% przedsiębiorców okołogórnicznych bez względu na sektor gospodarki, przy czym im większa firma tym bardziej rośnie optymizm respondentów zwłaszcza w Subregionie Południowym.

płynności finansowej

- utrzymanie płynności finansowej na tym samym poziomie jak w roku 2021 deklaruje, co trzeci respondent (38,7%) bez względu na wielkość zatrudnienia, sektor gospodarki oraz lokalizację firmy,
- zagrożenie płynności finansowej firm deklaruje 19,1% uczestników podgrupy badawczej. Taką odpowiedź wskazują głównie przedsiębiorcy z małych i średnich firm oraz z sektora rolniczego. O płynność finansową najbardziej obawiają się właściciele firm zlokalizowanych w Subregionie Północnym (23,9%),
- brak zagrożenia płynności finansowej firm prognozuje, co trzeci respondent (31,1%). Rozkład odpowiedzi ze względu na wielkość zatrudnienia i sektor gospodarki jest równomierny. Największy odsetek optymistów notuje się w Subregionie Południowym i Zachodnim.

Prognozowana sytuacja zatrudnieniowa w badanych przedsiębiorstwach okołogórnicznych w województwie śląskim w perspektywie 2022 r.

Sytuacja zatrudnieniowa w śląskich przedsiębiorstwach okołogórnicznych

- połowa przedsiębiorców uważa, że w 2022 r. zatrudnienie w ich firmach pozostanie na tym samym poziomie jak w 2021 r., przy czym im mniejsza firma tym wyższy odsetek takich odpowiedzi. Sektor gospodarki i siedziba firmy nie wpływają znacząco na deklaracje respondentów,
- 20,8% respondentów przewiduje wzrost zatrudnienia w 2022 r., przy czym im większa firma tym wyższy odsetek takich deklaracji. W przypadku jednoosobowych działalności gospodarczych oznacza to, że w 2022 r. zmieni się ich status. Wzrost liczby miejsc pracy prognozowany jest przede wszystkim w Subregionie Północnym oraz w trzech sektorach gospodarki: usług rynkowych, usług nierynkowych oraz przemysłowym,

- bez względu na wielkość firmy 12,2% uczestników badania przewiduje spadek zatrudnienia w 2022 r. Redukcja zatrudnienia może dotyczyć głównie przedsiębiorstw z sektora rolniczego oraz z Subregionu Południowego.

Zdaniem przedsiębiorców okołogórniczych średni szacowany spadek poziomu zatrudnienia wyniesie w 2022 r. 8,8%, a średni wzrost 9,6%. Z tego wynika, iż poziom zatrudnienia w firmach okołogórniczych w 2022 r. będzie wyższy per saldo o 0,8 p. proc. w stosunku do roku 2021.

Stanowiska pracy na których w perspektywie 2022 r. planowany jest spadek/wzrost zatrudnienia

W 2022 roku przewidywana redukcja zatrudnienia w firmach okołogórniczych może dotyczyć trzech wielkich grup zawodów, wzrost dwóch, a względna równowaga¹⁶ czterech.

Spadek w zatrudnieniu (tzn. różnica na rzecz spadku między planowanymi zwolnieniami a przyjęciami do pracy) prognozowany jest wśród:

- **pracowników biurowych** (13,1 p. proc.) – W ramach tej grupy wielkiej pracodawcy przewidują zwolnienia i zatrudnienia na następujących stanowiskach: fakturzystka, asystentka dyrektora, pracownik obsługi biura, asystent ds. księgowości, pracownik call center, pracownik działu kadr, sekretarka, bukmacher,
- **pracowników wykonujących prace proste** (10,3 p. proc.) – Pracodawcy zamierzają zwalniać i zatrudniać pracowników na następujących stanowiskach pracy: sprzątaczką, konserwator, sortowacz, pracownik fizyczny,
- **operatorów i monterów maszyn i urządzeń** (6,0 p. proc.) – Pracodawcy przewidują zwolnienia i zatrudnienia w następujących zawodach: operator CNC, kierowca kat. B, C, kierowca operator wózka jezdniowego, tokarz.

W 2022 r. wzrost w zatrudnieniu (tzn. różnica na rzecz wzrostu między planowanymi zwolnieniami, a przyjęciami do pracy) prognozowany jest wśród:

- **robotników przemysłowych i rzemieślników** (17,1 p. proc.) – Pracodawcy zamierzają zwalniać i zatrudniać m.in. mechaników maszyn, monterów, mechatroników, stolarzy, spawaczy, serwisantów, elektryków, ślusarzy, elektromonterów,
- **przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników** (4,8 p. proc.) – Wśród pracowników przewidzianych do zwolnienia lub zatrudnienia są m.in. kierownicy różnego szczebla, dyrektorzy, menadżerowie.

Względna równowaga między spadkiem a wzrostem zatrudnienia na poziomie grup wielkich przewidywana jest wśród: *specjalistów; pracowników usług i sprzedawców; techników i innego średniego personelu; rolników, ogrodników, leśników i rybaków.*

W prognozie zatrudnienia na 2022 r. ponad połowa przedsiębiorców z firm okołogórniczych przewidujących wzrost zatrudnienia na wskazanych przez siebie stanowiskach pracy deklaruje, że kandydaci do pracy mogą pochodzić z branży górniczej (63,2%). Zatrudnieniem takich osób są zainteresowani pracodawcy bez względu na wielkość zatrudnienia, sektor gospodarki i siedzibę firmy.

Prognoza rozwoju i zatrudnienia w perspektywie 2025 r. w badanych przedsiębiorstwach okołogórniczych w województwie śląskim z uwzględnieniem planowanych działań w związku z restrukturyzacją górnictwa.

Planowane działania przez przedsiębiorców z firm okołogórniczych w 2022 r. w związku z restrukturyzacją górnictwa

- w perspektywie 2022 r. niemal połowa badanych nie zamierza zmieniać/modyfikować profilu swojej firmy (49,4%). Są to przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa i jednoosobowe

¹⁶ Do kategorii „względna równowaga” zakwalifikowano te grupy zawodów, w których różnica między spadkiem a wzrostem zatrudnienia była równa lub mniejsza niż 3 punkty procentowe, co jest związane z założoną liczebnością próby badawczej i przyjęciem błędu maksymalnego na poziomie 1%.

działalności gospodarcze, firmy z sektora przemysłowego i usług rynkowych oraz firmy mające siedzibę w Subregionie Zachodnim,

- 14,4% uczestników badania zamierza/rozważa całkowitą zmianę profilu swojej firmy. Deklaracje takie składają głównie przedsiębiorcy z dużych firm oraz z sektora rolniczego. Przebranżowienie planują głównie respondenci z Subregionu Południowego,
- co piąty respondent zamierza/rozważa modyfikację prowadzonej działalności (21,6%). Bez względu na sektor gospodarki. Takie działania zamierzają podjąć przede wszystkim przedsiębiorcy ze średnich i dużych firm oraz przedsiębiorstwa zlokalizowane w Subregionie Północnym,
- 14,5% respondentów deklaruje, że już podjęło działania zmierzające do całkowitej zmiany lub modyfikacji profilu swojej firmy. Deklaracje takie składają najczęściej przedsiębiorcy ze średnich i małych firm, najczęściej z sektora rolniczego oraz z Subregionu Południowego i Centralnego.

Plany rozwoju przedsiębiorstw okologicznych w perspektywie 2025 r.

- zdaniem prawie co drugiego przedsiębiorcy, jego firma w perspektywie 2025 r. znajdzie się w fazie dojrzałości tzw. stabilizacji (44,3%). Takie opinie wyraża większość respondentów głównie w sektorze przemysłowym, niezależnie od wielkości zatrudnienia i siedziby firmy,
- 21,1% uczestników badania uważa, że jego przedsiębiorstwo czeka rozwój i będzie w fazie wzrostu. Takie zdanie wyraża najwięcej mikroprzedsiębiorców oraz firmy z sektora rolniczego. Najwięcej badanych z Subregionu Północnego i Południowego spodziewa się rozwoju,
- 15,3% ankietowanych uważa, że jego firma będzie w fazie schyłku tzw. spadku. Częściej taką opinię wyrażają przedsiębiorcy z dużych firm oraz z sektora rolniczego. Na odpowiedzi nie miała wpływu lokalizacja przedsiębiorstwa.

Grupa respondentów niepotrafiących przewidzieć sytuacji swojej firmy w perspektywie 2025 r. stanowi jedną piątą badanej populacji (19,4%). Największy problem z oceną przyszłej sytuacji swojej firmy mieli przedsiębiorcy z jednoosobowych podmiotów. Biorąc pod uwagę sektory gospodarki aż 25,4% przedsiębiorców sektora usług nierynkowych i 21,4% z sektora rolniczego nie potrafiło określić sytuacji swojej firmy w przyszłości.

Prognoza rozwoju przedsiębiorstw okologicznych w perspektywie 2025 r. a przewidywane działania w 2022 r. w związku z restrukturyzacją sektora górnictwa w województwie śląskim

Biorąc pod uwagę przewidywany przez przedsiębiorców z branży okologicznej rozwój ich firm w perspektywie do 2025 r. oraz nieuchronną restrukturyzację producentów węgla kamiennego zainteresowało nas, jakie działania już podjęli lub zamierzają podjąć w najbliższym czasie, tj. 2022 r. celem utrzymania swoich firm na rynku:

- respondenci przewidujący fazę wzrostu (rozwoju) dla swoich przedsiębiorstw, w większości nie zamierzają w najbliższym czasie, tj. w 2022 r. podejmować żadnych działań podyktowanych restrukturyzacją sektora górnictwa, których celem jest zmiana lub modyfikacja profilu firmy (55,1%). Co piąty (19,1%) zamierza/rozważa modyfikację profilu firmy, a co ósmy całkowitą jego zmianę (13,2%). Przedsiębiorcy, którzy podjęli już kroki celem całkowitej zmiany/modyfikacji profilu firmy stanowili 12,5%,
- wśród przedsiębiorców prognozujących stabilizację (fazę dojrzałości) w swoich firmach obserwuje się podobną sytuację. Mimo zależności działalności przedsiębiorstwa od sektora górnictwa i jego transformacji, ponad połowa respondentów nie planuje podejmować działań zmierzających do zmiany/modyfikacji profilu firmy w 2022 r. (52,8%), co piąty zamierza/rozważa modyfikację, a co siódmy całkowitą zmianę profilu firmy (odpowiednio: 21,7%; 13,5%). Jednocześnie 12,0% przedsiębiorców już podjęło działania zmierzające do całkowitej zmiany profilu firmy lub jego modyfikacji,
- wśród respondentów prognozujących dla swoich firm fazę schyłku (spadku) 28,9% deklaruje, iż w 2022 r. nie podejmie działań zmierzających do zmiany/modyfikacji profilu firmy i co czwarty zamierza/rozważa modyfikację profilu firmy (26,9%) lub całkowitą jego zmianę (24,9%). Jednocześnie, 19,3% ankietowanych już podjęło działania zmierzające do całkowitej zmiany profilu firmy lub jego modyfikacji.

Z analizy danych wynika, że zdecydowanie więcej przedsiębiorców prognozujących spadek niż wzrost lub stabilizację rozwoju swoich firm w perspektywie 2025 r., ocenia realnie zagrożenia związane z restrukturyzacją sektora górnictwa podejmując odpowiednie działania celem

utrzymania się na rynku (całkowita zmiana/modyfikacja profilu firmy) już w roku 2021 oraz planując je w kolejnym.

Prognoza zatrudnienia w przedsiębiorstwach okologicznych w perspektywie 2025 r.

- 30,8% przedsiębiorców uważa, że w perspektywie do 2025 r. sytuacja zatrudnieniowa w jego firmie nie zmieni się, tj. pozostanie na tym samym poziomie jak w 2021 r. Deklaracje takie składają głównie respondenci z mikroprzedsiębiorstw i jednoosobowych podmiotów, z sektora przemysłowego i rolniczego, niezależnie od lokalizacji firmy,
- 23,6% uczestników badania prognozuje, że zatrudnienie w jego firmie w perspektywie 2025 r. będzie się zmniejszać. Opinie takie wyrażają przede wszystkim respondenci ze średnich i małych firm, z sektora usług nierynkowych i rynkowych, niezależnie od lokalizacji przedsiębiorstwa,
- zwiększenie zatrudnienia w perspektywie 2025 r. prognozuje 24,7% ankietowanych, przede wszystkim z dużych i małych firm, bez względu na sektor gospodarki oraz siedzibę firmy.

Nie potrafi przewidzieć sytuacji zatrudnieniowej w swojej firmie w perspektywie 2025 r. aż co piąty przedsiębiorca, zwłaszcza z jednoosobowej działalności gospodarczej, z sektora usług nierynkowych niezależnie od lokalizacji firmy.

Prognoza rozwoju przedsiębiorstw okologicznych a zatrudnienie w perspektywie 2025 r.

- przedsiębiorcy, którzy przewidują w perspektywie 2025 r. fazę wzrostu (rozwoju) dla swoich firm deklarują, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie jak w roku 2021 lub będzie wzrastać (odpowiednio: 42,0%; 42,4%). Natomiast 15,6% twierdzi, że zapotrzebowanie na pracowników będzie maleć,
- wśród respondentów przewidujących etap stabilizacji (dojrzałości) dla swoich firm największy odsetek odpowiedzi dotyczy pozostawienia zatrudnienia na takim samym poziomie jak w roku 2021 (43,6%). Natomiast 27,7% przedsiębiorstw deklaruje zmniejszenie, a 28,7% zwiększenie zatrudnienia,
- w przypadku przewidywania fazy schyłkowej (spadku) dla rozwoju swoich firm, ponad połowa respondentów będzie zmniejszać zatrudnienie (51,7%), 28,7% będzie je zwiększać, a co piąty pozostawi je na obecnym poziomie.

11. Podsumowanie

Przedstawione w opracowaniu informacje dotyczące sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim, prezentowane w układzie powiatów pozwoliły opisać cechy charakterystyczne rejestrowanego bezrobocia oraz zjawiska zachodzące na śląskim rynku pracy.

W 2021 r. rynek pracy nadal zmagał się ze skutkami pandemii COVID-19, której wpływ na życie społeczne i gospodarkę był widoczny także w statystykach bezrobocia rejestrowanego. Mimo kolejnego roku pandemii, od marca 2021 r. w naszym województwie obserwuje się systematyczny spadek bezrobocia, na co wpływ miało przede wszystkim wycofywanie obostrzeń gospodarczych. Celem polityki gospodarczej rządu w obliczu pandemii, zarówno w 2020 jak i 2021 roku, była przede wszystkim ochrona miejsc pracy poprzez dofinansowanie przedsiębiorstw w ramach Tarczy Antykryzysowej obsługiwanej przez wojewódzkie oraz powiatowe urzędy pracy.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2021 r. wyniosła 76 324 osoby. W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Na koniec 2021 roku najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Sosnowcu (4,3 tys. osób), w Katowicach i Częstochowie (po 3,9 tys. osób). Na przeciwnym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (479 osób), Świętochłowice (594 osoby) oraz Żory (810 osób).

Według stanu na 31.12.2021 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowane były 41 782 kobiety, co stanowiło 54,7% ogółu bezrobotnych. W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 8 069 osób, tj. o 16,2%, a ich udział wśród całej populacji bezrobotnych w ciągu roku zmniejszył się zaledwie o 0,1 p. proc. Na przestrzeni 2021 roku, w ujęciu miesięcznym, najniższy poziom bezrobocia wśród kobiet odnotowano w grudniu (41 782 osoby), a najwyższy w lutym (52 552 osoby).

Jednym ze wskaźników obrazujących sytuację na rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego. W Śląskiem według stanu na 31.12.2021 r. wskaźnik ten wyniósł 4,2% (kraj 5,4%). W ujęciu rocznym w województwie wartość stopy bezrobocia zmniejszyła się o 0,7 p. proc. W końcu grudnia 2021 r. najniższą stopę bezrobocia odnotowano w Katowicach i wynosiła ona 1,8%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 8,4%.

W 2021 r. w populacji śląskich bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed zarejestrowaniem się w urzędach pracy. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących na koniec grudnia 2021 r. wynosiła 68 139 osób, tj. 89,3% ogółu bezrobotnych (w 2020 r. 81 104 osoby, tj. 89,1%).

W końcu roku prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadało 9,9 tys. osób, tj. 12,9% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców zmniejszyła się o 4,9 tys. osób, a procentowy udział osób pobierających zasiłek spadł o 3,4 p. proc. (31.12.2020 r. – 14,8 tys., tj. 16,3% ogółu). Sytuacja powiatów w opisywanym aspekcie jest zróżnicowana. Według stanu na 31.12.2021 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w powiecie bieruńsko – lędzińskim (19,2%), powiecie żywieckim (18,6%), Tychach (18,2%) oraz powiecie bielskim (18,1%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w Mysłowicach (8,3%), w powiecie tarnogórskim (9,3%) oraz w Piekarach Śląskich (9,4%).

W Śląskiem większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (58 047 osób, tj. 76,1%). W końcu grudnia 2021 r., tylko co czwarty bezrobotny zarejestrowany w powiatowych urzędach pracy województwa był mieszkańcem terenów wiejskich (18 277 osób, tj. 23,9%).

W ciągu roku w województwie liczebność osób długotrwale bezrobotnych zwiększyła się o 1,3 tys., do poziomu 39,1 tys. Udział tej subpopulacji w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych zwiększył się o 9,7 p. proc., z 41,5% w grudniu 2020 r. do 51,2% w końcu 2021 r. Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (22,3 tys. pań, tj. 57,1% w grudniu 2021 r., wobec 22,2 tys. osób, tj. 58,8% w grudniu 2020 r.). Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2021 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Sosnowcu (2,4 tys. osób) i Bytomiu (2,2 tys. osób). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotyczył powiatu bieruńsko – lędzińskiego (207 osób) oraz miasta Świętochłowice (281 osób).

Zbiorowość bezrobotnych poniżej 30 roku życia według stanu na 31.12.2021 r. liczyła w województwie śląskim 15,8 tys. osób, co stanowiło 20,7% wszystkich osób zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 29 lat spadła aż o 5 615 osób (tj. o 26,3%).

W końcu grudnia 2021 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 21,6 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 28,3% ogółu wszystkich zaewidencjonowanych (rok wcześniej analogiczny odsetek był na niższym poziomie - 26,9%). Biorąc pod uwagę kryterium procentowego udziału grupy 50+ wśród ogółu zaewidencjonowanych, w końcu 2021 r. problem braku pracy w tej grupie widoczny był głównie w Częstochowie (32,8%), Chorzowie (32,7%) oraz powiecie żywieckim (31,9%). Bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było w Żorach (18,8%), powiecie wodzisławskim (23,1%) oraz w Jastrzębiu – Zdroju (23,4%).

Na koniec 2021 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było niemal 6,0 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych. W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2020 r. liczebność tej kategorii wzrosła o 436 osób (tj. 7,9%). Udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu zaewidencjonowanych wzrósł z 6,1% w grudniu 2020 r. do 7,8% w grudniu 2021 r.

Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki to według stanu na koniec grudnia 2021 r. 1 879 osób, tj. 2,5% ogółu zarejestrowanych (31.12.2020 r. – 3,0%). W stosunku do 2020 r. liczebność tej kategorii spadła o 848 osób, tj. o 31,1%. Wśród bezrobotnych absolwentów, tak jak do tej pory, dominowały kobiety – 54,4%. Sytuacja bezrobotnych absolwentów na lokalnym rynku pracy pozostała stabilna i zbliżona do tej z roku poprzedniego.

Według stanu na koniec 2021 roku bezrobotni z wyższym wykształceniem (11,1 tys. osób) stanowili 14,5% ogółu zarejestrowanych (przed rokiem 15,1%). W ciągu roku liczba bezrobotnych o potencjalnie najwyższych kwalifikacjach spadła o 2,6 tys. Bezrobotni z wykształceniem średnim policealnym i zawodowym stanowili 22,5% ogółu zarejestrowanych (31.12.2021 r. – 17,2 tys. osób).

W ciągu roku liczebność tej kategorii zmniejszyła się o 3,2 tys. osób. Według stanu na 31 grudnia 2021 roku bez pracy pozostawało 8,2 tys. bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Osoby z opisywanej kategorii stanowiły 10,7% ogółu (rok wcześniej 10,8%). Liczba bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym wynosiła 19,0 tys. osób (tj. 24,9% ogółu). W ujęciu rocznym obserwujemy spadek bezrobotnych tej kategorii o 3,8 tys. osób (tj. o 16,7%). Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowili 27,3% ogółu zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba osób tej kategorii zmniejszyła się o 3,4 tys. Bezrobotni z najniższym poziomem wykształcenia są relatywnie częściej narażeni na trwałe bezrobocie. W tej subpopulacji 46,5% pozostaje bez pracy nieprzerwanie ponad 12 miesięcy.

Na przestrzeni 2021 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 111 967 osób, czyli o 19 604 mniej niż rok wcześniej, tj. o 14,9% (2020 r. – 131 571 osób).

W grudniu 2020 r. oraz styczniu i lutym 2021 r. widoczna była jeszcze tendencja wzrostowa bezrobocia w województwie śląskim. Natomiast od marca 2021 r. obserwowana jest przewaga osób, które wyrejestrowywały się z powiatowych urzędów pracy w stosunku do napływu bezrobotnych, co przełożyło się również na systematyczny spadek stopy bezrobocia w regionie (największy odpływ bezrobotnych odnotowano we wrześniu 2021 r. – 13 356 osób).

Od stycznia do grudnia 2021 r. z rejestrów wyłączono 126 675 bezrobotnych, tj. o 19 615 osób więcej niż rok wcześniej (18,3%; 2020 r. – 107 060 osób). Z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu wyłączono 21 149 osób, rok wcześniej ich liczba była niższa o 6 479 osób (w 2020 roku z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia subsydiowanego, szkoleń, staży, przygotowania zawodowego dorosłych oraz prac społecznie użytecznych wyłączono 14 670 osób).

Od stycznia do grudnia 2021 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 162,5 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, czyli o 38,3 tys. więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (2020 r. – 124,2 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej). W 2021 r. do śląskich urzędów pracy zgłoszone zostały 16 864 oferty pracy subsydiowanej, tj. 10,4% wszystkich zgłoszonych ofert.

W 2021 roku w województwie śląskim planowano objąć zwolnieniami grupowymi 2 339 osób, tj. o 4 595 osób mniej niż w 2020 roku (6 934 osoby). Należy podkreślić, iż nie wszystkie zapowiedzi zwolnień grupowych są przez pracodawców w pełni realizowane. Na podstawie wcześniejszych zgłoszeń, w ciągu roku w ramach zwolnień grupowych pracę utraciło 1 866 pracowników.

W 2021 r. pracodawcy w województwie śląskim złożyli do powiatowych urzędów pracy 167,1 tys. oświadczeń o zamiarze zatrudnienia obcokrajowca, tj. o 33,5 tys. więcej niż w roku poprzednim. Województwo śląskie jest szóstym z województw o tak wysokiej liczbie zatrudnianych cudzoziemców.

W ostatniej części opracowania przedstawiono aktualną sytuację w górnictwie na podstawie danych statystycznych oraz wyników badań własnych.

Ciągła obserwacja wybranych zagadnień dotyczących zjawiska bezrobocia i zmieniającego się rynku pracy jest niezbędna. Patrząc na rok 2021 i wskaźniki dotyczące bezrobocia w województwie śląskim można mówić o stabilizacji na rynku pracy, zaburzonej wcześniej nieco przez pandemię.

12. Spis tabel

TABELA 1 PRACUJĄCY (FAKTYCZNE MIEJSCE PRACY) WEDŁUG SEKCJI. STAN 31.12.2020 R.....	4
TABELA 2 LICZBA PRACUJĄCYCH PRZYPADAJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW, STAN 31.12. (USZEREGOWANO MALEJĄCO, WEDŁUG OSTATNIEJ KOLUMNY)	5
TABELA 3 PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W 2021 R.....	5
TABELA 4 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W 2021 R.	7
TABELA 5 STOPA BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH KWARTAŁACH 2021 R.....	8
TABELA 6 WYBRANE WSKAŹNIKI BADAŃ EKONOMICZNEGO LUDNOŚCI W IV KWARTALE 2021 R.....	9
TABELA 7 DYNAMIKA SPADKU LICZBY BEZROBOTNYCH W POWIATACH (2020 R. – 2021 R.).....	10
TABELA 8 LICZBA OSÓB REJESTRUJĄCYCH SIĘ W ŚLĄSKICH URZĘDACH PRACY W LATACH 2020 I 2021 R.....	12
TABELA 9 GŁÓWNE PRZYCZYNY ODPLYWU Z BEZROBOCIA – BEZROBOTNI OGÓŁEM ORAZ BEZROBOTNE KOBIECY	13
TABELA 10 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIECY WEDŁUG WIEKU, STAN NA KONIEC GRUDNIA	15
TABELA 11 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIECY WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN NA KONIEC GRUDNIA	16
TABELA 12 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIECY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, STAN NA KONIEC GRUDNIA	16
TABELA 13 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIECY WEDŁUG STAŻU PRACY, STAN NA KONIEC GRUDNIA	17
TABELA 14 BEZROBOTNE KOBIECY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA ŚLĄSKIM RYNKU PRACY, STAN NA KONIEC GRUDNIA	18
TABELA 15 PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA W 2021 R. – NAPŁYW I ODPLYW KOBIECY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM ORAZ LICZBA WYŁĄCZEŃ Z TYTUŁU PODJĘCIA PRACY.	19
TABELA 16 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA TERENACH WIEJSKICH WEDŁUG PŁCI	20
TABELA 17 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA TERENACH WIEJSKICH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA	20
TABELA 18 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG WIEKU, STAN 31.12.....	21
TABELA 19 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG STAŻU PRACY, STAN 31.12.....	21
TABELA 20 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, STAN 31.12.	21
TABELA 21 BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY W 2021 R.	22
TABELA 22 LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU	23
TABELA 23 LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA	24
TABELA 24 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG STAŻU PRACY	25
TABELA 25 STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY	25
TABELA 26 BEZROBOTNI W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI, STAN 31.12.	26
TABELA 27 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO, PONAD 20 ABSOLWENTÓW WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.	27
TABELA 28 STRUKTURA BEZROBOTNYCH W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI.....	28
TABELA 29 LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW	28
TABELA 30 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 300 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 5 – PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY.....	29
TABELA 31 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 300 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 7 – ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	30
TABELA 32 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 200 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 3 – TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	30
TABELA 33 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 200 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 9 – PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	31
TABELA 34 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 100 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 2 – SPECJALIŚCI	31
TABELA 35 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 100 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 8 – OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ.....	32
TABELA 36 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO PONAD 100 OSÓB WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.; WIELKA GRUPA ZAWODÓW 4 – PRACOWNICY BIUROWI	32
TABELA 37 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI O NAJWIĘKSZEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH	33
TABELA 38 LICZBA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	34

TABELA 39 BEZROBOTNI PONIŻEJ 30 ROKU ŻYCIA, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	34
TABELA 40 BEZROBOTNI PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	35
TABELA 41 DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	36
TABELA 42 BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	37
TABELA 43 BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI, STAN W KOŃCU MIESIĄCA.....	38
TABELA 44 BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY	39
TABELA 45 WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ	40
TABELA 46 LICZBA WOLNYCH MIEJSC PRACY I MIEJSC AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODOWYCH	41
TABELA 47 RANKING ZAWODÓW/SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH W 2021 R. ZGŁOSZONO DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY NAJWIĘKSZĄ LICZBĘ INFORMACJI O WOLNYCH MIEJSCACH PRACY I MIEJSCACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ (UWZGLĘDNIONO TYLKO TE ZAWODY, W KTÓRYCH ZGŁOSZONO WIĘCEJ NIŻ 1000 OFERT PRACY)	42
TABELA 48 WYŁĄCZENI Z TYTUŁU ROZPOCZĘCIA SZKOLENIA W STOSUNKU DO OGÓLNEJ LICZBY BEZROBOTNYCH W PODZIALE NA PŁEĆ	44
TABELA 49 PROGRAMY STAŻOWE W LATACH 2020 - 2021	44
TABELA 50 WYBRANE FORMY WYŁĄCZEŃ Z EWIDENCJI BEZROBOTNYCH W 2021 R.....	49
TABELA 51 LICZBA BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU	50
TABELA 52 WYDATKI Z FP W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W LATACH 2020 – 2021.....	51
TABELA 53 WYDATKI NA WYBRANE AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU.....	52
TABELA 54 WYDATKI NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA DOTYCZĄCE BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA ORAZ POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA.....	52
TABELA 55 WYDATKI W RAMACH KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO.....	53
TABELA 56 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W 2020 I 2021 ROKU W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH.....	56
TABELA 57 LICZBA WYDANYCH ZEZWOLEŃ NA PRACĘ SEZONOWĄ WEDŁUG OBYWATELSTWA CUDZOZIEMCA. 58	
TABELA 58 PRACUJĄCY OGÓLEM, W TYM W SEKCJI B GÓRNICZTWO I WYDOBYWANIE W POLSCE I NA ŚLĄSKU 59	
TABELA 59 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI W ZAWODACH GÓRNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM NA KONIEC 2020 I 2021 ROKU	60
TABELA 60 WOLNE MIEJSCA PRACY I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ ZGŁOSZONE W ZAWODACH GÓRNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2020 I 2021 ROKU	61

13. Spis wykresów

WYKRES 1 PRACUJĄCY (FAKTYCZNE MIEJSCA PRACY). STAN 31.12. (W TYS. OSÓB).....	3
WYKRES 2 DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE 2015 = 100.....	6
WYKRES 3 WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG GRUP WIEKU W III KWARTALE 2021 R.	7
WYKRES 4 WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG GRUP WIEKU W III KWARTALE 2021 R.	8
WYKRES 5 WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA POZIOM WYKSZTAŁCENIA W III KWARTALE 2021 R.	8
WYKRES 6 LICZBA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM – STAN NA KONIEC MIESIĄCA	9
WYKRES 7 LICZBA BEZROBOTNYCH ORAZ STOPA BEZROBOCIA W POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WG STANU NA KONIEC GRUDNIA 2021 R.....	11
WYKRES 8 WYKRES NAPŁYW I ODPIŁYW BEZROBOTNYCH OD GRUDNIA 2020 DO GRUDNIA 2021 - OGÓLEM ..	12
WYKRES 9 BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, STAN NA KONIEC DANEGO MIESIĄCA 2021 R.	14
WYKRES 10 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEC WŚRÓD OGÓŁU ZAREJESTROWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA WIEK, STAN 31.12.2021 R.....	15
WYKRES 11 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEC WŚRÓD OGÓŁU ZAREJESTROWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA POZIOM WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2021 R.	16
WYKRES 12 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEC WŚRÓD OGÓŁU ZAREJESTROWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY, STAN 31.12.2021 R.	17
WYKRES 13 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEC WŚRÓD OGÓŁU ZAREJESTROWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA STAŻ PRACY, STAN 31.12.2021 R.....	18
WYKRES 14 ZWOLNIENIA GRUPOWE DOKONANE W 2021 R. WEDŁUG POWIATÓW (W OSOBACH)	23
WYKRES 15 BEZROBOTNI ABSOLWENCI SZKÓŁ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2021 R. ...	27

WYKRES 16 BEZROBOTNI PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2021 R.	35
WYKRES 17 STRUKTURA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2021 R..	36
WYKRES 18 STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG STAŻU PRACY WŚRÓD OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA, STAN 31.12.2021R.	38
WYKRES 19 PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, STAN NA KONIEC II PÓŁROCZA 2021 R. (N= 5 979 BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH).....	39
WYKRES 20 LICZBA WOLNYCH MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ W 2021 ROKU (DANE W TYSIĄCACH).....	40
WYKRES 21 STRUKTURA OFERT WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODOWYCH W 2021 R.....	41
WYKRES 22 LICZBA OSÓB, KTÓRE ROZPOCZĘŁY SZKOLENIA ZORGANIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2021 R.....	43
WYKRES 23 LICZBA OSÓB, KTÓRE ROZPOCZĘŁY PRACE INTERWENCYJNE INICJOWANE I FINANSOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2021 R.....	46
WYKRES 24 LICZBA OSÓB, KTÓRE PODJĘŁY ZATRUDNIENIE W RAMACH ROBÓT PUBLICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2021 R.....	47
WYKRES 25 DOTACJE NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PRYZNANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2021 R.....	47
WYKRES 26 REFUNDOWANE MIEJSCA PRACY PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2021 R.	48
WYKRES 27 PROCENTOWY UDZIAŁ WYPŁACONYCH ŚRODKÓW NA OCHRONĘ MIEJSC PRACY Z FUNDUSZU GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH WUP KATOWICE W 2021 ROKU.....	54
WYKRES 28 KWOTY WYPŁACONEGO DOFINANSOWANIA W TYS. ZŁ PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ MIEJSC PRACY W RAMACH TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ W 2021 R.	55
WYKRES 29 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W LATACH 2019 - 2021.....	56
WYKRES 30 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH 2020 I 2021 ROKU.....	57
WYKRES 31 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WG OBYWATELSTWA CUDZOZIEMCA.....	57
WYKRES 32 ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW PRZEZ ŚLĄSKICH PRACODAWCÓW W PERSPEKTYWIE 2022 ROKU	58
WYKRES 33 ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW PRZEZ ŚLĄSKICH PRACODAWCÓW W PERSPEKTYWIE 2025 ROKU	59